

Askersunds kommun

Antagen 2016-06-20

LIS-OMRÅDEN

TEMATISK TILLÄGG TILL ÖVERSIKTSPLAN

Askersunds, Laxå och Lekebergs kommuner

Foto: Stenboda/Klasnäs, Östra Laxsjön, Askersunds kommun - Bosse Björk

Foto framsida: Bastedalen, Vättern, Askersunds kommun - Bosse Björk

De tre kommunerna Askersund, Laxå och Lekeberg har tagit fram ett gemensamt tematiskt tillägg till sina respektive översiktsplanerna. Dokumentet har arbetats fram av Sydnärkes byggförvaltning i samråd med företrädare för de tre kommunerna.

Efter antagande har dokumentet av praktiska skäl delats upp i tre versioner så det blir ett dokument för var och en av kommunerna. Alla tre dokumenten innehåller den inledande generella delen och därutöver endast LIS-områden i den egna kommunen.

Denna del innehåller LIS-områden i Askersunds kommun.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

5 SAMMANFATTNING

6 INLEDNING

- 6 Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)
- 7 Mellankommunala frågor
- 7 Fornlämningar
- 7 Risker
- 7 Andelen strandlinje som pekas ut som LIS-område
- 7 Natur-, kultur- och friluftsområdesinventering
- 7 Exploateringsbedömning
- 8 Vad räknas som landsbygd?
- 9 Landsbyggsdefinition för Askersunds, Laxå och Lekebergs kommuner

10 LIS-OMRÅDEN I ASKERSUNDS KOMMUN

- 14 Åsbro-Tisarbaden - Tisaren
- 16 Åsbro-Åsbro Norra - Tisaren
- 18 Åsbro-Estabo - Tisaren
- 20 Lerbäck - Kyrksjön
- 22 Rönneshytta - Löcknasjön
- 24 Rönneshytta-Klampenhov - Multen
- 26 Rönneshytta-Sjöbacka - Multen
- 28 Mariedamm - Skiren
- 30 Zinkgruvan - Trysjön/Viksjön
- 32 Åmmeberg - Åmmelången
- 34 Åmmeberg-Kärrauden - Vättern
- 36 Åmmeberg-Ulvön - Vättern
- 38 Hammar - Vättern
- 40 Bastedalen - Vättern
- 42 Stora Forsa - Vättern
- 44 Olshammar - Vättern
- 46 Stenboda - Östra Laxsjön

48 GRANSKNINGSYTTRANDE

- 48 Karta som visar LIS-områdenas slutliga status
- 49 Länsstyrelsen granskningsyttrande
- 56 Kommunens kommentarer till Länsstyrelsen granskningsyttrande

Bilaga: Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Sammanfattning

Det finns en generell lag i Sverige som i princip inte tillåter att något byggs eller anläggs närmare stranden till sjöar och vattendrag än 100 meter. Syftet är att trygga allmänhetens tillgång till stränderna samt att bevara goda livsvillkor för växt- och djurliv. Det finns ett antal undantag från grundregeln, s k särskilda skäl, av vilka den vanligaste är att stranden redan är ianspråktagen av befintlig bebyggelse.

Från den 1 februari 2010 har kommunerna möjlighet att lägga till ytterligare ett särskilt skäl att ge undantag från strandskyddsbestämmelserna, s k LIS-områden, vilket står för områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. LIS-områdena ska redovisas i kommunens översiktsplan för att de sedan ska kunna återopas i samband med efterföljande detaljplaneläggning och bygglovsärenden.

För att kunna peka ut ett LIS-område måste kommunen göra en utredning som visar att bebyggelse, verksamheter, anläggningar, etc, inom respektive område, bidrar till att stimulera utvecklingen av omgivande landsbygd. Det kan t ex vara genom ökad befolkning som bidrar till underlaget för olika typer av service som handel och skolor men även genom att utveckling av nya eller befintliga verksamheter möjliggörs. Förutsättningen är dock att strandskyddets syften inte motverkas varför en inventering av natur- och kulturvärden också ska göras inom ramen för utredningen. Askersund, Laxå och Lekebergs kommuner har beslutat att göra ett gemensamt s k tematiskt tillägg till sina respektive översiktsplaner (TÖP) där LIS-områden pekas ut.

Sammanlagt 41 LIS-områden har prövats, 17 i Askersund, 14 i Laxå och 10 i Lekebergs kommun (se översiktskarta). Samtliga tre kommuner är relativt små avseende invånarantal och har likaledes små tätorter, vilket även gäller respektive huvudtätort. Hela kommunernas yta betraktas därför i det här tematiska tillägget för LIS-områden som landsbygd, undantaget Askersunds tätort.

Foto: Svartån, Hasselfors, Laxå kommun - Bosse Björk

INLEDNING

Alla kommuner i Sverige måste enligt 3 kap i plan- och bygglagen (PBL SFS 2010:900) ha en översiktsplan (ÖP) som täcker hela kommunens yta. En översiktsplan är ett politiskt strategidokument som visar ambitioner och riktlinjer för den fysiska planeringen, d v s hur mark och vatten i kommunen bör användas, hur bebyggelse bör utvecklas och bevaras, hur infrastruktur bör förläggas, m.m.

Översiktsplanen visar vilka värderingar som bör iakttas i det löpande planeringsarbetet i kommunerna. Den är vägledande och därför inte juridiskt bindande.

Vid behov kan översiktsplanen kompletteras utan att hela dokumentet behandlas. Det kan endera ske genom en fördjupad översiktsplan (FÖP) vilken då ger mer fördjupade riktlinjer inom ett geografiskt avgränsat område. Det kan även göras genom ett tematiskt tillägg till översiktsplanen (TÖP) som då behandlar en särskild företeelse inom hela kommunen.

Detta dokument är ett gemensamt tematiskt tillägg till översiktsplanerna i Askersunds, Laxå och Lekebergs kommuner som behandlar LIS-områden, landsbygdsutveckling inom strandnära områden (begreppet beskrivs längre fram i texten).

Proceduren vid framtagande av ett tematiskt tillägg är densamma som när en vanlig översiktsplan behandlas. Invånarna i kommunerna ges möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på TÖP-förslaget, först under ett samrådsskede om ca 2 månader, senare under ett utställnings-/granskningsskede som ska pågå under minst 2 månader. I fallet med denna TÖP har två samråd genomförts.

Askersunds, Laxå och Lekebergs kommuner har parallellt och var för sig arbetat med framtagande av nya översiktsplaner för hela kommunernas yta. Eftersom utpekande av LIS-områden måste vara kopplade till översiktsplaner som tillkommit efter att lagstiftningen om LIS-områden infördes, måste samtliga tre kommunernas nya översiktsplaner vara antagna innan beslut om det gemensamma tematiska tillägget kan tas. Antagandet av denna TÖP torde därför kunna ske tidigast under våren 2016.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Stränder är en värdefull naturtillgång, vanligen med omfattande biologisk mångfald och en källa till naturupplevelser. Strandskyddet tillkom 1950 med syftet att bevara allmänhetens friluftsliv. Numera syftar strandskyddet också till att bevara land- och vattenområden för att de är biologiskt värdefulla. Strandskyddet är utformat som ett generellt områdesskydd och gäller vid havet, sjöar och vattendrag i hela landet. Det är förbjudet att inom strandskyddet vidta vissa åtgärder som till exempel att anlägga, gräva, eller bygga något. Strandskyddet omfattar 100 m från strandlinjen, både på land och ute i vattnet. Det kan om det behövs för att tillgodose strandskyddets syften utvidgas till högst 300 m. Utökat strandskydd gäller en sjö som omfattas av denna LIS-plan, Unden i Laxå kommun där strandskyddet är 200 meter. Tidigare omfattades även Skagern i Laxå kommun av 200 meters strandskydd men

från 1 januari 2015 gäller 100 meter även vid Skagern. Det pågår en utredning om utökat strandskydd, vilket sannolikt kommer att innebära förändringar men detta påverkar inte det nu aktuella planförslaget.

Reglerna om strandskydd finns i 7 kap miljöbalken.

Strandskyddet syftar till att långsiktigt:

1. trygga förutsättningarna för allemansrättlig tillgång till strandområden
2. bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Det finns dock möjlighet att under vissa förutsättningar göra undantag från strandskyddsreglerna. Dessa undantag, s k särskilda skäl, finns beskrivna i miljöbalken och är mycket begränsade. Det finns 7 särskilda skäl att medge dispens från eller upphävande av strandskyddet inom ett begränsat geografisk område (vanligen del av en fastighet eller vid detaljplanläggning specificerade delar av planområdet). I samtliga fall är förutsättningen den att strandskyddets syften inte motverkas.

Även om det finns särskilda skäl att ge dispens från eller upphäva strandskyddet ska det, om det är rimligt, med hänsyn till befintliga eller planerade byggnaders eller anläggningars funktion, lämnas ett område för fri passage för allmänheten närmast stranden.

Från den 1 februari 2010 har kommunerna möjlighet att lägga till ytterligare ett särskilt skäl att ge undantag från strandskyddsbestämmelserna, s k LIS-områden, vilket står för områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. För att vara giltiga ska LIS-områdena redovisas i kommunens översiktsplan och inom ramen för handläggningen av översiktsplanen godkännas av länsstyrelsen.

För att kunna få LIS-områden godkända i översiktsplanen måste kommunen göra en utredning som visar att bebyggelse, verksamheter, anläggningar, etc inom respektive område bidrar till att långsiktigt stimulera utvecklingen av omgivande landsbygd. Det kan t ex vara genom ökat bostadsbyggande som i sin tur ger befolkning som bidrar till underlaget för olika typer av service som handel och skolor. Det kan även vara genom att utöka möjligheterna att utveckla nya eller befintliga verksamheter. Förutsättningen är dock att strandskyddets syften inte motverkas varför en inventering av natur-, kultur- och friluftslivsvärden också ska göras inom ramen för utredningen.

LIS-områden ska vara väl avvägda, begränsade och preciserade. De får inte vara generella stora områden. LIS-områden ska följaktligen endast utgöra en begränsad del av kommunens totala strandskyddsområden.

Kriterier i 7 kap 18e § miljöbalken

Ett LIS-område ska avse ett område som:

1. är lämpligt för utveckling av landsbygden. (Innebörden är att exploatering av det strandnära läget långsiktigt ska bidra till positiva sysselsättningseffekter eller ökat serviceunderlag på landsbygden.)
2. är av sådant slag och har en så begränsad omfattning att

strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. 3. endast har en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften i eller i närheten av tätorter. 4. endast har en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften vid Vättern, om det råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse i området. (Fler vatten är uppräknade i miljöbalken men endast Vättern är aktuell för Örebro län och denna LIS-plan.)

Mellankommunala frågor

Samtliga angränsande kommuner har beretts möjlighet att yttra sig över det tenatiska tillägget varför de mellankommunala perspektiven har blivit beaktade. Endast ett LIS-område, Tisarbuden-Åsbro - Tisaren i Askersunds kommun gränsar direkt mot en annan kommun, Hallsberg.

Fornlämningar

Vissa områden kan innehålla fornlämningar. Det kan därför innebära att arkeologiska utredningar behöver genomföras i samband med exploatering.

Risker

Beroende på terräng- och markförhållanden kan vissa områden vara utsatta för risker. Det kan handla om risker för översvämning, ras och skred samt erosion. Planering för samt bygglovgivning inom sådana områden måste därför beakta dessa och erforderliga åtgärder behöver därför vidtas. Det kan exempelvis handla om att ange en lägsta tillåtna golvhöjd, att förlägga byggnader på erforderligt avstånd från ett utsatt område, osv.

Andelen strandlinje som pekas ut som LIS-område

Andelen strandlinje som föreslås som LIS-områden varierar i de tre kommunerna. För Askersund och Laxå ett par procent av den totala mängden strandlinje, för Lekebergs kommun är den andelen högre, drygt 9 %. Skälet till den avvikande siffran är att mer än hälften av LIS-områdena i Lekeberg består av åar som passerar genom småorter och byar i kombination med att Lekeberg har få sjöar i slättlandskapet i kommunens östra halva. LIS-planens totala andel av strandlinjen i de tre kommunerna är 3,7 %. Vissa sjöar och vattendrag blir av naturliga själ, såsom attraktivitet, tillgänglighet och andel befintlig bebyggelse mer påverkade än andra medan den i särklass största delen sjöar och vattendrag inte alls berörs av LIS. Över 96 % av ständer förblir orörda ur den aspekten.

Natur-, kultur- och friluftsområdesinventering

Utgångspunkten för den inventering som identifierat natur-, kultur- och friluftsvärden har varit syftet för strandskyddet. Ett LIS-område ska vara av sådant slag och ha en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. Vid inventeringen har därför målet varit att identifiera ifall hela eller delar av respektive utredningsområdet har stor betydelse för allmänhetens friluftsliv eller har höga biologiska värden. Samtliga utredningsområden har besökts i fält.

Som underlag för inventeringen har kända faktaunderlag använts såsom Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering, våtmarksinventeringen,

ängs- och betesinventeringen, Länsstyrelsens naturvårdsöversikt, Sveaskogs naturvårdsskogar samt Riksantikvarieämbetets skikt över kultur- och fornlämningar. Hänsyn har även tagits till riksintressen för friluftsliv- och naturvård.

Vid naturvårdsinventeringen har särskild vikt lagts vid naturskogsartade skogar eller partier med äldre träd. I många områden har en frizon lämnats vid stranden, t ex ifall det här finns gott om äldre träd. Vidare har stor vikt lagts vid våtmarker som är lämpliga fågelbiotoper samt botaniskt intressanta platser.

När det gäller friluftsliv har särskild vikt lagts vid stora opåverkade områden, men även anläggningar som gynnar friluftslivet såsom badplatser, båtplatser, stigar och grillplatser

Någon särskild riktad inventering av kulturvärden har inte gjorts. Kända kulturvärden från Riksantikvarieämbetet har lagts in i inventeringen och sådana kulturlämningar (till exempel jordkällare och kolbottnar) som påträffats i fältinventeringen har noterats i karta och text. Riksintresseområden för kulturmiljövärden har givetvis beaktats. De flesta områden är dock lokaliserade så att de inte innehåller kulturmiljöer.

I kartorna har delområden med väsentliga natur- och friluftsvärden markerats med stor bokstav (A; B; C...) och värdefulla punkter (till exempel kulturlämningar och värdefulla träd) markerats med små bokstäver (a, b c...). I vissa fall har bedömningen gjorts att det värdefulla delområdet inte kan förenas med exploatering och dessa ytor har då utgått ur det föreslagna LIS-området, i ett fall har ett helt område utgått (Snavlunda). I andra fall finns vissa värden som ändå kan tåla en viss exploatering utan att skada natur, kultur och friluftsvärden. Området har då bedömts lämpligt som LIS-område om vissa hänsynstaganden görs. Det framgår av texten för respektive område vilken bedömning som gjorts. De ytor som utgått vid inventeringen redovisas inte i denna handling.

Ytor inom ett LIS-område som bedömts ha väsentliga värden är särskilt markerade på respektive LIS-karta och i texten framgår om särskilda hänsyn bör tas. I vissa fall bör en yta lämnas helt ograverad. I andra fall kan viss användning vara lämplig medan annan bör undvikas.

Exploateringsbedömning

Med hänsyn tagen till ovanstående kriterier måste en plats som ska vara ett LIS-område även ha någon form av exploateringspotential. Om syftet är bostäder måste området vara så attraktivt att någon kan tänkas vilja investera i en bostad på platsen. Utöver en inventering av natur-, kultur- och friluftsvärden, se ovan, har därför också en inventering och bedömning av exploateringsförutsättningar gjorts.

I denna exploateringsinventering har följande parametrar bedömts: platsens attraktivitet i förhållande till vattnet, förutsättningar för att nå området med bil eller med kollektivtrafik, förutsättningarna för att bygga väg i området, förutsättningarna för att lösa vatten och avlopp till och

inom området (enskilda eller gemnsamma anläggningar, kommunalt vatten och avlopp), markens beskaffenhet och topografi med avseende att ingen risk för ras och skred föreligger men även ifall marken bedöms lättbebyggd eller inte, bedömning av översvämningsrisk, avstånd till service och då främst dagligvarubutik, förskola och skola men även lokala arbetsplatser och andra verksamheter.

Denna inventering har i några fall lett till att delar av områden utgått på grund av att markförhållandena inte varit tillräckligt bra eller att området varit för låglänt. Vissa områden har även utökats om det visat sig att ytor utanför det initiala utredningsområdet haft bra exploateringspotential.

I de fall där det handlar om utveckling av verksamheter eller motsvarande utgår det alltid från en befintlig verksamhet eller anläggning. Sådana anläggningar, till exempel bad- och båtplatser, är vanligen inte alls lika känsliga för exempelvis översvämningsrisker.

Vad gäller bedömningen av om ett LIS-område långsiktigt kan bidra till positiva sysselsättningseffekter eller ökat serviceunderlag på landsbygden är det viktigt att inte göra en alltför snäv bedömning. Bl a gäller detta inom vilka avstånd ett ökat befolkningsunderlag kan ge effekter på t ex en dagligvarubutik eller annan service. Beroende på avstånd till servicealternativ kan detta område sträcka sig en eller flera mil från servicestället. Till skillnad från skolor och förskolor kan påverkan för handel och sysselsättning även sträcka sig över kommungränser. På landsbygden kan fritidsboende vara helt avgörande för om en dagligvarubutik kan överleva. Delar av kommuner kan närmare fördubbla sin befolkning sommartid. Utökade möjligheter till fritidsboende ska därför inte betraktas som oväsentligt ur landsbygdsutvecklingsperspektiv. Särskilt som konvertering från fritidsboende till året runtboende för många landsbygdskommuner är den störst enskilda tillväxtfaktorn inom bostadssektorn. Även för landsbygdskommuner är möjligheter till ett attraktivt boende en faktor som kan avgöra om arbetskraft kan rekryteras till arbetsplatser i kommunen. Den bedömningen gör alla tre kommunerna och kan inte understrykas tydligare.

I denna LIS-handling redovisas inte de delområden som undantagits p g a att de haft bristande exploateringspotential, varit för låglänta eller bedömts svårbebyggda.

Vad räknas som landsbygd?

I lagtexten om strandskydd finns ingen definition av landsbygdsbegreppet utan det är respektive kommun som med hänsyn till den regionala och lokala situationen ska definiera vad som ska betraktas som landsbygd i den egna kommunen.

En definition av vad som är landsbygd kan baseras på ett flertal olika faktorer, med fördel utifrån syftet med definitionen. Utgångspunkten kan t ex vara ett tillgänglighetsperspektiv, befolkningstäthet eller en kombination av flera faktorer.

EU definierar landsbygd som "a stretch of inland or coastal countryside, including small towns and villages, where the

main part of the area is used for: 1) agriculture, forestry, aquaculture and fisheries, 2) economic and cultural activities of country-dwellers (crafts, industry, services, etc), 3) non-urban recreation and leisure areas [or natural reserves], 4) other purposes, such as for housing." och ställer landsbygden i kontrast till urbana områden; "The agricultural (including forestry, aquaculture and fisheries) and non-agricultural parts of a rural area form a whole distinguishable from an urban area, which is characterised by a high concentration of inhabitants and of vertical or horizontal structures."

Enligt EUs definition utgörs 92% av den Europeiska unionens yta av landsbygd, 19% av EU:s befolkning bor i områden som till största delen utgörs av landsbygd och 37 % i områden med väsentliga inslag av landsbygd.

Enligt denna definition kan det förutsättas att Askersunds, Laxå och Lekbergs kommuner som helhet räknas som ett landsbygdsområde.

Glesbygdsverket (upphörde 2009) använde sig av en indelning baserad på större tätorter som definierades utifrån ett invånarantal på minst 3000 personer. Områden som ligger 5-45 minuters restid med bil från dessa tätorter benämns tätortsnära landsbygd. Områden på längre avstånd än 45 minuter benämns glesbygd.

Askersund är den största tätorten i de tre kommunerna och den enda med betydligt mer än 3000 invånare (3887 enl SCB 2010) och som därmed enligt denna definition skulle betraktas som en tätort. Laxå tätort balanserar precis på 3 000 invånare, idag sannolikt strax under. Samtliga tre kommuner ligger inom restiden 45 minuter från någon större tätort (i andra kommuner) och skulle då utgöra tätortsnära landsbygd.

Glesbygdsverket hade också en indelning, baserad på boendestruktur, där helakommuner grupperas som antingen tätortskommuner, tätortsnära landsbygdskommuner eller glesbygdskommuner beroende på hur stor andel människor som bor i olika områdestyper. Kommuner med minst 30 procent av befolkningen boende i områdestypen glesbygd klassas som glesbygdskommuner. Med tätortsnära landsbygdskommuner avses kommuner där minst 30 procent av befolkningen bor i områdestypen tätortsnära landsbygd. Kommuner med mer än 70 procent av befolkningen i tätortsområden med minst 3 000 invånare klassas som tätortskommuner.

Enligt denna indelning skulle Askersunds, Laxå och Lekbergs kommuner klassificeras som tätortsnära landsbygdskommuner.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har kategoriserat landets 290 kommuner i tio olika grupper. Indelningen har gjorts efter strukturella egenskaper som bl a befolkningsstorlek, pendlingsmönster och näringslivsstruktur. Innan 2005 fanns landsbygdskommuner med som en grupp och definierades då som en kommun med mer än 6,4 procent av nattbefolkningen sysselsatta inom jord- och skogssektorn och som inte är glesbygdskommun. Askersunds kommun låg tidigare i gruppen övrig mindre kommun men har sedan januari 2011 istället fått ingå i gruppen varuproducerande kommuner. Under 2006 sysselsatte jord- och skogsbruket i Askersunds kommun 260 personer, vilket motsvarar 6,7

Foto: Bastedalen, Vättern, Askersunds kommun - Bosse Björk

% av all sysselsättning i kommunen. Askersund kommun skulle alltså räknas som en landsbygskommun enligt SKL:s tidigare definition. För Lekeberg är motsvarande andel 12 %, d v s man räknas som en landsbygskommun och för Laxå 6 %, d v s marginellt under landsbygdsnivån.

Jordbruksverkets databas Regional balans är sammanställd i syfte att åskådliggöra utvecklingen i olika former av landsbygd i riket. I denna databas indelas riket geografiskt i fyra grupper av regioner:

1. Tätortsområden med mer än 10 000 invånare.
2. Tätortsnära landsbygd som består av områden omkring tätorter med mer än 10 000 invånare. Gränser för den tätortsnära landsbygden baseras på uppskattad radie för tätorternas influensområden där arbetspendling till tätorterna kan antas vara frekvent. Radien varierar mellan tätorter och är som mest 60 km i de tre stortstadsregionerna (Stockholm, Göteborg och Malmö). För övriga tätorter med mer än 70 000 invånare har radien satts till 30 km och för tätorter mellan 10 001 och 70 000 invånare är motsvarande radie 20 km.
3. Tätort i glesbygd med mellan 1 001 och 10 000 invånare.
4. Övrig glesbygd som består av övriga delar av landet, inklusive tätorter upp till 1 000 invånare.

Askersund skulle enligt denna definition ingå i gruppen Tätort i glesbygd.

Statistiska Centralbyrån gör ingen skillnad på gles- och landsbygd utan avgränsar bara tätorter med mer än 200 invånare. Enligt den definitionen bor 16 procent av befolkningen på landsbygden, vilket är en nivå som varit mer eller mindre oförändrad sedan omkring år 1970. Enligt SCB bor ca 39% av befolkningen i Askersunds kommun på landsbygden. Motsvarande siffror för Laxå kommun är 23 % och för Lekeberg 57 %.

Följande orter i respektive kommun brukar betraktas som tätorter:

Askersund - Askersund, Hammar, Olshammar, Rönneshytta, Åmmeberg, Åsbro.

Laxå - Laxå, Finnerödja, Hasselfors, Röfors.

Lekeberg - Fjugesta, Mullhyttan, Lanna/Hidinge.

OECD:s definition baseras på den andel av befolkningen som bor i kommuner med en befolkningstäthet mindre än 150 invånare/km², vilket för Sveriges del skulle innebära att runt 70 procent av befolkningen bor på landsbygden. Stockholm och Skåne län är de enda regioner som inte klassificeras som landsbygd enligt OECD:s definition. Hela 99 procent av Sveriges totala landareal skulle definieras som landsbygd enligt denna definition. Befolkningstätheten i Askersunds kommun är 14 inv/km², Laxå kommun 9 inv/km², Lekebergs kommun 16 inv/km². Samtliga kommuner klassificeras alltså enligt denna definition som landsbygd.

Länsstyrelserna runt Vättern - Örebro, Östergötland, Jönköping och Västra Götaland - har enats om ett gemensamt förhållningssätt till landsbygdsutveckling i strandnära lägen vid Vättern. I detta PM omnämns att Jönköpings län använder 3 000 invånare som gräns för tätorter som inte bör omfattas av LIS. Enligt länsstyrelsen i Örebro ska det inte tolkas som att länsstyrelserna enats om en gemensam definition av gränsen för landsbygdsbegreppet.

[Landsbygdsdefinition för Askersunds, Laxå och Lekebergs kommuner](#)

Utifrån de definitioner som prövats bedöms Laxå och Lekebergs kommuner, i sin helhet, utgöra landsbygd. Askersunds tätort är ett gränsfall eftersom invånarantalet ligger på 3887 (enl SCB 2010). Tätorten tappar dock sedan länge invånare och har, med några års undantag, stadigt minskat sedan 1994. Askersunds tätort ska dock inte ingå i begreppet landsbygd.

Samma förutsättningar gäller för Laxå men här bedöms invånarantalet nu sjunkit under 3 000.

I Lekebergs kommun finns ingen ort med över 3 000 invånare.

Foto: Silverviken, Stora Forsa, Vättern - Bosse Björk

LIS-OMRÅDEN i Askersunds kommun

Askersunds kommun

Nedanstående texter, undantaget sista stycket, är hämtade från förslaget till ny översiktsplan för Askersunds kommun som för närvarande är under handläggning. Översiktsplanen kommer antas innan detta gemensamma tematiska tillägg för LIS-områden tas upp för antagandebeslut.

Landsbygdskommun med små tätorter

Askersunds kommun är en landsbygdskommun med tydlig naturprägel. Askersunds kommun består dels av Vättern med dess skärgård samt ett rikt skogs- och jordbrukslandskap, vilket gör den mångfacetterad och attraktiv.

Kommunen har, utöver Askersunds stad som inte ska räknas som landsbygd, två större tätorter - Åsbro och Åmmeberg - samt ett flertal mindre tätorter och bybildningar. En tredjedel av kommuninvånarna bor inom den övriga landsbygden.

Levande landsbygd

I dag är Askersund en levande landsbygd. Omkring en tredjedel av befolkningen bor utanför tätorterna och byarna och många driver lantbruk med olika inriktningar. En fortsatt levande och bärkraftig landsbygd anses därför vara av yttersta vikt för kommunens framtid. Privata initiativ är en förutsättning för att behålla och utveckla en levande landsbygd.

Framtida bostadsbehov och bostadsefterfrågan

Som boendekommun är Askersund attraktivt, dels tack vare Vättern och dels tack vare närheten till Hallsberg och den utveckling som sker där i form av nya arbetstillfällen. Det finns goda förutsättningar att öka folkmängden i kommunen men behovet av ett varierat utbud av bostadstyper är nödvändigt för att få en balans bland invånarna, såväl åldersmässigt som utifrån sociala faktorer.

Efterfrågan på bostäder i kommunen omfattar flera typer av boende. Det råder brist på lägenheter anpassade för ungdomar och äldre. Den största grupp som påverkas är människor som vill flytta från sina nuvarande bostäder till någonting mindre men samtidigt bo kvar på orten.

Sett till prognoser för befolkningsutvecklingen bör planeringsberedskap finnas för att kommunen ska växa med minst 50 personer per år.

Bostadsbyggande

Utanför de tre större tätorterna (inklusive Askersund stad) finns ett stort antal mindre byar och områden med koncentrerad bebyggelse. Det finns också stora landsbygdsområden där bostadsbebyggelsen är jämnt fördelad. Man kan säga att detta är den mest typiska bebyggelsekaraktären i Askersund.

Det här är områden där det inte kan förväntas några större privata bostadsprojekt och kommunen har inte för avsikt att initiera bostadsprojekt här. Däremot ska enskilda initiativ att bygga och utveckla i dessa områden bejakas och stimuleras. Exempel på sådana byar eller områden är Olshammar, Rönneshytta, Lerbäck, Stora Forsa, Bastedalen och Hammar.

Landsbygdsutveckling och strandnära boende

Hela Askersunds kommun, undantaget Askersunds stad, betecknas som landsbygd. Askersunds stad, med dess ca 3 500

invånare, har utifrån de kriterier länsstyrelserna runt Vättern diskuterat fram, anses däremot inte vara landsbygd. Tillväxt bör kunna ske inom hela kommunen och vissa områden är utpekade som särskilt lämpliga och möjliga att utveckla. bl a i detta LIS-dokument. För de flesta av de områden som redovisas här är vatten en tillgång men p g a strandskyddet också ett hinder som där det är lämpligt bör undanröjas.

Åsbro, inkl Estabo, har ett bra och strategiskt läge nära Hallsberg och ligger invid sjön Tisaren. Det finns därför en stor utvecklingspotential och intresse finns att bosätta sig i Åsbro av flera anledningar där sjön är en.

Åmmeberg, inkl Kärraudden, är attraktivt genom dess läge vid Åmmelången och Vättern. Golfbanan utgör en attraktion och lockar många spelare och besökare, dels lokalt men även regionalt ifrån. Här finns goda förutsättningar för utveckling.

Rönneshytta har ungefär samma gynnsamma läge som Åsbro, om än några kilometer längre från Hallsberg. Tätorten kan med fördel utvecklas längs Multen och Löcknasjön, både för verksamheter och för bostäder.

Olshammar vid Vättern kan utvecklas i nordlig riktning för bostäder, på avstånd från papperbruket, och centralt i form av utveckling av båthamnen.

Bastedalen, Hammar och Stora Forsa, samtliga vid Vätterns östra strand, kan utvecklas i försiktig skala för att stärka den service som finns.

Genom landsbygdsutveckling, däribland ökat bostadsbyggande, vill kommunen stärka underlaget för service runt om i kommunen. LIS-planen möjliggör teoretiskt för omkring 300 nya tomter. Det mer sannolika antalet torde dock vara mindre än 150 totalt i de 17 områden som finns utpekade, därtill utslaget över många år.

LIS-områdenas andel av kommunens stränder

Andelen strandlinje för LIS-områden i Askersunds kommun motsvarar 2,5% av den totala längden strandlinje (28,7 km av totalt 1132,2 km). Det är naturligt och helt ofrånkomligt att vissa sjöar och vattendrag får en större andel LIS-områden. Främst handlar det om att här redan finns befintlig bebyggelse och därmed utbyggda vägnät, ibland även vatten- och avloppsnät, som gör dem möjliga att exploatera med rimliga insatser. Till detta ska läggas attraktivitetsfaktorn, som är avgörande för om en exploatering överhuvudtaget är relevant och slutligen en markägare som är intresserad av att utveckla området. Utan dessa förutsättningar är LIS-området meningslöst. Slutligen ska det poängteras att absoluta flertalet sjöar och vattendrag förblir helt orörda ut exploateringssynpunkt.

Fritidshusboende

Det finns en stor andel fritidshus runt om i kommunen. Runt Tisaren och Tibon samt delar av Vätterns stränder har den största koncentrationen av fritidsbebyggelse och särskilt för Åsbro har fritidshusboendet betydelse för servicen på orten. Det är en generell trend i landet att fritidshus konverteras till åretruntboende. Detta är positivt ur den aspekten att antalet kommuninvånare sannolikt ökar och att dessa får bo i lugna natursköna miljöer, ofta i strandnära lägen. Problematiskt kan vara att kommunens kostnader för t ex hemtjänst ökar när

människor bosätter sig i perifera lägen dit det tar lång tid att ta sig vid hembesök.

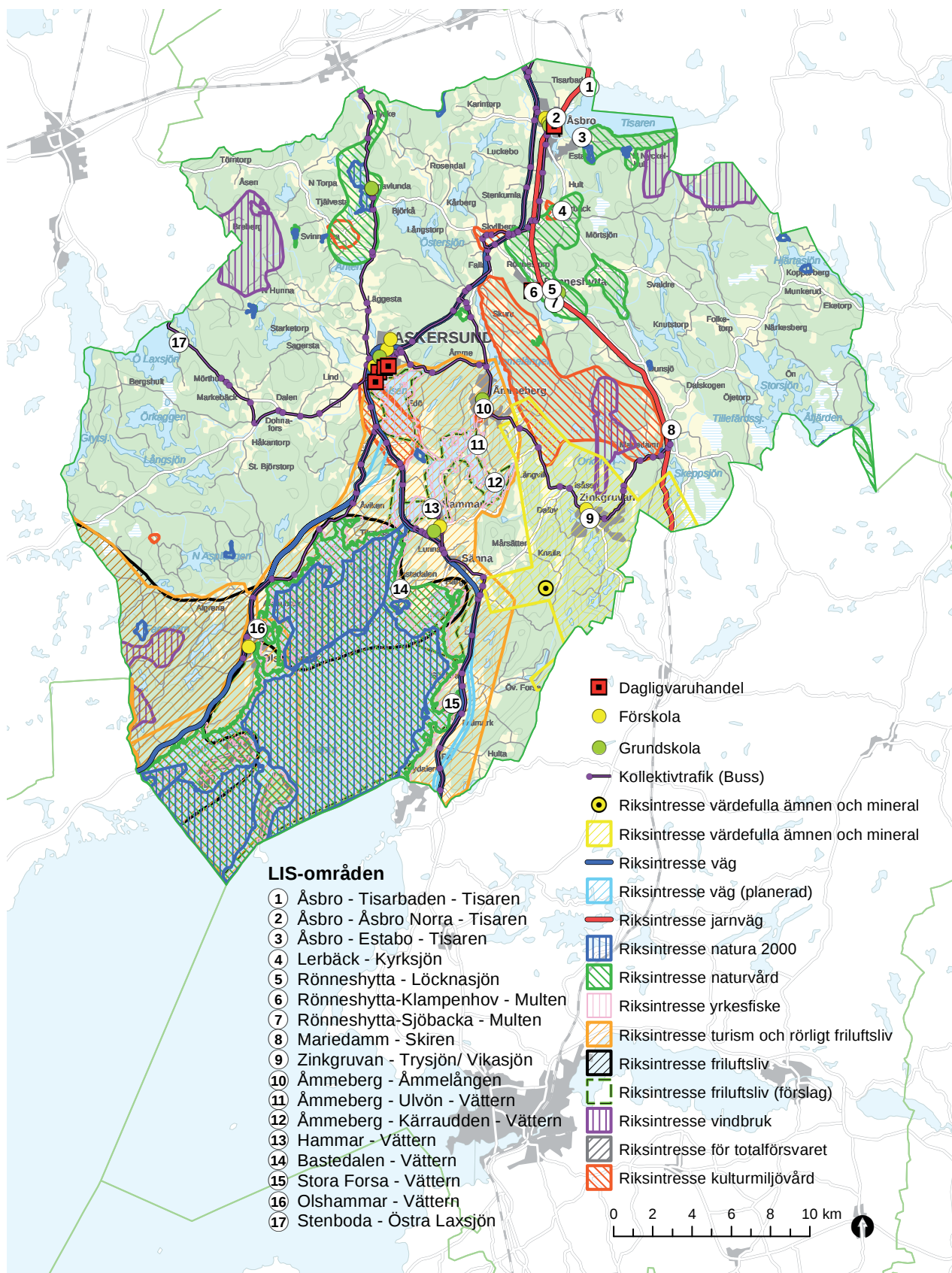
Kommunens ståndpunkt är att inte motverka konvertering av fritidshus till åretruntboende.

Grundläggande förutsättningar för samtliga LIS-områden i Askersunds kommun

För samtliga LIS-områden gäller att de bedömts lämpliga för utveckling av landsbygden och är av sådant slag och har en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. Vidare har de endast en liten betydelse

för att tillgodose strandskyddets syften i eller i närheten av tätorter. Denna bedömning är gjord med hänsyn till de högre krav som ställs runt Vättern.

Flera föreslagna LIS-områden har helt eller delvis utgått under utredningsskedet. Dels för att de efter genomförd inventering har bedömts ha höga naturvärden som inte ansetts förenliga med LIS-kriterierna. Dels för att de bedömts ha otillräcklig exploateringspotential, vara för svårexploaterade eller vara belägna så att de av risk- eller störningsskäl inte bedömts lämpliga. Hänsyn har tagits till riksintressen vid bedömningen av områdenas lämplighet och hur dessa intressen kan tillgodoses.

Åsbro-Tisarbaden - Tisaren

LIS-områdets syfte

Möjlighet att bygga nya och komplettera befintliga bostäder och därmed bidra till en naturlig utveckling av Tisarstrandsområdet och Åsbro.

Läge

Området är beläget vid Tisarens nordvästra strand och ligger en dryg kilometer norr om Åsbro.

Beskrivning

LIS-området utgörs av en del av ett befintligt relativt tätbebyggt fritidshusområde med trädgårdar, gemensamma ytor och ordnat gatunät.

Ytorna inom området är inte särskilt kuperade men marken sluttar generellt mot stranden där det i några punkter är relativt låglänt. Det finns gott om både gemensamma och privata bryggor längs stranden.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Sjön Tisaren är värdefull ur såväl natur- som friluftssynpunkt. Tisaren är utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten för natur och fiske. Naturvärdena på land är främst knutna till äldre träd.

Sumpskogen söder om fritidshusområdet Tisarbaden utgör klass 3 i den nationella våtmarksinventeringen (D).

I området finns tre badplatser (A,B och C), varav den nordligaste har en parkering.

I fritidshusområdet finns det gott om gemensamma bryggor med båtplats och bad som är mer eller mindre tillgängliga för allmänheten. Tillgängligheten för allmänheten är annars begränsad på grund av att stranden inom och närmast utanför området till större delen utgörs oländig terräng med våtmarker och fritidshus nära stranden.

Exploateringsbedömning

Området bedöms med avseende på närheten till riksväg 50 likväl som Åsbro, Askersund och Hallsberg ha god exploateringspotential.

Området är redan bebyggt till större delen, varför det i huvudsak är komplettering av befintlig bebyggelse som är aktuell.

Inom hela området finns möjlighet till vackra utblickar över sjön även om det är ett inte helt optimalt ost- till sydostläge. I och med att området i princip är helt plant måste bebyggelsen komma relativt nära stranden för att vattenkontakten ska upplevas. Förutom komplettering av befintlig bebyggelse skulle runt 5 nya bostadshus kunna byggas, troligast i området södra del.

Foto: Bosse Björk

Markförhållandena behöver utredas närmare inom de obebyggda delarna men om marken tål uppfyllnad med någon meter bedöms den i övrigt vara lättbebyggd.

En förlängning och möjlig förstärkning av befintligt vägnät behövs för att nå ytorna i södra änden av området.

Kommunalt vatten och avlopp via en sjöförlagd ledning utreds och kan komma att läggas oavsett ytterligare exploatering. Utbyggnad av nät i området bör vara relativt enkelt, dock förutsätts att det sker i enskild regi och som gemensamhetsanläggning.

I Åsbro finns dagligvarubutik samt annan kommersiell och offentlig service, likväl som arbetsplatser och kollektivtrafik.

Infrastruktur

Området kan enkelt nås via befintlig väg från Åsbro samt det befintliga vägnätet i området. För att nå den obebyggda delen längst i söder behövs 200-300 meter ny väg, beroende på var anslutning görs.

Kollektivtrafik finns till och från Åsbro.

Kommunalt vatten och avlopp finns i Åsbro. En sjöförlagd ledning är dock planerad och kommer läggas oavsett ytterligare exploatering. Själva nätet kommer sannolikt vara enskilt om än gemensamt. Utbyggnad av nätet bedöms i övrigt relativt enkelt. LIS-området berörs av vattenskydds-område.

El finns och kan byggas ut. Bredband finns i Åsbro och byggs troligen ut i samband med VA.

Planer och bestämmelser

Området är detaljplanerat så när som på den allra sydligaste delen där det inte finns några bestämmelser som reglerar markanvändningen. Syftet med LIS-området har stöd i förslag till översiktsplan då Åsbro ska ha möjligheter att utvecklas.

Risk och störningar

Det är generellt sett låglänt terräng närmast Tisaren vilket gör att det i vissa partier kan finnas risk för översvämning. Markförhållandena behöver utredas närmare inom de obebyggda delarna men om marken tål uppfyllnad med någon meter bedöms detta inte utgöra ett problem. Exempelvis kan lägsta golvhöjd anges för att säkerställa att byggnader inte hamnar inom risk för översvämning. Detta regleras i samband med planläggning och bygglovgivning.

Någon risk för ras och skred bedöms inte föreligga

Buller från järnvägen (godsstråket genom Bergslagen) kan eventuellt påverka delar av området. Behov av åtgärder för att inte överskrida riktvärden för buller ska utredas inför eventuell exploatering. Avståndet till järnvägen bedöms vara så långt, som närmast knappt 200 meter, att vibrationer inte ska utgöra ett problem.

Järnvägssträckningen kommer inom 7-8 år att flyttas till ett nytt läge och därefter är påverkas inte området alls. Befintlig räls kommer rivas upp.

Konkurrerande intressen

Området ligger nära riksintresse för kommunikation (järnväg - godsstråket genom Bergslagen, Skymossen-Mjölby.

Beslut är taget om en ny dragningen väster om Åsbro samhälle. Eftersom ett nytt läge redan är beslutat är utvidgning i nuvarande läge inte aktuellt och riksintresset är därför inte relevant i den delen, endast avseende befintlig funktion och påverkan. När der nya spårläget tagits i bruk upphör nuvarande riksintresset och området berörs inte alls.

LIS-området berörs av vattenskydds-område.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften då det till större delen redan är i anspråktaget och är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- De gemensamma bad- och båtplatser som finns i Tisarbaden ska även fortsättningsvis vara tillgängliga för allmänheten.
- Hänsyn tas till sumpskogen (D) som tangerar LIS-området i söder.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse liksom utveckling av befintlig bebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Tisarbaden och Åsbro samhälle och som stärker underlaget för viktig service i Åsbro samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Åsbro och kommunen i övrigt.

Åsbro-Tisarbaden - Tisaren ①

Askersunds kommun

Åsbro-Norra Åsbro - Tisaren

LIS-området syfte

Möjlighet att bygga nya och komplettera befintliga bostäder och därmed bidra till en naturlig utveckling av Åsbro.

Läge

Området är beläget längs sjön Tisarens västra strand och utgörs till större delen av ett befintligt fritidshusområde i direkt anslutning till Åsbro samhälle.

Beskrivning

Den södra och absoluta huvuddelen av området utgörs av ett befintligt fritidshusområde med trädgårdar och gemensamma öppna ytor och är relativt låglänt.

Den norra delen av området är obebyggt och låglänt, beväxt med delvis tät lövskog. Vissa partier är även sankt.

Marken är i stort helt plan och ligger generellt någon dryg meter högre än sjöns ordinarie vattennivå.

Tillfart till området sker via en viadukt under järnvägen. Det finns ytterligare en grupp fritidshus längre söderut, utanför LIS-området.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Sjön Tisaren är värdefull ur såväl natur- som friluftssynpunkt. Tisaren är utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten för natur och fiske. Friluftsvärdena ligger främst i sjölivet och det finns möjlighet att anlägga gemensamma båtplatser. I området finns även en mindre badplats (E), vilken flitigt används.

Större delen av det området som inte är ianspråktaget för fritidshus består av mogen, genomgallrad, produktionsskog utan några höga naturvärden.

Marken är fuktig och relativt svårtillgänglig, vilket gör ett begränsat nyttjande för friluftslivet.

Söder om fritidshusen, utanför LIS-området, finns ett område med vidkroniga björkar, grövre alar och någon enstaka lönn som kan utveckla höga naturvärden en alsumpskog närmast stranden. I de fuktigare delarna närmast sjön finns en del död ved som tillsammans med vassen och den relativt snåriga vegetationen vid stranden lockar till sig hackspettar, mesar och andra småfåglar. Närmast de angränsande fritidshusen i söder finns några små stigar som leder en bit in i skogen. Det är svårt att ta sig ända ut till vattnet eftersom området närmast stranden har dålig bärighet och sikten skymms av hög vass.

Foto: Bosse Björk

Exploateringsbedömning

Området bedöms med avseende på att det ligger inne i Åsbro och närheten till riskväg 50 likväl som till Askersund och Hallsberg ha god exploateringspotential. Inom den södra delen är endast komplettering av befintlig bebyggelse aktuell, inklusive omvandling från fritidsboende till åretruntboende.

Inom den allra nordligaste delen finns möjlighet till nybyggnation. Inom hela området finns möjlighet till vackra utblickar över sjön även om det är ett inte helt optimalt ost- till sydostläge och då det i princip är helt plant måste bebyggelsen komma relativt nära stranden för att vattenkontakten ska upplevas.

Markförhållandena behöver utredas närmare inom de obebyggda delarna men om marken tål uppfyllnad med någon meter bedöms den i övrigt vara lättbebyggd. Teoretiskt sätt kan det handla om ett drygt 20-tal nya bostäder inom LIS-området, men sannolikt rör det sig om 10-15, utöver konverteringen i det befintliga området som sannolikt utmynnar i något färre hus än idag då området är mycket tätbebyggt.

Exploatering norr om befintlig bebyggelse förutsätter en relativt kort kompletterande väganslutning som bedöms lättbyggd. Kommunalt vatten- och avlopp finns i Åsbro och kan byggas ut. I Åsbro finns dagligvarubutik och annan kommersiell och offentlig service (förskola, skola samt fritidshem), likväl som arbetsplatser och kollektivtrafik.

Infrastruktur

Den södra delen av området kan lätt nås från befintligt vägnät i Åsbro och inom området. Vid exploatering av norra delen behöver ny väg tillskapas, ca 100-200 meter.

Kollektivtrafik finns längs riksväg 50 ca 1 km från området likväl som längs gamla vägsträckningen, länsväg 608, som ansluter till Åsbro samt service inom Åsbro.

Spårbunden regionaltrafik på stambanan med stopp i Åsbro har diskuterats men är inte längre aktuellt då en helt ny bansträckning kommer byggas, se nedan.

Området har idag enskilt avlopp, kommunalt vatten bara i gemensamma tappkranar. Kommunalt vatten- och avlopp finns i Åsbro och kan byggas ut i området med kompliciteten av att järnvägen ligger emellan. LIS-området berörs av vattenskydds-område.

El och bredband finns i Åsbro och kan byggas ut.

Planer och bestämmelser

Det finns inga detaljplaner eller andra bestämmelser som reglerar markanvändningen. Syftet med LIS-området är förenligt med gällande översiktsplan då Åsbro som tätort ska ha möjligheter att utvecklas.

Risk och störningar

Det är generellt sett låglänt terräng ner mot Tisaren vilket gör att det finns risk för översvämning. I samband med byggnation behöver byggnader byggas upp. Exempelvis kan färdig golvhöjd anges för att säkerställa att byggnader inte hamnar inom risk för översvämning. Detta regleras i samband med planläggning och bygglovgivning.

Någon risk för ras och skred bedöms inte föreligga.

LIS-området ligger ett stycke norr om det gamla impregneringsområdet i Åsbro. Söder om LIS-området finns ett område som klassats som förorenad mark. Gränsen för LIS-området har anpassats till detta. Det finns dock indikationer på föroreningar i mark även vid befintlig bebyggelse i det sydvästra hörnet av LIS-området, vilket behöver beaktas vid eventuell komplettering av bostadsbebyggelse.

Buller från järnvägen (godsstråket genom Bergslagen) kan eventuellt påverka delar av området. Behov av åtgärder för att

inte överskrida riktvärden för buller ska utredas inför eventuell exploatering. Avståndet till järnvägen bedöms vara så långt, som närmast ca 200 meter, att vibrationer inte ska utgöra ett problem. Järnvägssträckningen kommer inom 7-8 år att flyttas till ett nytt läge och därefter är påverkan inte området alls. Befintlig räls kommer rivas upp.

Konkurrerande intressen

Området ligger nära riksintresse för kommunikation (järnväg - godsstråket genom Bergslagen, Skymossen-Mjölby. Beslut är taget om en ny dragningen väster om Åsbro samhälle. Eftersom ett nytt läge redan är beslutat är utvidgning i nuvarande läge inte aktuellt och riksintresset är därför inte relevant i den delen, endast avseende befintlig funktion och påverkan. När der nya spårläget tagits i bruk upphör nuvarande riksintresset och området berörs inte alls. LIS-området berörs av vattenskydds-område.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften och är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- den mindre badplatsen (E) bör vara tillgänglig för allmänheten.
- hänsyn tas till naturvärden närmast stranden i den norra delen av området.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse liksom utveckling av befintlig bebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Åsbro samhälle och som stärker underlaget för viktig service i Åsbro samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Åsbro och kommunen i övrigt.

Åsbro-Åsbro Norra - Tisaren ②

Askersunds kommun

Åsbro-Estabo - Tisaren

LIS-områdets syfte

Syftet är att möjliggöra för utveckling av verksamheter och nya bostäder såväl som komplettering av befintlig bebyggelse.

Läge

LIS-området består av två delområden och ligger vid Tisarens sydvästra strand någon dryg kilometer söder om Åsbro. Det västra delområdet inkluderar nordöstra delen av Estabo medan det östra i huvudsak ligger på Talludden. Rönneshytta är beläget ca en mil söder om området.

Beskrivning

Det västra delområdets centrala del innehåller befintlig bebyggelse, både för permant- samt fritidsboende, som är en del av Estabo, en ortsbildning som i princip växt ihop med Åsbro. Både mot öster och väster finns obebyggda partier.

Den västra delen slutar svagt mot vattnet medan den centrala och östra är betydligt mer kuperad. I östra delen dominerar lövvegetation, i den västra med större inslag av barrträd.

Området kan nås från flera håll men primärt från riksväg 50 ca 2 km väster om området, via gatunätet i Åsbro/Estabo. Det finns däremot ingen riktigt utbyggd väg fram till eller genom den östra delen av det västra delområdet.

Det östra delområdet tar sin utgångspunkt i föreningsgården på Talludden och sträcker sig dels några hundra mot nordost, dels ca 300 meter mot sydväst fram till Kasteviken. Delområdet är förutom bebyggelse på Talludden och Byggesudden obebyggt. Marken är lätt kuperad och slutar generellt ner mot vattnet, dock inte särskilt brant. I några partier finns berg i dagen. Vegetationen utgörs av blandskog men tyngdpunkten mellan barr- och lövskog varierar.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Det finns en lång rad områden med höga natur-, kultur- och friluftsvärden längs den aktuella strandsträckan. LIS-området har avgränsats så att de flesta inte berörs alls.

Tallskogen på Byggesudden (C) har högt naturvärde och bör lämnas orörd.

Skogen öster om Talluddens camping (D) vilken nyttjas som strövmråde för campingens gäster.

Närmast stranden finns gamla träd och stigar som används i friluftslivet. Vid exploatering bör hänsyn även tas till bäckar och biotopskyddade diken. Det dike som mynnar ut i Byggeviken omfattas också av biotopskydd och får inte läggas igen eftersom det rinner igenom odlingsmark.

Resterande värdfulla områden är belägna utanför LIS-området. Skogen på Vikaudden och (A), liksom nyckelbiotopen, granskogen och ravinen (I, H och J) har undantagits ur naturvärdessynpunkt, och område E för att det är en fast fornlämning som ej får skadas. I Kasteviken består strandområdet av sankmark och sumpskog (B) och är därför inte lämplig för exploatering, likaså bäckmiljön omkring Ångabäcken som

mynnar i Kasteviken. Även tallskogen (K) har höga naturvärden som kan komma att utvecklas.

En fast fornlämning finns i anslutning till bebyggelsen vid Aspudden i söder. Denna består av en forntida bosättning och flera flintföremål har hittats i området. Det kan därför inte uteslutas att framtida exploatering i östra delen av det västra delområdet måste föregås av en arkeologisk utredning.

Exploateringsbedömning

Området bedöms, med avseende på avstånd till riskväg 50 likväl som Åsbro och Askersund samt som en alternativ utvecklingsmöjlighet för Åsbro, ha exploateringspotential.

Området är varierat där vissa delar bedöms förhållandevis lätta att exploatera andra mer komplicerade, främst på grund av höjsskillnader och inslag av berg. Markförhållandena på aktuell plats måste därför undersökas i samband med exploatering.

Det finns bra vägar fram till och in i respektive delområde men vissa kompletteringar krävs för att nå vissa ytor. Det gäller främst den östra delen av det västra delområdet där nybyggnad med 100-300 meter väg krävs beroende vilka ytor som ska nås.

Området sträcker sig ut från Estabo och når ut till och en bit förbi Talludden, där verksamhet bedrivs. Runt Talludden är endast utveckling av verksamheten aktuell. Förtätning och nyetablering skulle möjliggöra för ett 30-tal tillkommande bostäder, men för att anpassa till topografi och erhålla bra vattenkontakt är ett 10-15 mer realistiskt.

I Åsbro finns dagligvarubutik och annan kommersiell och offentlig service, likväl som arbetsplatser. Kollektivtrafik finns längs riksväg 50. Rönneshytta med sitt varuhus ligger ca en mil mot söder.

Infrastruktur

Området kan nås från flera håll men primärt från riksväg 50 ca 2 km väster om området, via gamla vägsträckningen, länsväg 608, gatunätet i Åsbro/Estabo. Det finns däremot ingen riktigt utbyggd väg fram till eller genom själva LIS-området, bara några mindre skogsbilvägar. En exploatering av området kräver endera förstärkning av befintliga mycket enkla vägar och/eller nybyggnad med 200-600 meter väg beroende vilka ytor nära stranden som ska nås.

Kollektivtrafik finns längs riksväg 50 ca 3 km från området likväl som längs gamla vägsträckningen, länsväg 608, som ansluter till Åsbro. Spårbunden regionaltrafik på stambanan har utretts men inget talar för att något stopp som påverkar Rönneshytta kommer till stånd.

Kommunalt vatten och avlopp finns i Åsbro, dock inte inom eller i närheten av området. En sjöförlagd ledning är dock planerad fram till Estabo och kommer troligen läggas inom några år oavsett ytterligare exploatering.

El finns i närområdet och kan byggas ut. Bredband finns i Åsbro, byggs troligen ut samtidigt om VA. LIS-området berörs av vattenskydds-område.

Planer och bestämmelser

Bebyggelsedelen i det västra delområdet är planlagd.

I övrigt finns inga detaljplaner eller annan markreglering. Strandskydd gäller med 100 meter.

Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då Åsbro tätort ska ha möjligheter att utvecklas.

Störningar och risker

Den västligaste delen av det västra delområdet är något låglänt. Hänsyn till detta ska tas i framtida planering samt i samband med lovgivning. Exempelvis kan färdig golvhöjd anges för att säkerställa att byggnader inte hamnar inom risk för översvämning. I övriga delar av området föreligger ingen översvämning. Stora delar av området är mer eller mindre kuperat men utgörs samtidigt av berg, varför ingen risk för ras eller skred bedöms föreligga.

Trafikintensitet och hastighet är låg på närliggande vägar varför buller inte är en faktor.

Foto: Bosse Björk

LIS-området ligger ett stycke söder om det gamla impregneringsområdet i Åsbro, utanför det område som klassats som förorenad mark.

Konkurrerande intressen

Området ligger inom riksintresse för naturvård – Tisarförkastningen. Den bebyggelse som kan tillkomma bedöms inte skada riksintresset.

LIS-området berörs av vattenskydds-område.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften och är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- att hänsyn tas till de naturvärden som finns närmast stranden och att bebyggelse förläggs 30-50 meter från stranden, undantaget redan ianspråktagen mark.

- runt Talludden bör endast åtgärder som utvecklar verksamheten tillkomma.

- särskild hänsyn ska tas till badplatserna (F och G).

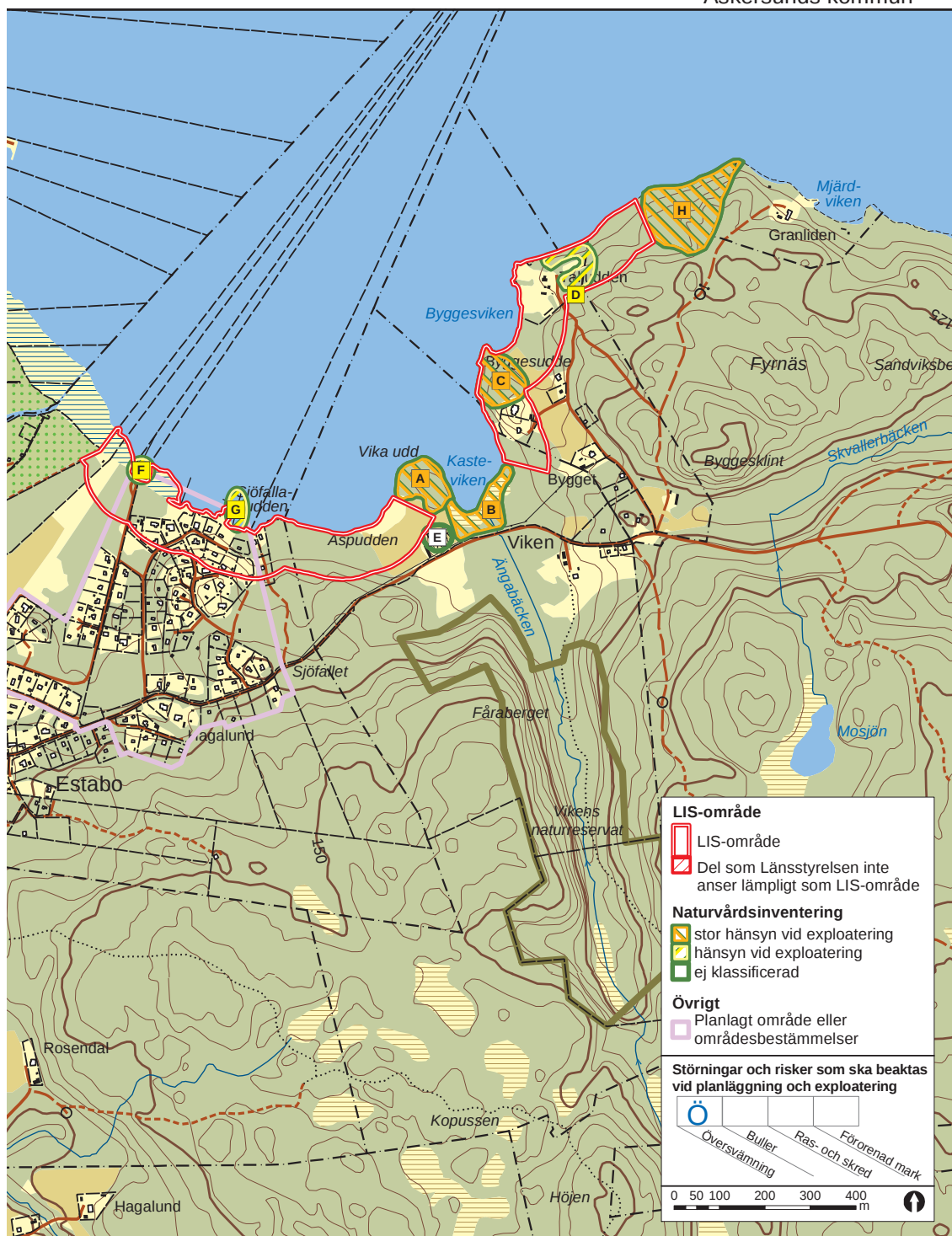
- Tallskogen på Byggesudden (C) har högt naturvärde och bör lämnas orörd.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse liksom utveckling av befintlig bebyggelse vilket ger utrymme för en naturlig utveckling av Estaboområdet och Åsbro samhälle. Detta stärker underlaget för viktig service i Åsbro, sannolikt även i Rönneshytta, samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Åsbro och kommunen i övrigt.

Åsbro-Estabo - Tisaren 3

Åsersunds kommun

Lerbäck - Kyrksjön

LIS-områdets syfte

Möjliggöra utveckling av befintlig verksamhet samt öppna för ny bostadsbebyggelse.

Läge

LIS-området består av två delområden och är beläget längs Kyrksjöns västra strand, i den östra kanten av det lilla samhället Lerbäck, vilket i sin tur ligger ca 3 km söder om Åsbro och 5 km norr om Rönneshytta.

Beskrivning

I norra delområdet ligger Hotell Per Olofsgården med huvudbyggnader och sidobyggnader, bl a bostadshus/anex i söder och en dansbana med tillhörande byggnader i norr alldeles invid stranden. Marken sluttar här från byggnaderna mot stranden som närmast vattnet är obebyggd och låglänt, delvis sankt. Nordost om dansbaneområdet är det låglänt och sankt och knappast lämpligt att bebygga alls.

Södra delområdet är obebyggt och består till större delen av tät barrskog vid och här är marken högre och fast för att i södra änden åter bli låglänt och sankt. Runt utloppet längst i söder inte lämplig att bebygga alls. Stranden är något mera distinkt i det södra delområdet men sjön som helhet har mera karaktären av tjärn än badsjö.

INatur-, kultur- och friluftsvärden

Norra delområdet ligger privat mark som tillhör hotellet och får därmed anses inanspråktagen. Det södra delområdet består av produktionsskog som är tämligen otillgänglig.

Naturvärdena är knutna till äldre träd som finns spridda i hela området främst en dunge med äldre tallar i norra delen av området (A).

I anslutning till hotellverksamhet består området av gräsmark och av skogsmark och ligger på privat mark bara tillgänglig för gästerna på hotellet. Längst i norr finns en golfbana och flera byggnader, bland annat dansbana, scen, bastu och kiosk. På udden finns också en liten badplats med sandstrand, samt brygga och båt. Det går en äldre bruksväg längs med stranden in i skogen söder om norra delområdet.

Området i mitten (C) omfattas av riksintresse för kulturmiljö och som innehåller de flesta naturvärdena längs sjö, ingår inte i LIS-området.

Det södra delområdet består av produktionsskog och innehåller inga egentliga naturvärden. Det är dessutom tämligen otillgänglig p g a den täta granskogen och att själva strandkanten är tämligen sankt.

Foto: Bosse Björk

Exploateringsbedömning

Området bedöms med avseende på närheten till riskväg 50 likväl som Åsbro, Åsersund och Hallsberg ha viss exploateringspotential för Lerbäck, likväl som att utvecklingsmöjligheterna för hotellrörelsen ökar.

Inom det norra delområdet är endast utveckling av hotellrörelsen med t ex kompletterande bebyggelse aktuell. Runt dansbanan och de anläggningarna kan även åtgärder som vänder sig till allmänheten tillkomma.

Inom det södra delområdet finns utrymme för totalt ett 15-tal nya villatomter med möjlighet till vackra utblickar över sjön förutsatt att ytan avverkas. Det här är visserligen ett nordostläge och stranden inte är direkt badvänlig. En ordentlig röjning skulle innebära att detta område visuellt mera inlemmas i kulturlandskapet runt Lerbäck.

Eftersom höjdskillnaderna är begränsade torde tillkommande bostadsbebyggelse ligga tämligen nära stranden för att erhålla rimlig vattenkontakt varför 5-8 nya tomter är mer sannolikt.

Markförhållandena behöver i vissa partier utredas närmare men om marken tål uppfyllnad med någon meter bedöms den i övrigt vara lättbebyggd. Närmast runt befintlig hotellbebyggelse bedöms marken vara bra och byggbar utan åtgärder.

Närheten till länsväg 596 mellan Lerbäck och Gålsjö gör väganslutning relativt enkel och kort. För mindre exploatering, vilket sannolikt är frågan om här, kan befintligt kommunalt VA enkelt byggas ut.

I södra delområdet äger Sveaskog marken och företaget har uttalat intresse för att marknadsföra området.

Infrastruktur

Området nås enkelt från länsväg 596 mellan Lerbäck och Gålsjö som ansluter till riksväg 50 ca 2 km väster om Lerbäck men det finns även andra bra vägalternativ till omgivande orter.

En kort gatukomplettering om ca 100 meter kan vara aktuell om det södra delområdet ska exploateras.

Kollektivtrafik finns längs riksväg 50 ca 2 km från området likväl som längs väg 597.

El och bredband finns i närområdet och kan byggas ut.

Planer och bestämmelser

Inga detaljplaner eller andra bestämmelser som reglerar markanvändningen berör området. Strandskydd gäller med 100 meter. Syftet med LIS-området är förenligt med gällande översiktsplan då hela kommunen ska ha möjligheter att utvecklas.

Risk och störningar

Generellt finns p g a de begränsade höjdskillnaderna ingen risk för ras eller skred däremot bör markens stabilitet närmast stranden utredas samt vilken lägsta golvnivå som är lämplig för att undvika eventuell översvämningsrisk. Det är dock i en liten sjö med begränsat tillflöde.

Länsväg 596 mellan Lerbäck och Gålsjö ligger relativt nära exploaterbara partier men hastigheten är låg på platsen och trafiken blygsam varför det inte är ett hinder för exploatering.

Dessa aspekter beaktas i plan- eller bygglovskedet.

Konkurrerande intressen

Området ingår i riksintresse för naturvård; Lerbäcksmön Värdeområde: Stora, tydliga och väl utbildade dyner. Utgör en övergångsform från dynfälten norr om norrlandsgränsen till södra Sveriges dynfält med sina tydliga spår av sekundär omformning. Viktigt flora och fauna.

Viss bebyggelse, inkl utveckling av hotellverksamheten bedöms inte påtagligt skada riksintresset.

Riskintresse för kulturmiljövården Lerbäck med koppling till kyrkan och sockencentrum ligger inte inom LIS-områdets avgränsning.

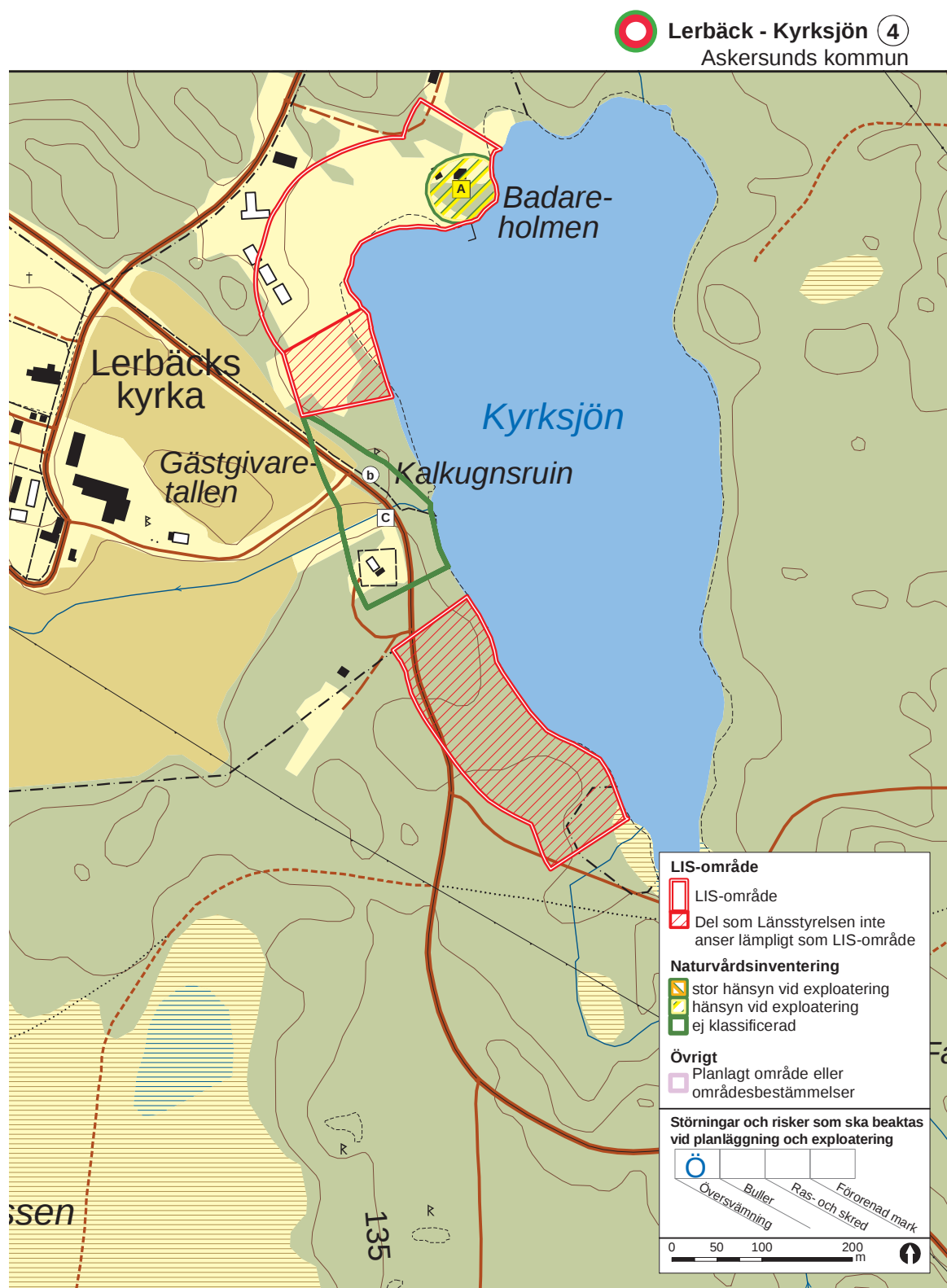
LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften och är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- hänsyn tas till tallbeståndet i norr (A).

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området ökar möjligheten till verksamhetsutveckling och stimulerar till ny bostadsbebyggelse liksom utveckling av befintlig bebyggelse vilket ger utrymme för en naturlig utveckling av Lerbäcksområdet. Detta stärker underlaget för viktig service i Åsbro och Rönneshytta, samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Åsbro och kommunen i övrigt.

Rönneshytta - Löcknasjön

LIS-områdets syfte

Möjliggöra nya bostäder samt komplettering av befintlig bebyggelse inkl utveckling av skolverksamheten.

Läge

Området är beläget längs västra och södra sidan av Löcknasjön som ligger helt centralt i Rönneshytta. Från Rönneshytta är det ca 1 mil både till Åsbro i norr och Askersund i söder.

Beskrivning

Längst i sydost är Rönneshyttas skola belägen med en tydlig sluttning ner mot mer låglänta partier närmare stranden. Väster om skolan finns ett smalt delvis brant obebyggt parti mellan stranden och en lokalgata. Längs den västra stranden utgörs den södra delen av befintlig bostadsbebyggelse med tillhörande tomter varpå marken längre norrut blir alltmer låglänt och sank. Även i den norra delen av området är marken låglänt men här finns utrymme att lägga ny bebyggelse längre från stranden. Stranden är generellt sank och svårtillgänglig med en hel del vass.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Den norra delen av området består av åkermark med lövskog närmast stranden, medan det i södra delen finns ett villaområde och en förskola omgivet av blandskog.

Naturvärdena är främst kopplade till äldre träd, men också till död ved. Äldre hagmarksbjörk från tidigare betesdrift växer i skogsremsan i norr, men äldre björk finns också i övrig skogsmark. Äldre tall finns skogen i den södra delen av området och i talldungarna intill förskolan. Det finns gott om död ved i skogsområdena i den norra delen av området.

Friluftsvärdet är begränsat, men i anslutning till skolan och förskolan finns små skogsdungar som utnyttjas för lek och utflykter (A). Här bör endast utveckling av skolverksamheten vara aktuell. Det finns enstaka privata båtplatser längs med stranden.

Exploateringsbedömning

Området bedöms med avseende på närheten till riksväg 50 likvärt som Åsbro och Askersund och som en naturlig utveckling av Rönneshytta ha god exploateringspotential.

Förutom intressanta exploateringsytor är skälet till LIS-området även att inte låta närheten till Löcknasjön och strandskyddet försvåra naturlig förtätning och komplettering av bebyggelsen i Rönneshytta tätort.

Inom den allra sydostligaste delen är endast utbyggnad och utveckling av skolverksamheten aktuell.

Allra mest intressant ur exploateringssynpunkt är de tomter

Foto: Bosse Björk

(2-3 stycken) som kan skapas i den södra delen av området i anslutning till befintlig gata där det finns möjlighet till vackra utblickar över sjön även om det är ett norrläge och stranden inte är direkt badvänlig. Eftersom ytan sluttar markant behöver markförhållandena utredas närmare men bedöms vara lättbebyggd.

För den centrala delen av området gäller endast komplettering av befintliga bebyggelse.

I norra delen av området finns öppna och relativt lättexploaterade ytor som är en naturlig utveckling av befintlig bebyggelse i Rönneshytta. För att undvika översvämningsrisk bör bebyggelsen förläggas ett stycke från stranden och sannolikt även något upphöjt. Det krävs även nybyggnad med 150-500 meter gata för att nå aktuella ytor. Området skulle teoretisk kunna rymma ett 30-tal nya tomter men realistiskt är det betydligt färre, snarare 10-15, eftersom ett avstånd till stranden behöver hållas och att vattenkontakten blir begränsad bakom "närmaste raden".

Åtgärder krävs för att göra stranden mer tillgänglig.

Kommunalt vatten och avlopp finns eller kan enkelt byggas ut till alla delar av området,

Infrastruktur

Området nås enkelt från riksväg 50 som går ca 3 km väster om Rönneshytta men det finns även andra bra vägalternativ till omgivande orter. I södra och mellersta delen av området finns ett befintligt gatunät som kan utnyttjas.

Den norra delen av området krävs nybyggnad med 150-500 meter gata för att nå aktuella ytor nära stranden.

Omedelbart sydost om området finns en högspänningsledning.

Kollektivtrafik finns längs riksväg 50, ca 3 kilometer från området.

Kommunalt vatten och avlopp finns och kan byggas ut, detsamma gäller för el och bredband.

Planer och bestämmelser

Södra delen av området är planlagt och strandskyddet utsläckt. För övriga delar finns inga detaljplaner eller andra bestämmelser som reglerar markanvändningen. Här gäller strandskydd med 100 meter.

Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då Rönneshytta ska ha möjligheter att utvecklas.

Störningar och risker

I söder sluttar marken från gatan och skolområdet ner mot stranden så det finns ingen risk för översvämnning och sannolikt är det inte så brant att risk för ras eller skred föreligger men detta bör undersökas närmare vid eventuell exploatering.

Längs västra stranden gör de obefintliga höjdskillnaderna att ingen risk för ras eller skred föreligger, däremot bör det utredas vilken lägsta golvnivå som är lämplig för att undvika framtida översvämnningar. Uppfyllnad torde behövas i vissa lägen varför även markens stabilitet bör undersökas närmare. I den obebyggda delen utgås från att ny bebyggelse förläggs ca 50 meter från stranden.

Järnvägen mellan Hallsberg och Mjölby - Godsstråket genom Bergslagen - passerar genom Rönneshytta och som närmast ett 30-tal meter från LIS-områdesgränsen. Detta är dock inom befintlig bebyggelse där ingen ny bostadsbebyggelse är aktuell. De ytor i norr som skulle kunna vara aktuella för exploatering ligger minst 200 meter från järnvägen. I söder finns en mindre exploaterbar yta som ligger som närmast 130 meter från järnvägen, denna är dock skärmd av befintlig bebyggelse och till viss del topografin. Erforderliga åtgärder ska utföras för att riktvärdena för buller och vibrationer inte överskrids. Järnvägen kan således samordnas med LIS-området.

Det finns ingen vägtrafik som genererar trafikbuller som skall kunna påverka bostadsbebyggelsen.

På östra sidan Löcknasjön finns en befintlig högspänningsledning som gör dessa ytor olämpliga för exploatering, däremot påverkar de inte själva LIS-området.

Konkurrerande intressen

LIS-området berörs av riksintresse för transporter – järnvägen mellan Hallsberg och Mjölby. Bedömningen är att LIS-området inte påverkar riksintresset då det finns annan bebyggelse mellan LIS-området och järnvägen, se ovan.

Längst i sydost finns en högspänningsledning som utgör en naturlig gräns för LIS-området.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften och är lämpligt som LIS-område med följande kommentar:

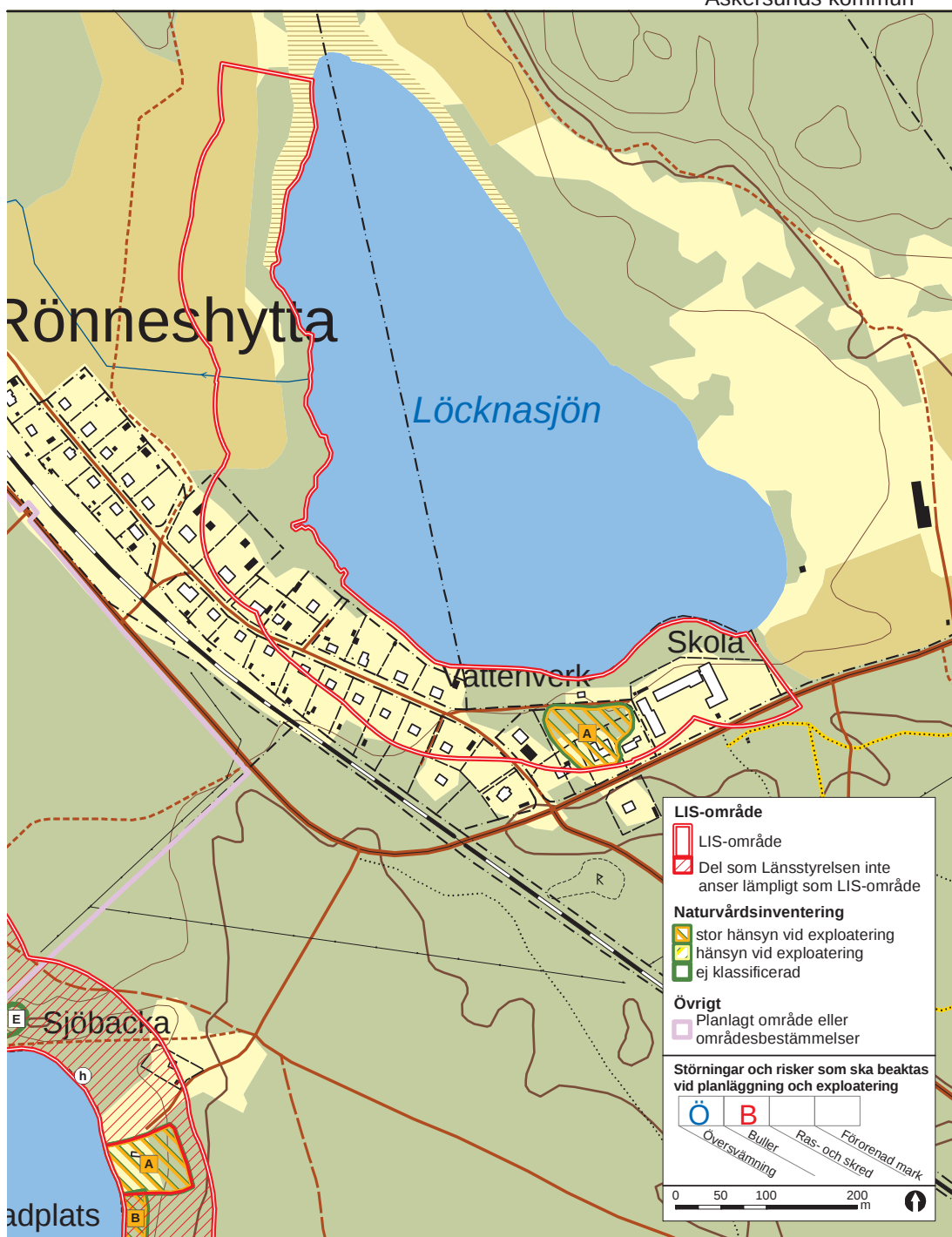
- Hänsyn tas till de små skogsdungarna i söder som utnyttjas för lek och utflykter (A) vilka endast bör vara del av åtgärder som utvecklar skolverksamheten.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området ökar möjligheten till verksamhetsutveckling och stimulerar till ny bostadsbebyggelse liksom utveckling av befintlig bebyggelse vilket ger utrymme för en naturlig utveckling av Rönneshytta. Detta stärker underlaget för viktig service i Rönneshytta och Åsbro, samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Rönneshytta, Åsbro och kommunen i övrigt.

Rönneshytta - Löcknasjön ⑤

Askersunds kommun

Rönneshytta-Klampenhov - Multen

LIS-området syfte

Möjliggöra nya bostäder samt komplettering av befintlig bebyggelse inkl utveckling av verksamheter.

Läge

Området är beläget runt norra änden av sjön Multen som ligger i västra delen av Rönneshytta. Från Rönneshytta är det ca 1 mil både till Åsbro i norr och Askersund i söder.

Beskrivning

Längst i norr ligger hyttområdet med dess bebyggelse runt åmynningen som vid den östra stranden begränsas av högspänningsledning och ett ställverk. Även längs den västra stranden passerar samma högspänningsledning och här finns förutom befintlig bebyggelse några mindre oexploaterade ytor. Området söder därom är obebyggt, delvis kuperat med berg i dagen och delvis svårtillgängligt.

Längst i norr är ytorna närmast stranden låglänta och sankt där lövvegetation dominerar tillsammans med en del öppna gräsytor. Längre söderut på västra sidan sjön blir stranden brant med inslag av berg i dagen och här är det förträdelsevis mer eller mindre gles tallskog och mycket sly. Det innebär att markförhållandena inom området är varierade och bjuder på olika utmaningar om det ska bebyggas men generellt bedöms markförhållandena som stabila.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Stora delar av området är ianspråktaget men innehåller samtidigt höga kulturmiljövärden som även har värden för friluftslivet. Naturvärdena är främst knutna till äldre träden och till död ved längs västra stranden.

Norra delen av området innehåller en koncentration av kultur- och friluftsvärden. Här finns dels hyttlämningarna (A och B) som har höga kulturmiljövärden liksom bäcken och området längs densamma (D) samt området kring dammen (C) med plats för aktiviteter för allmänheten. Äldre ädellövträd finns i hela området.

Längs stranden i söder (E) finns naturvärden som är knutna till de äldre träden och till den döda veden.

Friluftsvärde för allmänheten är främst koncentrerat till den norra delen med den gamla smedjan, boulebana, partytält, fikabord och grillplats. I dammen ligger en brygga med båtplatser samt ilägningsplats för båt. I den östra delen av området finns gång- och cykelväg. I norra delen längs med

bäcken finns en stig. Det finns privata bryggor med båtplatser längs med strandkanten.

Exploateringsbedömning

Området bedöms med avseende på närheten till riksväg 50 likväl som Åsbro och Askersund och som en naturlig utveckling av Rönneshytta ha viss exploateringspotential. Förutom intressanta exploateringsytor i söder är skälet till LIS-området även att inte låta närheten till Multen och strandskyddet försvåra naturlig förtätning och komplettering av bebyggelse i Rönneshytta. Inom den norra delen är endast utbyggnad och utveckling av befintlig kulturbebyggelse och verksamhet aktuell, möjligen kan något enstaka nytt bostadshus tillkomma i östra delen.

I södra delen av området finns obebyggda ytor som dock inte är helt lättexploaterade med berg i dagen i vissa partier. Det krävs även nybyggnad med 150-300 meter gata för att nå aktuella ytor, och det finns även vissa utmaningar vid anläggande. Ett 20-tal nya tomter skulle kunna rymmas här men ett mindre antal, max 10, är mer realistiskt för att anpassa till topografi och för att erhålla bra vattenkontakt.

Bebyggelsen här får visserligen österläge men kommer ligga relativt högt med en fin vy över sjön och omgivande ytor, främst mot väster, kan sannolikt enkelt hållas öppna. Stranden är brant, och vissa åtgärder kan behövas för att göra den mer tillgänglig.

Infrastruktur

Området nås enkelt från riksväg 50 som går ca 3 km väster om Rönneshytta men det finns även andra bra vägalternativ till omgivande orter.

Själva LIS-området nås via en mindre väg som ansluter till väg 597 genom Rönneshytta. I den norra delen av området kan eventuell komplettering av bebyggelse ske direkt från befintligt väg nät. För den södra delen krävs nybyggnad med 150-500 meter väg för att nå aktuella ytor nära stranden. Området innehåller berg i dagen så den kortaste sträckan bedöms svårbyggd. Om man däremot följer en numera igenväxt väg som går på skrå med längs med bergformationen bör anläggande vara enklare men längre.

Kollektivtrafik finns längs riksväg 50 ca 3 km från området likväl som längs väg 597, 500-1200 meter från området.

Kommunalt vatten och avlopp finns eller kan enkelt byggas ut till aktuella delar av området, i söder kan det dock röra sig om upp till 500 meter ny sträckning, bitvis med ytligt berg. Överföringsledning i sjön kan vara ett alternativ.

El och bredband finns och kan byggas ut.

Planer och bestämmelser

En marginell del av östra stranden är planlagd men strandskyddet gäller fortfarande. För övriga delar finns inga detaljplaner eller andra bestämmelser som reglerar markanvändningen. Strandskydd gäller med 100 meter.

Syftet med LIS-området är förenligt med gällande översiktsplan då Rönneshytta ska ha möjligheter att utvecklas.

Störningar och risker

Längst i norr är ytorna närmast stranden låglänta och sankt, viss översvämningsrisk närmast stranden kan inte uteslutas men någon ny bostadsbebyggelse är inte aktuell här.

Längre söderut på västra sidan blir strandbrinken allt brantare och med inslag av berg i dagen. Här finns ingen risk för översvämnning.

Marken bedöms generellt som stabil och att ingen risk för ras eller skred föreligger. Den norra delen på västra sidan är dock svårbedömd och bör undersökas närmare vid eventuell exploatering.

Järnvägen mellan Hallsberg och Mjölby passerar genom Rönneshytta går som närmast ca 400 meter från järnvägen, i princip också skärmad av topografien. Järnvägen bedöms därför inte påverka LIS-området.

En mindre högspänningsledning går genom norra delen av området och ger på östra sidan sjön LIS-området en naturlig

Foto: Bosse Björk

gräns. På västra sidan sjön ger den en viss påverkan på hur området kan bebyggas.

Konkurrerande intressen

Nordöstra delen av området ligger inom riksintresse för naturvård – Lerbäckmon. Runt norra änden av sjön finns även värdefull kulturbebyggelse inom hyttområdet. Här är bara smärre kompletteringar aktuella vilka inte bedöms skada riksintresse eller andra värden.

En mindre högspänningsledning går genom norra delen av området och ger på östra sidan sjön en naturlig gräns och på västra sidan ger den en viss påverkan på hur området kan bebyggas, samordning bedöms fullt möjlig.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt viss betydelse för strandskyddets syften men är lämpligt som LIS-område om hänsyn tas till följande:

- den norra delen av området, runt hyttområdet och dess lämningar (A och B) vilka har stort kultur- och friluftsvärde ska i princip endast smärre kompletteringar kopplade till verksamheten tillkomma.

- ett rimligt avstånd ska hållas till bäcken.

- hänsyn ska tas till äldre träd och död ved längs västra stranden.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar ny bostadsbebyggelse liksom utveckling av befintlig bebyggelse vilket ger utrymme för en naturlig utveckling av Rönneshytta. Detta stärker underlaget för viktig service i Rönneshytta och Åsbro, samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Rönneshytta, Åsbro och kommunen i övrigt.

Rönneshytta-Klampenhov - Multen ⑥

Åsersunds kommun

Rönneshytta-Sjöbacka - Multen

LIS-områdets syfte

Möjliggöra ny bostadsbebyggelse samt att ge badplatsen ökade möjligheter att utvecklas.

Läge

Området är beläget vid sjön Multen nordöstra strand och ligger i västra delen av Rönneshytta. Från Rönneshytta är det ca 1 mil både till Åsbro i norr och Askersund i söder.

Beskrivning

Området nås lätt från länsvägen via en grusväg vars huvudmål är badplatsen men den delar upp sig i fyra olika riktningar. Centralt i området ligger ett bostadshus och badplatsen med dess servicebyggnader.

Tre helt olika topografi- och vegetationstyper finns i området. Längst i norr på Ekblomsudde relativt plant och låglänt men inte sankt plant, tät lövskog ända fram till stranden. Troligen har det bedrivits någon verksamhet här tidigare. Det centrala området med badplatsens öppna grästor och parkering ligger i en brant sluttning, även här inramat av lövvegetation. Längst i söder en sandig platå med gles tallskog och en mycket brant stransbrink. De sistnämnda området består mest av produktionsskog där det även finns gott om stigar och vägar fortsätter ca en kilometer mot söder.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Det är främst friluftsvärdena som dominerar i området med vägar och stigar där allmänheten uppenbart rör sig frekvent. Därtill kommer även badplatsen (A), det finns ytterligare en mindre (C) söder om LIS-området som givetvis har höga friluftsvärden. Det är viktigt att eventuell tillkommande bebyggelse inte kommer för nära badplatserna då det skulle kunna störa bad- och naturupplevelsen. I norr finns flera båtplatser (f, g, h), även längre söderut (i, j). I norra delen av området finns en cykelcross/BMX-bana (E).

Naturvärdena finns främst längs stranden (B) i form av äldre träd och död ved. I sluttningen söder om området finns äldre tallar (D) som på sikt kan utveckla högre naturvärden.

Exploateringsbedömning

Området bedöms med avseende på närheten till riksväg 50 likväl som Åsbro och Askersund och som en naturlig utveckling av Rönneshytta ha mycket god exploateringspotential.

Det största värdet är den mycket tilltalande miljön med västerläge och mycket fin utsikt över sjön, rämst i den södra delen med en vacker om än smal sandstrand och att det är brant ner till vattnet. Även den norra delen har ett fint läge men eftersom den ligger lägre blir det inte samma upplevelse av vattenkontakt. Här kan även krävas en viss uppfyllnad men marken är fast och stranden

mer lättillgänglig.

Runt badplatsen är bara utveckling av denna och anknytande verksamheter aktuell.

Ytorna både norr och söder om badplatsen bedöms mycket lättexploaterade särskilt den södra delen. För att nå vissa ytor behövs bara förstärkning av bef. väg göras, andra ytor kräver nybyggnad av väg med 50-200 meter beroende på yta. Anläggandet bedöms mycket enkelt.

Upp till 30 nya tomter skulle kunna rymmas inom LIS-området men för att behålla dess karaktär och erhålla bra vattenkontakt torde två mindre grupper, totalt kanske 15-20 tomter vara mer realistiskt och lämpligt. Alternativt skulle flerbostadshus skulle kunna fungera utmärkt här.

Åtgärder bör göras för att få den branta stranden i söder mer tillgänglig. Kommunalt vatten och avlopp kan enkelt byggas ut.

Det föreslagna LIS-området har tillkommit efter önskemål från markägaren Sveaskog som uttalat att man vill marknadsföra området.

Infrastruktur

Området nås enkelt från riksväg 50 som går ca 3 km väster om Rönneshytta men det finns även andra bra vägalternativ till omgivande orter.

Själva LIS-området nås via några hundra meter på en mindre väg som ansluter till väg 597 genom Rönneshytta. De befintliga vägar som finns inom LIS-området är mycket enkla men förutsättningarna för att förstärka och förlänga dessa är vad gäller markförhållandena mycket fördelaktiga. För att nå vissa ytor krävs komplettering med ny väg om 50-200 meter beroende på plats.

Kollektivtrafik finns längs riksväg 50 ca 3 km från området likväl som längs väg 597, 300-600 meter från området.

Kommunalt vatten- och avlopp finns i Rönneshytta så avståndet är överkomligt, däremot måste järnvägen korsas. Anläggande inom området är enkelt men fram till södra delen kan det dock röra sig om upp till 700 meter ny sträckning. Sjöledning i Multen kan vara ett alternativ där fler hushåll kan ingå.

El och bredband finns och kan enkelt byggas ut.

Risk och störningar

Markförhållanden i området bedöms generellt som bra. Udden längst i norr ligger något lågt och bör dock studeras närmare vad gäller en lägsta golvhöjd. Eventuellt kan uppfyllnad behöva göras men marken bedöms fast och tål detta. De brantaste partierna längs stranden längre söderut bör undersökas närmare vid exploatering men eftersom det inte är aktuellt att bygga så nära stranden bedöms ingen ras- eller skredrisk bedöms föreligga och heller ingen översvämningsrisk. P g a av markens beskaffenhet i södra delen bör ev radonförekomst beaktas.

Järnvägen mellan Hallsberg och Mjölby passerar genom Rönneshytta går som närmast ca 350 meter från järnvägen, i princip också skärmat av topografien. Järnvägen bedöms därför inte påverka LIS-området.

Planer och bestämmelser

Den allra nordligaste delen av området är planlagt men i övrigt finns inga detaljplaner eller andra bestämmelser som reglerar markanvändningen. Strandskydd med 100 meter gäller. Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då Rönneshytta ska ha möjligheter att utvecklas.

Foto: Bosse Björk

Konkurrerande intressen

Området innehåller en badplats och många stigar. Det tyder på att det är ett viktigt strövområde. Det är dock fullt möjligt att kombinera dessa intressen med viss exploatering.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

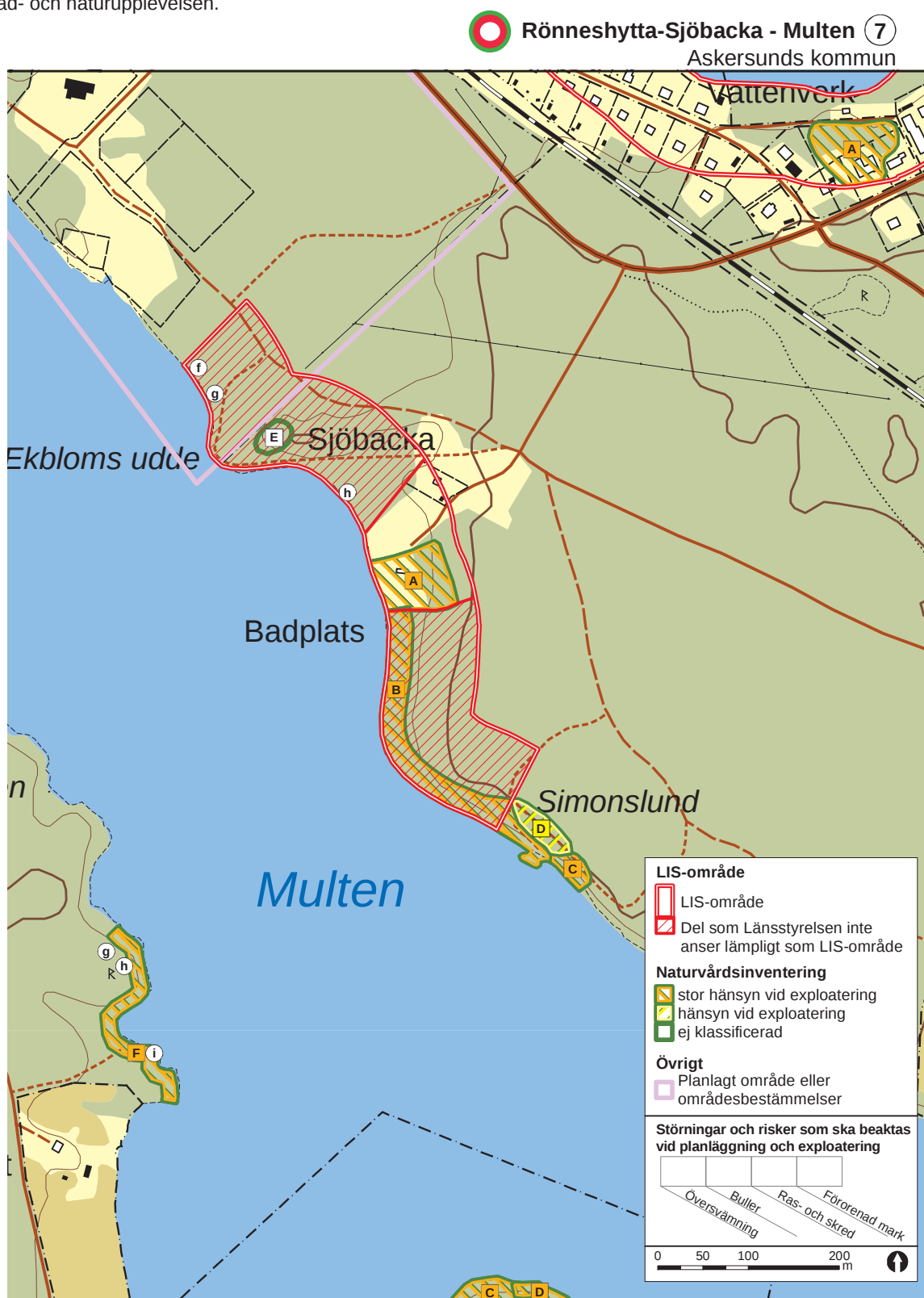
Området har ur natur- och friluftssynpunkt viss betydelse för strandskyddets syften och är lämpligt som LIS-område. Om hänsyn tas till följande:

- för badplatsen (A), inkl bl a parkeringsytor norr därom, tillåts bara utveckling som stärker badplatsen och friluftsintressena. Eventuell tillkommande bostadsbebyggelse bör inte komma för nära badplatserna, även den utanför LIS-området (C) då det skulle kunna störa bad- och naturupplevelsen.

- de stigar och vägar som finns närmast stranden, vilka används flitigt av friluftslivet varför en frizon på 20-25 bör hållas i söder (B) och även i norr men här kan bebyggelsen komma närmare stranden.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar ny bostadsbebyggelse liksom utveckling av befintlig bebyggelse och verksamhet vilket ger utrymme för en naturlig utveckling av Rönneshytta. Detta stärker underlaget för viktig service i Rönneshytta och Åsbro, samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Rönneshytta, Åsbro och kommunen i övrigt.

Mariedamm - Skiren

LIS-områdets syfte

Möjlighet att underlätta förtätning av befintlig bebyggelse och utveckla verksamheter i Mariedamms tätort.

Läge

Området är beläget längs östra och södra stranden av sjön Skiren i de centrala delarna av det lilla samhället Mariedamm som ligger ca 15 km sydost om Askersund.

Beskrivning

Området är beläget längs östra och södra stranden av sjön Skiren och omfattar därmed den mest centrala delen av det lilla samhället Mariedamm som har sin tyngdpunkt runt sjöns södra ände. Det finns omfattande bebyggelse längs huvudgatan tillika länsvägen genom samhället. Centralt i området ligger ortens badplats, längre norrut längs östra stranden blir bebyggelsen glesare. På västra sidan sjön, som närmast ca 150 meter från LIS-området, passera stambanan mellan Hallsberg och Mjölby. Större delen av området utgörs av bebyggelse med trädgårdar men närmast runt badplatsen, där strandbrinken är hög och brant, finns tät lövskog med inslag av tall.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Södra delen av området består av bebyggelse men centralt finns också skogspartier och här ligger en badplats. I norra delen finns bebyggelse avbruten med tallskog, både gallrad och med inslag av gran och löv.

Friluftsvärdena är på sommaren främst kopplade till den allmänna badplatsen (A). Här finns badbrygga, hopptorn, omklädningshytt, fikabord och dass. Tvärs över vägen finns en väl använd stig i skogen. På vintern plogas en bana runt sjön på isen, om den är tillräckligt tjock, för spark- och skridskoåkning. Ut på isen tar en sig lättast i den södra delen av området (C). Resten av stranden är otillgänglig för allmänheten men här finns bad- och båtbyggor för de boende.

Naturvärden är knutna till lövträden men tallarna i slutningen (B) strax norr om badplatsen kan med tiden utveckla höga naturvärden.

Det finns inga kända kulturminnen i området.

Exploateringsbedömning

Huvudskälet till LIS-området är att inte låta närheten till sjön i centrala Mariedamm, med tillhörande strandskydd, försvåra naturlig förtätning och komplettering av bebyggelse. Teoretiskt skulle ett 20-tal nya tomter kunna rymmas i området men i praktiken torde någon enstaka nybyggnation kunna bli aktuell och i övrigt underlätta komplettering av befintligt bebyggelse. I vissa delar skulle det även kunna röra sig om utveckling av verksamheter.

Foto: Emelie Olsson

Området är lätt att nå från länsvägarna genom Mariedamm och från befintliga gator. Eventuell exploatering kan i de flesta fall ske direkt mot befintlig väg eller med små kompletteringar. Marken bedöms generellt stabil och lättbebyggd men de brantaste delarna runt badplatsen kräver kompletterande undersökningar i samband med eventuellt byggande. Här är å andra sidan bara aktuellt med utveckling av badplatsen eller verksamhet som kan komplettera denna.

VA, el och bredband finns utbyggt i området och eventuell komplettering kan enkelt ordnas vilket påverkar exploateringspotentialen positivt.

Den samlade bedömningen är att området har begränsad exploateringspotential men att underlättande av naturlig förtätning av samhället ändå gör det intressant som LIS-område.

Infrastruktur

Området ligger utmed befintliga gator i Mariedamm. Mariedamm nås via länsvägarna, dels från Zinkgruvan respektive Ämmeberg vilka passerar genom LIS-området, dels från Östergörland i sydväst. Eventuell ny bebyggelse kan förläggas direkt intill befintliga gator eller med mycket korta kompletteringar.

Kollektivtrafik finns mellan Askersund och Mariedamm med ett fåtal turer per vardag (kombinerat med skolskjuts).

Stambanan mellan Hallsberg och Mjölby passerar genom västra delen av området men Mariedamm saknar tågstopp.

Kommunalt vatten och avlopp finns och ny bebyggelse kan ofta anslutas direkt till detta eller enkelt kompletteras vid behov. Detsamma gäller el och bredband. LIS-området berörs av vattenskyddsområde.

Risk och störningar

Området närmast runt badplatsen är delvis ordentligt kuperat och här finns heller ingen bebyggelse. Här är bara kompletteringar av badplatsen aktuell vilket gör det mindre känsligt för ras eller skred men kompletterande undersökningar bör göras inför eventuellt byggande här.

Övriga delar av området mindre kuperat och till större delen bebyggd och det bedöms inte finna någon generell risk för ras eller skred. Kompletterande undersökningar bör ändå göras inför eventuellt byggande.

Östra delen av området tycks utgöras av en grusås där eventuell radonförekomst ska beaktas vid byggande av bostäder. Exploaterbara ytor ligger med mycket god marginal över sjöns normalvattenstånd, ingen översvämningsrisk bedöms föreligga.

Stambanan mellan Hallsberg och Mjölby - Godsstråket genom Bergslagen - passerar väster om området. Avståndet är som närmast ca 150 meter varför bullerberäkningar ska föregå ev planering eller byggande. Vissa ytor kan kräva skärmning andra ligger naturligt skyddade av annan bebyggelse och topografien. Avståndet bedöms för långt för att vibrationer ska vara en faktor.

Trafiken på länsvägarna är måttlig och hastigheten begränsad till 50 km/h varför trafikbuller med något enstaka undantag inte kräver några skärmande åtgärder.

Planer och bestämmelser

Området är undantaget den nordligaste delen planlagt. Strandskyddet är delvis upphävt inom planlagt område men gäller i andra delar med 100 meter.

Syftet med LIS-området är förenligt med gällande översiktsplan då hela kommunen ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

Järnvägen är riksintresse för kommunikationer vilket ska beaktas vid alla typer av åtgärder. LIS-området ligger som närmast

ca 150 meter från järnvägen varför det inte finns direkt geografisk konflikt mellan dessa båda intressen.

Det pågår ett projekt som innebär att dubbelspår ska anläggas mellan Hallsberg och Degerön. För Mariedamms del innebär det att ett spår ska läggas till dagens enkelspår. Lokaliseringen av det nya spåret är i dagsläget inte beslutat.

Om någon form av planläggning eller exploatering ska ske ska hänsyn tas till riksintresset och möjligheterna att utveckla detta får inte påverkas negativt.

LIS-området berörs av vattenskyddsområde.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften. Området är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- badplatsen (A) ska ges möjlighet att fortleva och utvecklas.

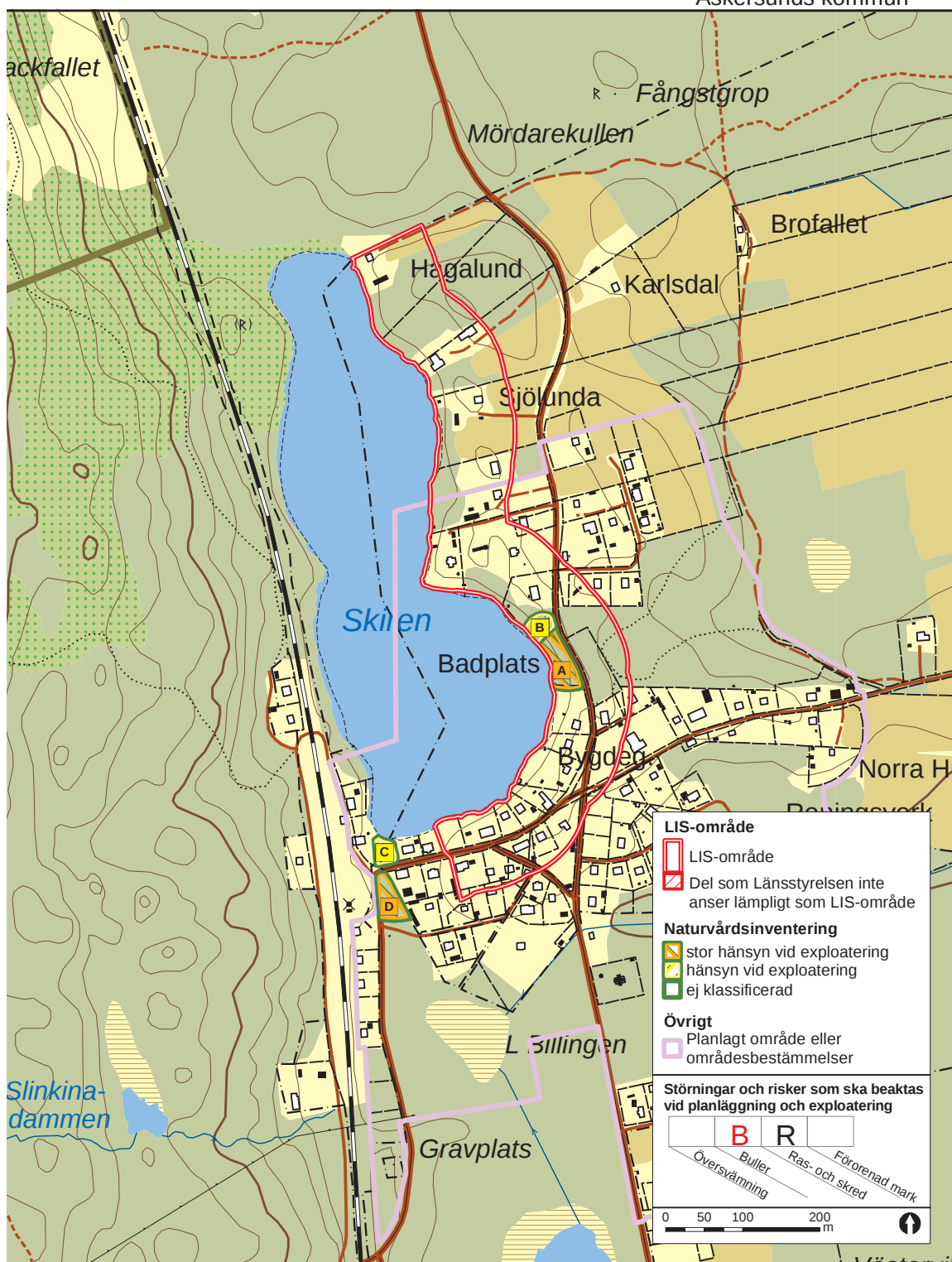
- hänsyn bör tas till tallarna i sluttningen (B) strax norr om badplatsen som med tiden kan utveckla höga naturvärden.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stärker underlaget för servicen i Mariedamm, Zinkgruvan och Åmmeberg, underlättar möjligheterna att utveckla befintliga verksamheter, samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Mariedamm och kommunen i övrigt.

Mariedamm - Skiren ⑧

Askersunds kommun

Zinkgruvan - Trysjön/Viksön

LIS-områdets syfte

Möjlighet att underlätta förtätning av befintlig bebyggelse i Zinkgruvans tätort. Området söder om Trysjön ska ges möjligheter att utvecklas för verksamheter som gynnar friluftslivet.

Läge

Området av utgörs av de östra delarna av Zinkgruvans tätort, som ligger ca 15 km sydost om Askersund, och är belägna runt de båda små sjöarna Trysjön och Viksjön, relativt nära gruvområdet.

Beskrivning

På västra sidan Trysjön och norra sidan Viksjön finns en hel del bostadsbebyggelse, i övrigt enstaka byggnader.

Området är bara lätt kuperat men sluttar tydligt ner mot vattnet med lågpunkter på södra sidan av Viksjön och vid utloppet längst i söder på Trysjön. Vegetationen är varierad men består till större delen av lövskog på västsidan medan barrskog dominerar på östra sidan sjön. På västra sidan Trysjön finns många villaträdgårdar.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Den norra delen av området, längs Trysjön, består av bebyggelse och lövskogsdungar med främst björk, asp och klibbal. Vid vattnet växer äldre klibbal och björk. Området vid Viksjön består till viss del av bebyggelse, men mest skog i form av lövskog med asp och björk. Här finns också gruvgröpar efter Waldermarsgruvan (e & f) och Gustafs gruva (g). Kring Waldermarsgruvan är det uppväxande hygge och granskogsparti kring en bäck. Det finns en rastplats (A) med fikabord och soptunna. Ovanför finns en strövarvänlig tallskog med en hel del äldre tallar med knotiga grenar (B), och med inslag av björk. Invid Gustafsgruvan finns en skitad lövskog (C) med främst asp och björk, men även äldre tall vid vägen, på mycket blockig mark. Här finns signalarterna trolldruva, ormbär och blåsippa och vid husgränsen även alm och lönn.

Den södra delen av området består främst av skog men här finns också en rastplats (D) kallad Skolhusberget där den gamla skolan låg. Intill finns en lövskogsduge på tidigare åkermark. Vegetationen består av ett hav av liljekonvaljer. Annars är här mest produktionsskog med tall eller gran, här och var finns äldre tallar. En särskilt stor och knotig tall (h) finns nere vid vägen.

Det är en kuperad men samtidigt strövarvänlig skog med gott om blåbärsris och med utsikt över Trysjön. På udden finns ytterligare en gammal gruvgröpa (i).

I både Trysjön och Viksjön växer det gott om vita näckrosor och strandkanten täcks mestadels av ett vassbälte.

Foto: Bosse Björk

Exploteringsbedömning

Huvudskälet till LIS-området är att inte låta närheten till de båda sjöarna inne i Zinkgruvans tätort, med tillhörande strandskydd, försvåra naturlig förtätning och komplettering av bebyggelse och verksamheter.

Området är lätt att nå från länsvägarna genom Zinkgruvan och från befintliga gator. Eventuell exploatering kan i de flesta fall ske direkt mot befintlig väg eller med små kompletteringar. VA, el och bredband finns och kan byggas ut.

Markförhållandena är varierade och generellt svårbedömda, även med anledning av gruvverksamhetens påverkan, varför kompletterande utredningar bör göras i samband med byggande. Större delen av området är dock bebyggt och här bedöms marken generellt stabil och lätt att bebygga.

Teoretiskt skulle mer än ett 20-tal nya tomter kunna rymmas i området men i praktiken torde någon enstaka nybyggnation kunna bli aktuell och i övrigt underlättas komplettering av befintlig bebyggelse. I vissa delar skulle det även kunna röra sig om utveckling av verksamheter.

Efter kompletterande samråd har ett förtydligande gjorts avseende att området söder om Viksjön endast ska tillåta utveckling som gynnar friluftslivet.

Den samlade bedömningen är att området har begränsad exploateringspotential men att underlättande av naturlig förtätning av samhället ändå gör det intressant som LIS-område.

Risk och störningar

Området är måttligt kuperat och för de delar som är bebyggda bedöms det inte finnas någon generell risk för ras eller skred. Med anledning av gruvverksamheten är området dock svårbedömt varför kompletterande undersökningar bör göras inför byggande.

Större delen av området ligger med mycket god marginal över sjöarnas normalvattenstånd. Undantaget direkt intill stränderna och mellan de båda sjöarna bedöms ingen översvämningsrisk föreligga. Trysjön töms enligt uppgift ibland på vatten med anledning av gruvverksamheten. Gruvverksamheten ligger utanför LIS-området och under normala omständigheter föreligger inga störningar som skulle påverka till exempel boendet i området.

Trafiken på länsvägarna är måttlig och hastigheten begränsad till 50 km/h varför trafikbuller med något enstaka undantag inte kräver några skärmande åtgärder.

Infrastruktur

Området ligger utmed befintliga gator i Zinkgruvan. Både länsväg 599 och länsväg 592 passerar genom Zinkgruvan. Eventuell ny bebyggelse kan förläggas direkt intill befintliga gator eller med mycket korta kompletteringar.

Kollektivtrafik finns längs mellan Askersund och Zinkgruvan med några turer per vardag (kombinerat med skolskjuts). Kommunalt vatten och avlopp finns och ny bebyggelse kan ofta anslutas direkt till detta eller enkelt kompletteras vid behov. Detsamma gäller el och bredband.

Planer och bestämmelser

Området är planlagt till stor del och strandskyddet är delvis upphävt men gäller i andra delar med 100 meter (stämmer inte med kartan - vad gäller?). Syftet med LIS-området är förenligt med gällande översiktsplan då hela kommunen ska ha möjligheter att leva och utvecklas.

Konkurrerande intressen

Det enda egentliga konkurrerande intresset är gruvverksamheten men under normala omständigheter föreligger inga

störningar som skulle påverka till exempel boendet i området. Möjligen kan vissa ytor vara föremål för expansionsfunderingar för gruvverksamheten men LIS-området som sådant lägger inga hinder för detta.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

- hänsyn tas till de naturvärden som finns i tallskogen (B) och lövskogen (C), inklusive den stora tallen (h) i söder.
- hänsyn tas till rastplatsen i norr (A) samt vid Skolhusberget (D).

- inom ytorna söder om Vikasjön endast tillåta åtgärder som gynnar friluftslivet.

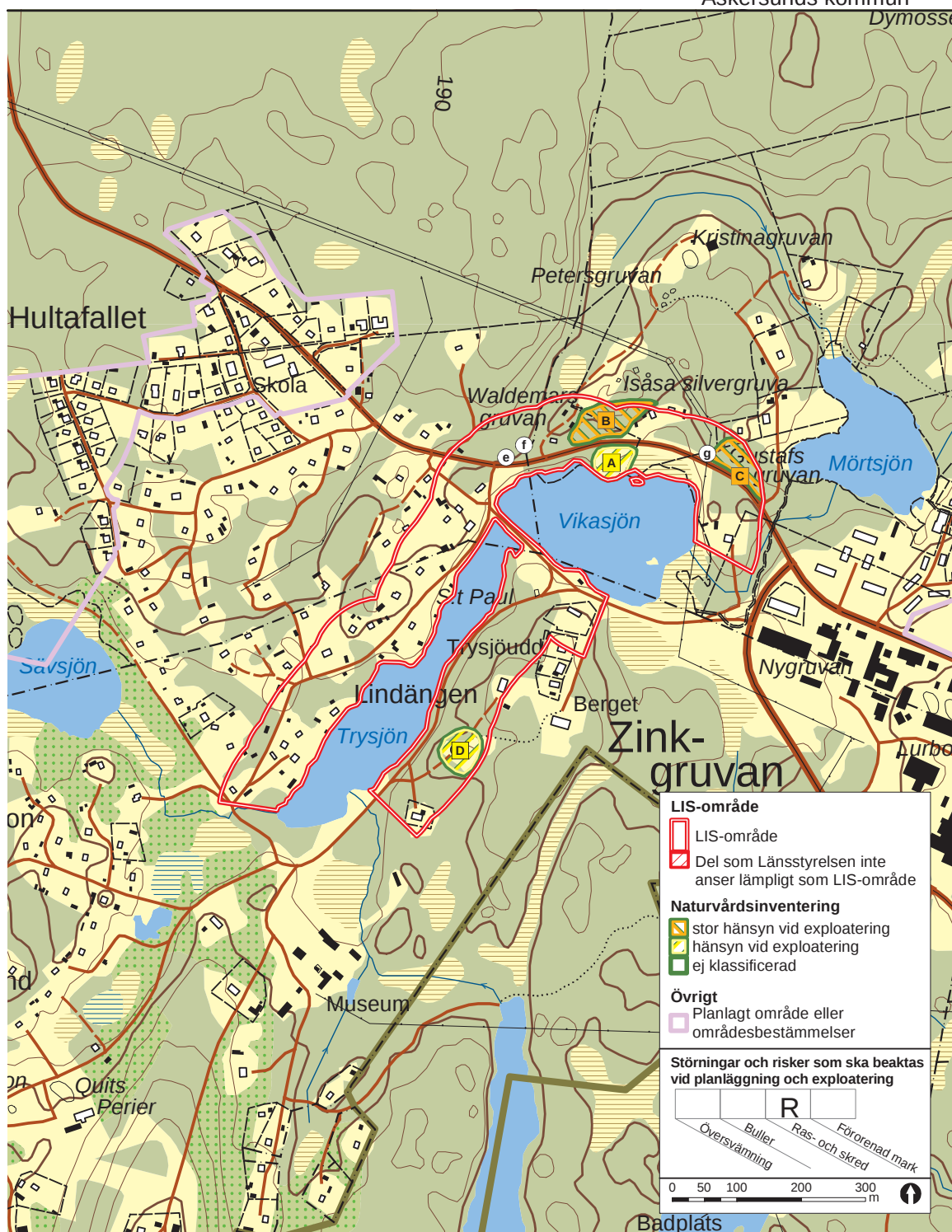
- hänsyn tas till de gamla gruvgröpparna (e, f, g & i) på grund av sitt kulturvärde.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stärker underlaget för servicen i Zinkgruvan och Åmmeberg, underlättar möjligheterna att utveckla befintliga verksamheter, samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Zinkgruvan och kommunen i övrigt.

Zinkgruvan - Trysjön/Vikasjön 9

Askersunds kommun

Åmmeberg - Åmmelången

LIS-områdets syfte

Möjliggöra förtätning av befintlig bebyggelse och viss nybyggna som en naturlig förtätning av Åmmebergs tätort. Ökar även möjligheterna för verksamheter att utvecklas.

Läge

LIS-området utgörs av stora delar av Åmmebergs tätort, som ligger drygt 5 km öster om Askersund, och är beläget längs västra sidan av sjön Åmmelången samt längs forsen som förbinder sjön med Tomtevikens i Vättern.

Beskrivning

Den norra delen av området följer länsväg 586 och består av befintlig bebyggelse på båda sidor vägen, avbrutet av öppna brukade fält inramade med främst lövvegetation. Marken sluttar tydligt men inte direkt brant ner mot stranden.

Den södra delen av området består dels av kulturmiljöerna längs forsen med dess byggnader från brukstiden inbäddade i den parkliknande grönskan, dels de öppna till större delen obebyggda ytorna ner mot golfbanan.

Båthamnen och de gamla industribyggnaderna är inte inkluderade i LIS-området eftersom det anses finnas föroreningar inom dessa ytor.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

En betydande del av området utgörs av redan bebyggd mark och odlade ytor men i södra delen finns kulturmiljöerna längs forsen med dess byggnader från brukstiden inbäddade i en parkliknande grönska.

De högsta naturvärdena är kopplade till den centralt belägna lövskogen (G) och Åkerholmen (I) söder därom. Därutöver finns äldre träd i området, särskilt de många ekarna i skogen (B) i den östra delen. Här finns även gott om yngre ek, som med fördel kan sparas för att på sikt höja naturvärdena ännu mer.

En stor del av centrala Åmmeberg består av kulturmiljöer som har betydande värde. De delar som berörs är Folkets hus (A) och området runt kugelbanan (E) med dess ekar.

Viktigast ur friluftssynpunkt är båthamnen (H) men även kugelbanan (E).

Exploateringsbedömning

Huvudskälet till LIS-området är att inte låta närheten till sjöarna och ån/forsen som finns i Åmmeberg och tillhörande strandskydd försvåra naturlig förtätning och komplettering av bebyggelse. Detta gäller även flera verksamheter.

Området är lätt att nå från länsvägen genom Åmmeberg och från befintliga gator. Eventuell exploatering kan i de flesta fall ske direkt mot befintlig väg eller med små kompletteringar.

Foto: Bosse Björk

Marken bedöms generellt stabil och lättbebyggd men obebyggda delar är svårbedömda och kräver kompletterande undersökningar.

Teoretiskt skulle mer än ett 40-tal nya tomter kunna rymmas runt om i tätorten men i praktiken torde någon enstaka nybyggnation bli aktuell och i övrigt underlättas komplettering av befintlig bebyggelse. I vissa delar är bara utveckling av verksamheter aktuell och det ska poängteras att det inte finns någon ambition att exploatera de centralt belägna kulturmiljöerna. Här bör bara eventuella kompletteringar som stärker kultur- och friluftsvärdena tillåtas.

Den samlade bedömningen är att området har något begränsad exploateringspotential men att underlättande av naturlig förtätning av samhället ändå gör det intressant som LIS-område.

Risk och störningar

Området är måttligt kuperat och till stor del bebyggt varför någon generell risk för ras eller skred inte bedöms föreligga. Obebyggda ytor, främst de som sluttar ner mot sjön Åmmelången, är dock svårbedömda kompletterande undersökningar bör göras om de ska bebyggas.

Större delen av området ligger med mycket god marginal över sjöns och forsens normalvattenstånd, undantaget direkt intill stränderna bedöms ingen översvämningssrisk föreligga.

Det finns ytor i centrala Åmmeberg som klassats som för förorenade. LIS-områdets gränser har anpassats så dessa ytor inte är inkluderade.

Trafiken på länsväg 586 är måttlig och hastigheten begränsad till 50 km/h varför trafikbuller med något enstaka undantag inte kräver några skärmande åtgärder.

Infrastruktur

Området ligger utmed befintliga gator i Åmmeberg och länsväg 586 passerar genom nästan hela området. Eventuell ny bebyggelse kan förläggas direkt intill befintliga gator eller med mycket korta kompletteringar.

Kollektivtrafik finns längs länsväg 586.

Kommunalt vatten och avlopp finns och ny bebyggelse kan ofta anslutas direkt till detta eller enkelt kompletteras vid behov. Detsamma gäller el och bredband.

Planer och bestämmelser

Området är till stor del planlagt och inom dessa ytor är strandskyddet delvis upphävt. För övriga planlagda delar samt ytor, främst i norr, som inte är planlagda gäller strandskydd med 100 meter.

Förslag finns om att utvidga strandskyddet till 300 meter för Vätterns stränder, vilket berör den allra sydligaste delen av området, men väntas inte beslutas innan LIS-planen är antagen. Befintliga bebyggelse- och exploateringsområden, t ex LIS-områden kommer dock sannolikt att undantas från utvidgningen. Utöver översiktsplanen för Askersunds kommun gäller en fördjupning för Åmmeberg. Syftet med LIS-området är förenligt med dessa planer då tätorten ska ges möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

LIS-området allra sydligaste del ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv – Vättern. Här är kraven för att tillskapa LIS-områden högre än vad som gäller generellt. Eftersom syftet med LIS-området är att kunna utveckla och förtäta Åmmebergs samhälle utan att strandskyddet blir ett direkt hinder, bedöms inte riksintresset påverkas negativt.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt betydelse för strandskyddets syften men är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- en genrell frizon om ca 30 meter bör hållas mellan stranden och eventuell bebyggelse.

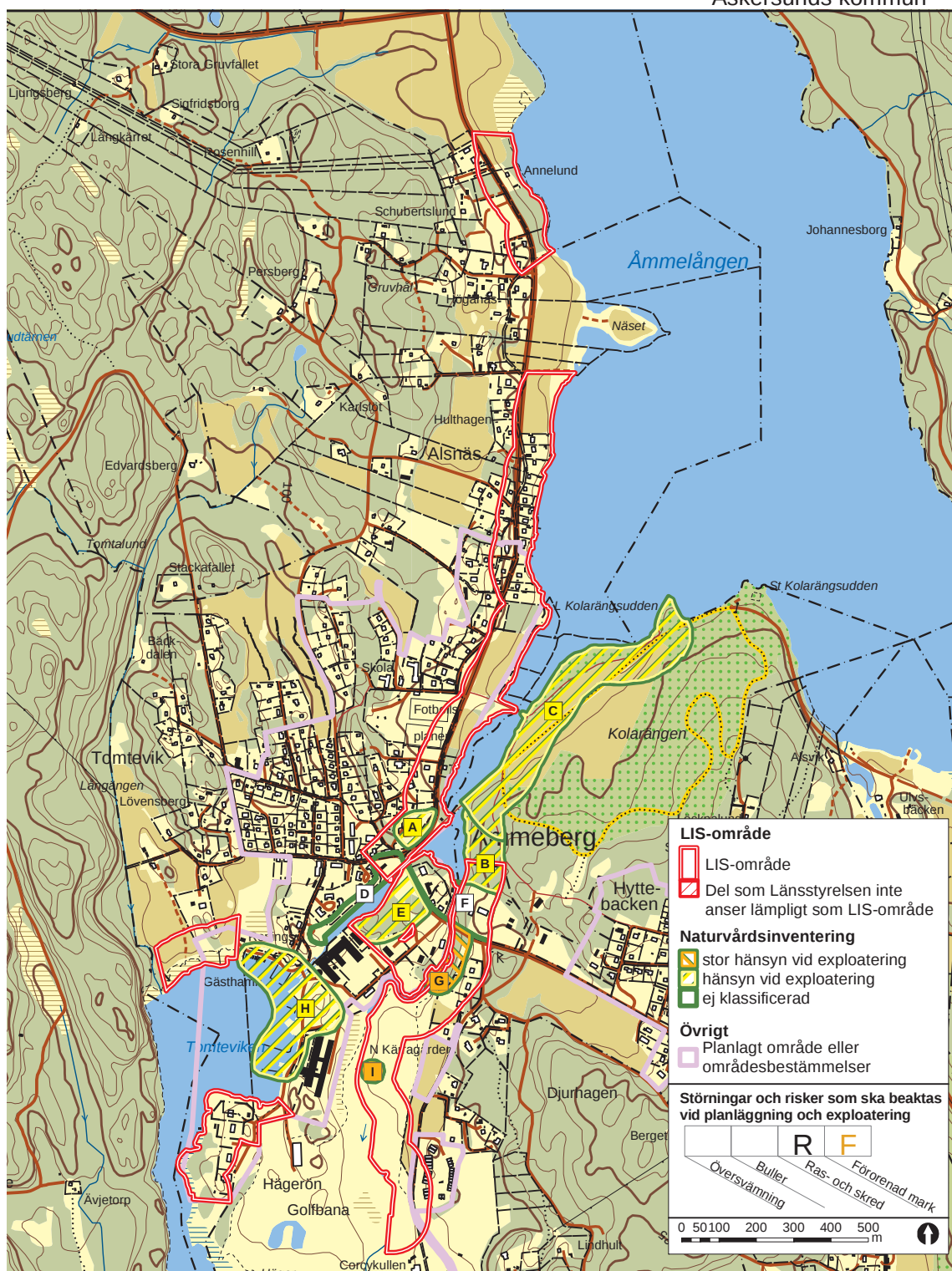
- Åkerholmen (I) och lövskogen (G) behålls orörda.

- inom riksintresset för kulturmiljö (bl a A, B, D, E, F) tillåts endast varsam utveckling av verksamheter och som inte motverkar riksintressets syfte.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stärker underlaget för servicen i Åmmeberg, underlättar möjligheterna att utveckla nya och befintliga verksamheter samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Åmmeberg och kommunen i övrigt.

Åmmeberg - Åmmelången 10 Åskersunds kommun

Förändring efter granskning

LIS-områdesytan väster om bäcken längst i söder har, efter påpekande i länsstyrelsens yttrande, tagits bort eftersom här förekommer markföroreningar.

Åmmeberg-Ulvön - Vättern

LIS-området syfte

Möjlighet att utveckla verksamheten vid Åmmebergs golfbana.

Läge

Området är beläget längs Kärrafjärdens och Vätterns östra strand, omedelbart söder om Åmmeberg som ligger ca 5 km öster om Askersund.

Beskrivning

LIS-området omfattar större delen av de ytor på Åmmebergs golfbana som är belägen längs stranden. I norr finns en stor småbåtshamn och runt denna finns fritidshus i radhusform och endel andra byggnader.

Ulvön i södra delen av området var ursprungligen en ö i fjärden men genom utfyllnader under 1800-talets gruvdrift utgör den numera en del av fastlandet. Ulvön består i princip av en trädbevuxen höjdrögg och är helt obebyggt. Golfbanan är belägen på de utfyllda ytorna är till större delen öppna, avbrytna av mindre skogspartier och vattenhinder.

Området som helhet är låglänt och med tanke på utfyllnaderna är stabiliteten oklar. På den del som benämns Ulvön sluttar marken ganska brant ner i vattnet men utgörs å andra sidan av en stabil berghäll som ligger 3-5 meter över vattenytan.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Större delen av området utgörs av själva golfbanan med dess fairways och greener.

I områdets norra del finns en småbåtshamn omgärdad av bostadsbebyggelse. Söder om den hamnen och bebyggelsen finns en fin badplats vilken måste tas hänsyn till.

De egentliga naturvärdena finns i södra delen som utgörs av en skog längs med udden västra strand. I norr utgörs skogen av lövskog (A) och i söder av tallskog (B). I lövskogen finns naturvärden kopplade till att skogen kan ha haft en viss kontinuitet, förekomst av till exempel trolldruva och död ved indikerar att skogen varit sluten en längre tid. I södra delen av området utgörs naturvärdena av tallarnas ålder och vegetationens kontinuitet.

Det ligger ett antal båtplatser utmed stranden, och en tydlig väg leder ner till dem. Från båtplatserna löper en stig längs med stranden, söderut på hällmarken. Längs stranden i söder är klipphällarna öppna och kala, och används förmodligen främst av golfbanans besökare. Utsikten är vacker och platsen solig. Längst i söder är vassen på ett par plättar delvis undanröjd, kanske för att ge vad- och badmöjlighet.

Exploateringsbedömning

Syftet med LIS-området är att kunna utveckla golfverksamheten utan att detta försvåras av att befintlig golfbana ligger alldeles intill Vättern med tillhörande strandskyddszon.

Ett önskemål är bl a att kunna uppföra små uthyrningsstugor på den del som kallas Ulvön. Det bedöms även finnas behov över tid att flytta utslagsplatser och greener likväl som att bygga ut klubbtrymmen och servicebyggnader. Området bedöms lämpligt för detta ändamål

Foto: Bosse Björk

Då området till större delen är låglänt bör man vara uppmärksam på översvämningens risk, å andra sidan är det inte så avgörande vid utveckling av själva golfbanan. Reservation också för bärigheten inom utfyllnadsområdena.

Reservation för yttligt berg på vissa ställen, varför det inte finns risk för översvämningar. På Ulvön bedöms marken ha god stabilitet och trots att den delvis är kuperad utan risk för ras eller skred. Eftersom berget där det inte ligger i dagen kan vara yttligt kan anläggande innebära vissa utmaningar.

Kommunalt vatten och avlopp finns i området och kan enkelt byggas ut till berörda delar.

Den samlade bedömningen är att området har en mycket god exploateringspotential och därför är intressant som LIS-område. Ägaren har själv initierat LIS-området för att kunna utveckla verksamheten.

Risk och störningar

Området är undantaget delen vid Ulvön inte kuperat och inte heller här bedöms någon risk för ras eller skred föreligga. Eftersom en stor del av området utgörs av utfyllnadsytor bör kompletterande undersökningar göras om de ska bebyggas.

Marken är delvis låglänt och här kan risk för översvämningar inte uteslutas men om dessa ytor endast används för golfbanor och inte bebyggelse kan detta accepteras. Andra ytor, som t ex Ulvön, ligger väl över sjöns normalvattennivå.

Golfbanan är belägen på ett sandmagasin som är MIFO-klassat. Inom ytorna på norra delen av golfbanan har höga föroreningshalter uppmätts varför LIS-områdets gräns har anpassats så att dessa ytor inte ingår. Då större delen av LIS-området ligger på nämnda sandmagasin kan förhöjda halter av främst bly och zink inte uteslutas. I samband med planläggning bör därför därför utredningar göras för att klarlägga graden eventuella markföroreningar. En jämförelsevis kontrollerad markanvändning som en golfbana bedöms vara ett lämpligt användningssätt för den här typen av mark.

Infrastruktur

Området som sådant nås enkelt via befintlig väg från Åmmeberg. Vid golfklubbens huvudbyggnad finns väl tilltagna parkeringsytor. Marken inom golfbanan är inte fullt ut tillgängliga för allmänheten, ett internt enkelt vägnät finns dock.

Kollektivtrafik finns längs väg 586 inne i Åmmeberg.

Kommunalt vatten och avlopp finns i sjöförädlad ledning utanför stranden, ett extra stick kan dras upp om den södra delen av området vid Ulvön ska bebyggas. Då detta är en utbyggnad av befintlig anläggning är fastighetsägaren/näringsrörelsen ansvarig för VA-utbyggnaden.

El och bredband finns vid klubbstugan och kan byggas ut vid behov.

Planer och bestämmelser

Området är inte planlagt, däremot finns ett program för golfbaneområdet. Planläggning pågår dock men måste invänta denna LIS-plan för att kunna slutföras.

Strandskydd med 100 gäller. Förslag finns om att utvidga strandskyddet till 300 meter för Vätterns stränder men väntas inte beslutas innan LIS-planen är antagen. Befintliga bebyggelse- och exploateringsområden, t ex LIS-områden, kommer dock sannolikt att undantas från utvidgningen.

Utöver översiktsplanen för Askersunds kommun gäller en fördjupning för Åmmeberg. Syftet med LIS-området är förenligt med dessa planer då tätorten ska ges möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

LIS-området ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv – Vättern. Eftersom syftet med LIS-området är att utveckla golfverksamheten bedöms detta inte stå i konflikt med riksintresset.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt viss betydelse för strandskyddets syften men, med hänsyn till att särskild restriktivitet råder kring hela Vättern, är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- endast åtgärder som utvecklar befintlig golfverksamhet medges, förutom förändringar av banor även uppförande av uthyrningsstugor och andra anläggningar för verksamheten.

- exploateringen är varsam och hänsyn tas till natur- och friluftsvärden, t ex att tallskogen (B) med sin stig bör få vara kvar närmast stranden och byggnader i hållmarken bör smälta in i den vackra omgivningen. Sprängning av hållmarken ska undvikas.

- hänsyn bör även tas till lövskogen (A), där trevlig miljö för rekreation och båtplatser finns. Skogen är lummig och promenadvänlig och bör bevaras i så stor utsträckning som möjligt.

- en frizon om 20-30 meter som är tillgänglig för allmänheten bör lämnas längs hela stranden. Detta studeras närmare vid kommande planering och bygglovgivning.

- befintlig badplats ska värnas och om möjligt utvecklas.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området ger större möjlighet att utveckla befintlig golfverksamhet i Åmmeberg.

Åmmeberg-Ulvön - Vättern 11

Askersunds kommun

Ämmeberg-Kärraudden - Vättern

LIS-områdets syfte

Möjliggöra ny bebyggelse samt komplettering av befintlig bebyggelse i ett område där kommunen har satsat stora pengar och via sjöledning dragit fram kommunalt vatten och avlopp, då kommunen ser en stor utvecklingspotential i området, dels för Ämmeberg men även för hela kommunen.

Läge

LIS-området består av två mindre delområden och är beläget längst ut på Kärraudden vid Kärrafjärden som är en del av Vättern, ca 3 kilometer söder om Ämmeberg och strax söder om Ämmebergs golfbana.

Beskrivning

Kärraudden, eller Norra Kärra som det också kallas, är mycket kuperat med berghällar som på många ställen stupar brant ner mot vattnet men även gammal ängs- och åkermark insprängt på ytor som är mindre kuperade. På höjdryggen på udden finns en del nybyggda bostadshus varav två längst i väster är belägna inom LIS-området. Mellan de båda delområdena finns en liten småbåtshamn, främst avsedd för nämnda bostadsbebyggelse.

Det västra delområdet utgörs av en sluttning mellan en mindre bebyggelse grupp längst i väster och den huvudsakliga bebyggelsegruppen på höjden. Centralt i detta finns ett urhugget parti, flankerat av skogsdungar med lövträd och tall.

Det östra delområdet ligger på höjden, omedelbart intill den större bebyggelsegruppen. Vegetationen uppe på höjden består huvudsakligen av ung gles tallskog och sly närmare stranden i den branta sluttningen finns tät lövvegetation. Stranden är stenig och tämligen otillgänglig.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

LIS-området domineras av barrskog och några bostadstomter. Västra delområdet är till största delen hygge och ungskog. I östra delområdet är skogen äldre. Här finns en svårtillgänglig brant med vissa naturvärden i form av död ved och rikligt inslag av asp (C).

Kärrafjärden är utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten för natur och fiske.

Friluftsvärdena är främst knutna till sjölivet. Mellan de båda delområdena i söder, också utanför LIS-området, finns en öppen hagmarkslik gles skog som sluttar slänt ner mot vattnet och nyttjas för rekreation av närboende (B). Här finns brygga, båthus och båtplatser, samt fikabord och en liten boulebana. Intressantast sammanhanget är hållmarkstallskogen (A) strax nordväst om LIS-området, där de största natur- och friluftsvärdena finns.

Exploateringsbedömning

Området bedöms, med avseende på att det ligger vid Vättern, på gångavstånd från Ämmebergs golfbana, att det nås enkelt via befintligt vägnät och har utbyggt VA, ha mycket god

exploateringspotential. Tillkommande bebyggelse inom det ganska begränsade området skulle bli en naturlig utveckling av befintlig bebyggelse.

Hela området bjuder på vackra utblickar över vattnet, i ett optimalt sydvästläge.

I det västra delområdet finns vägar fram till exploaterbara ytor som bedöms lättbebyggda.

Det i östra delområdet kräver nybyggnad av en gata på mellan 100-50 meter beroende på hur området disponeras och är mycket kuperat och med berg i dagen så anläggande är inte helt okomplicerat men fullt rimligt om endast ytor uppe på höjden bebyggs. Ytorna är inte mer svårexploaterade än de som redan bebyggs.

Området bedöms rymma 10-15 nya tomter.

Kommunalt vatten och avlopp är nyligen framdraget till området och kan enkelt byggas ut till berörda delar. Reservation för yttligt berg på vissa ställen.

Den samlade bedömningen är att området har en mycket god exploateringspotential och därför är intressant som LIS-område. Det tillkommande antalet nya tomter begränsas till ca 15 stycken, då kommunen är tydlig med att 40-50 meter ska sparas som en frizon längs stranden, för att det rörliga friluftslivet ska ha fri tillgång till området närmast stranden.

Infrastruktur

Själva området nås enkelt via befintlig väg från Ämmeberg, förbi golfbanan. I det västra delområdet finns vägar fram till exploaterbara ytor medan det i östra delområdet krävs nybyggnad av en gata på mellan 100 till 150 meter beroende på hur området disponeras. Västra delområdet är tämligen lättbebyggt.

Det östra är mycket kuperat och med berg i dagen så anläggande är inte helt okomplicerat men fullt rimligt om befintlig väg förlängs på skrå och endast ytor uppe på höjden.

Kollektivtrafik finns längs väg 586 inne i Ämmeberg, ca 4 km från området.

Kommunalt vatten och avlopp finns i området och kan enkelt byggas ut till berörda delar. Reservation för yttligt berg på vissa ställen.

El finns och kan byggas ut. Bredband kan byggas ut från golfanläggningen ca 1 km norr om LIS-området.

Planer och bestämmelser

Hela området, utom allra längst i öster, är planlagt och strandskyddet är delvis utsläckt.

Strandskydd med 100 galler. Förslag finns om att utvidga strandskyddet till 300 meter för Vätterns stränder men väntas inte beslutas innan LIS-planen är antagen. Befintliga bebyggelse- och exploateringsområden, t ex LIS-områden, kommer dock sannolikt att undantas från utvidgningen.

Syftet med LIS-området är förenligt med gällande översiktsplan då hela kommunen ska ha möjligheter att utvecklas.

Störningar och risker

Området är kuperat men utgörs till stor del av berg och är undersökt och bebyggt sedan tidigare. Någon risk för ras eller skred bedöms inte föreligga men vid ev exploatering bör kompletterande undersökningar göras.

Marken inom de ytor som skulle kunna bebyggas ligger väl över sjöns yta varför någon risk för översvämningar föreligger inte.

Konkurrerande intressen

LIS-området ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv – Vättern. Bedömningen är att tillkommande bebyggelse är så begränsad och ligger i direkt anslutning till befintlig bebyggelse, att det kan samordnas med riksintresset och inte påverkar detta negativt. För att säkra allmänhetens tillgång till de ytor som är viktiga

Foto: Bosse Björk

för friluftslivet ligger den centrala delen med småbåtshamnen utanför LIS-området, plus att en frizon på 40-50 meter ska hållas mellan stranden och bebyggelsen även i övrigt.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt betydelse för strandskyddets syften men är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

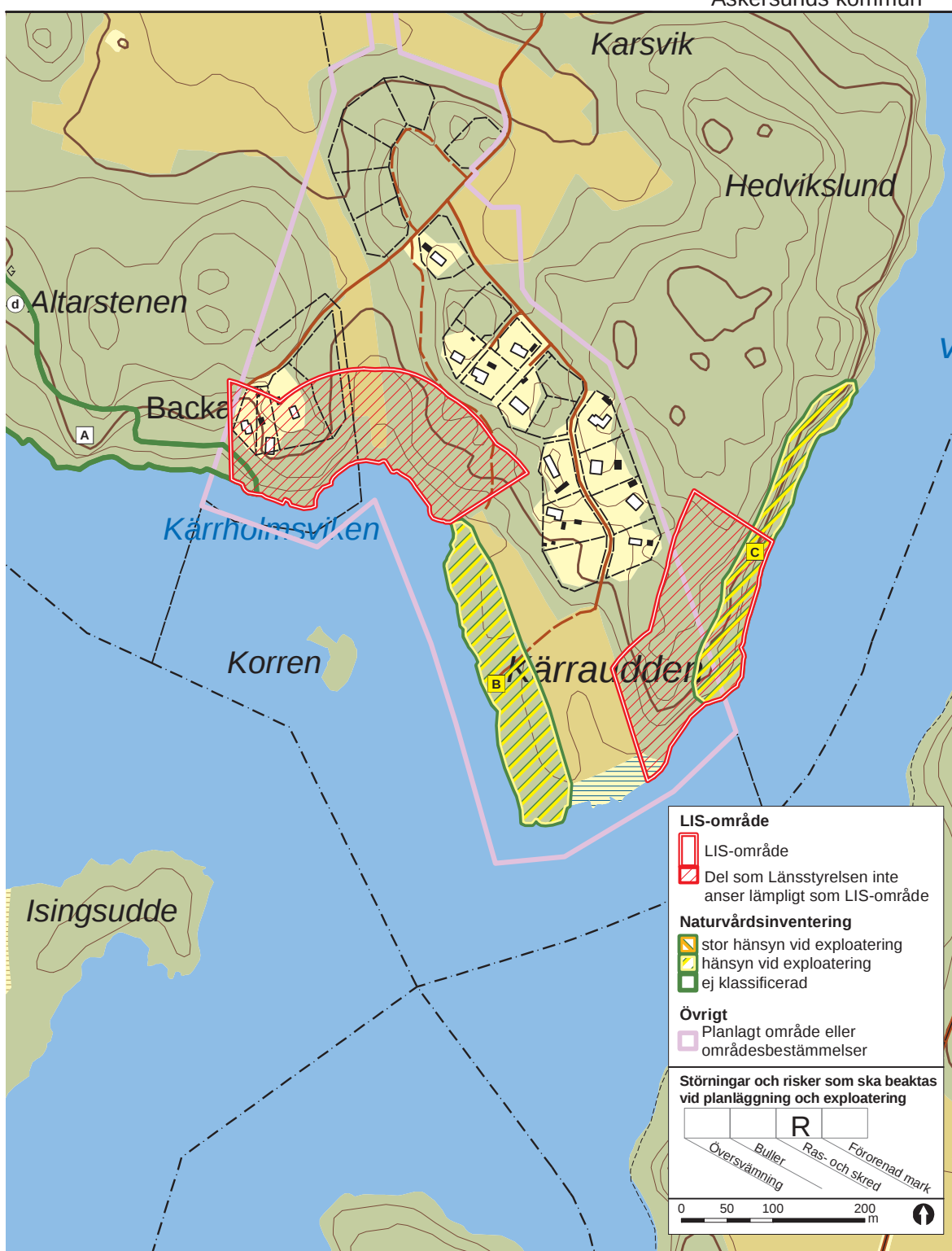
- en frizon på 40-50 meter ska finnas mellan stranden och bebyggelsen, så att frilufts- och naturvärden som är kopplade till strandområdet kan bibehållas.
- Branten i östra delområdet (C) bör i princip lämnas orörd.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stärker underlaget för servicen i Åmmeberg, även underlaget för verksamheten vid golfbanan, samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Åmmeberg och kommunen i övrigt.

Åmmeberg-Kärraudden - Vättern 12

Åskersunds kommun

Förändring efter granskning
Kartan har kompletterats med symbol som visar att ras- och skredrisk ska beaktas vid exploatering. Markering på kartan av hela område visande att Länsstyrelsen och kommunen inte delar uppfattning om LIS-områdets lämplighet.

Hammar - Vättern

LIS-området syfte

Möjlighet att bygga nya bostäder, komplettera befintlig bebyggelse och utveckla verksamheter och befintliga småbåtshamnar och därmed bidra till en naturlig utveckling av Hammar.

Läge

LIS-området består av tre delområden och är beläget på båda sidor Hammarsviken i Vättern vid det lilla samhället Hammar, som ligger ca 13 km söder om Askersund och en dryg kilometer öster om riksväg 50.

Beskrivning

Området är beläget på båda sidorna av Hammarsviken men även på västra delen av udden, ut mot Hammarsundet. Merparten av bebyggelsen i Hammar belägen central på udden väster om Hammarsviken.

Det nordvästra delområdet omfattar uddens spets med bl a resterna av gamla riksvägens brofäste. Den västra stranden är tämligen låglänt medan den östra sluttar ner mot viken och här finns en del bebyggelse även inom området.

Det sydvästra delområdet innefattar bebyggelsen mellan kyrkan som ligger på en markerad höjd och glasfabriken i söder.

De östra delområdet som också ligger på östra sidan Hammarsviken är obebyggd men både norr och söder om själva LIS-området finns bostadsbebyggelse. Här sluttar marken tydligt men inte brant ner mot vattnet där själva stranden är något sank. Det finns en småbåtshamn på vardera sidan viken.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Den västra delen där området är till större delen redan är exploaterat.

Vättern är riksintresse för det rörliga friluftslivet. Friluftsvärdena är främst kopplade till sjölivet. På västra sidan finns båthus, bryggor och iläggingsplats (D) för de som är med i Hammars båt- och fritidsklubb. Samhällsföreningen Hammarslaget har en lokal i närheten med tillhörande klippt gräsyta och fikabänkar. I norra delen finns ytterligare båtplatser (E) för dem som är med i klubben. Stranden är annars otillgänglig för allmänheten på grund av byggnader och oländig terräng.

Kyrkan (C) liksom fotbollsplanen (H) med sina friluftsvärden samt den fuktiga askogen (I) med sin vattenbindande funktion ligger alla utanför LIS-området men är ändå viktiga. Det gäller även gångvägen som löper längs fotbollsplanens västra sida så att den även i fortsättningen är tillgänglig för allmänheten och befintliga kulturminnen (j, k & l).

På östra sidan viken finns ett par privata båtplatser längs vattnet. Skogen (A) i söder har naturvärden knutna till äldre träd, detsamma gäller den lummiga lövskogen (B), som är rik på död ved. Gränsen för LIS-området har anpassats så skogsområdena inte är inkluderade.

För friluftslivet är det viktigt att främja den tillgänglighet som finns idag och att hänsyn tas till de kulturlämningar och öppna diken som finns i området.

Foto: Bosse Björk

Exploateringsbedömning

Huvudskälet till LIS-området är att inte låta närheten till vattnet som finns runt Hammar och tillhörande strandskydd försvåra naturlig förtätning och komplettering av bebyggelse men det finns också flera intressanta exploateringsytor, minst två i västerläge, som bjuder på fina vyer över vattnet och närhet till strand och småbåtshamnar.

Området är lätt att nå från riksväg 50 och länsvägen som går direkt söder om Hammar samt via från befintliga gator. På västra sidan viken kan eventuell ny bebyggelse läggas direkt invid befintliga gator eller med mycket korta kompletteringar. På den östra sidan behöver det kompletteras med 500 m till 1 km väg för att nå exploaterbara ytor. Terrängen är dock öppen och bedöms lättbyggd. Längst i väster ingår ett låglänt, på kartan skrafferat, området som på sikt bör kunna utvecklas trots detta.

Marken bedöms generellt stabil och lättbyggd. Även obebyggda delar bedöms stabila men kompletterande undersökningar bör göras innan byggnation. VA, el och bredband finns utbyggt i området och kan byggas ut.

Teoretiskt skulle mer än ett 50-tal nya tomter kunna rymmas runt om i tätorten, särskilt på östra sidan viken, men i praktiken torde enstaka komplettering av befintligt bebyggelse vara mer realistiskt, möjligen någon mindre exploatering i storleksordningen 10-20 nya tomter. Flerfamiljhus skulle också kunna fungera här.

Den samlade bedömningen är att området med tanke på att det ligger vid Vättern har god exploateringspotential och underlättar naturlig förtätning av samhället vilket gör det intressant som LIS-område

Infrastruktur

Området är lätt att nå från riksväg 50 och länsvägen som går direkt söder om Hammar samt via från befintliga gator. På västra sidan viken kan eventuell ny bebyggelse läggas direkt invid befintliga gator eller med mycket korta kompletteringar. På den östra sidan behöver det kompletteras med 500 m till 1 km väg för att nå exploaterbara ytor.

Kollektivtrafik finns längs riksväg 50, ca 1 kilometer från området.

Kommunalt vatten och avlopp finns på västra sidan och kan lätt kompletteras vid behov. Det samma gäller el och fiber. Vid exploatering inom östra delområdet torde en sjöförlagd ledning över viken vara den mest effektiva lösningen.

Risk och störningar

Området är delvis kuperat men till stor del bebyggt varför någon generell risk för ras eller skred inte bedöms föreligga. Även obebyggda ytor bedöms stabila men kompletterande undersökningar bör göras om de ska bebyggas.

Större delen av området ligger med mycket god marginal över sjöns normalvattenstånd, undantaget det västligaste delen av området som är låglänt och här behöver ett gott avstånd till stranden hållas alternativt uppfyllnad. Även inom det östra området bör eventuell ny bebyggelse ligga ett stycke från stranden. Förslagsvis utreds en lägsta golvnivå som är lämplig för att undvika framtida översvämningar.

Trafiken inom området är mycket begränsad varför trafikbuller inte kräver några skärmande åtgärder. Avståndet till glasfabriksanläggningen bedöms generellt så stort att det inte heller här föreligger någon risk för störningar men i sydvästra delområde ska detta beaktas och närmast farbriken torde endast verksamheter vara aktuellt.

Planer och bestämmelser

Området på västra sidan Hammarsviken är planlagt och strandskyddet upphävt. Östra sidan om viken är inte planlagt och strandskydd med 100 meter gäller.

Förslag finns om att utvidga strandskyddet till 300 meter för Vätterns stränder men väntas inte beslutas innan LIS-planen är antagen. Befintliga bebyggelse- och exploateringsområden, t ex LIS-områden, kommer dock sannolikt att undantas från utvidgningen.

Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då Hammar ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

LIS-området ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv – Vättern. Eftersom syftet med LIS-området är att kunna utveckla och förtäta Hammars samhälle utan att strandskyddet blir ett direkt hinder bedöms inte riksintresset påverkas påtagligt negativt.

Kyrkan och området närmast runt denna ingår inte i LIS-området. För området närmast glasfabriken är bara utveckling av verksamheter aktuellt.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt, med hänsyn till att särskild restriktivitet råder vid Vättern, begränsad betydelse för strandskyddets syften. Området är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- vid detaljplaneringen bör hänsyn tas till friluftslivet genom att främja att de platser invid stranden som idag är tillgängliga också fortsättningsvis ska vara det.

- hänsyn bör tas till de kulturlämningar och öppna diken som finns i den östra delen av området.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse liksom komplettering av befintlig bebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Hammars samhälle och som stärker underlaget för viktig service i Hammar och i närområdet samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Hammar, Askersund och kommunen i övrigt. LIS-området ger därutöver större möjligheter att utveckla befintliga småbåtshamnar.

Hammar - Vättern 13 Askersunds kommun

Förändring efter granskning.

Kartan har kompletterats med symbol som visar att översvämningsrisk samt ras- och skredrisk ska beaktas vid exploatering

Bastedalen - Vättern

LIS-området syfte

Möjligheter att utveckla befintlig småbåtshamn med tillhörande verksamheter att bättre kunna anpassa nya bostäder i området och därmed bidra till en naturlig utveckling av Bastedalen.

Läge

LIS-området är beläget runt Bastedalsviken som ligger vid Vätterns östra strand och utgörs till större delen av befintlig bostadsbebyggelse och en större småbåtshamn i Bastedalen som är beläget ca 6-7 km sydväst om Hammar och ca 2 mil söder om Askersund.

Beskrivning

Den södra och nordöstra delen av området utgörs av ett befintligt bebyggelseområde och däremellan finns även en större småbåtshamn med tillhörande byggnader, ursprungligen ett tegelbruk. Nordvästra delen av området är obebyggt.

Det centrala partiet runt båthamnen är relativt plant medan både den norra och södra delen är kuperade, särskilt i norr sluttar det brant ner mot stranden. I norr dominerar barrvegetation medan det mest är lövvegetation i söder. Den centrala delen är till större delen öppen med stora grusade ytor för bl a parkering och uppläggning av båtar.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Området består av bebyggelse, båthamn och skog. Båthamnen ligger mitt i området. Här finns en kulle med berghäll och yngre tall. Längre upp från stranden finns delvis fuktig mark med främst yngre bestånd av björk, tall och al, men också större träd av björk och al. Vegetationen domineras av vass och pestskräp. På ön som ligger utanför båthamnen finns klipphällar och blandskog. Norra delen av Bastedalen "Vättra" domineras av barrskog som nyligen gallrats och även varit utsatt för en mindre brand. Nära stranden går en grusväg. Övanför denna sluttar det brant och här växer flera fina äldre tallar som bör bevaras (B).

Naturvärdena är främst kopplade till äldre träd. Äldre tallar finns i branten mot vattnet i den södra skogen (A), samt längs kanten i den norra skogen (B).

Kulturvärdena är knutna till enstaka stenmurar som finns i den norra skogen och till de få bevarade byggnader som finns kvar från tegelbrukstiden.

Vättern är riksintresse för det rörliga friluftslivet. Friluftsvärdena är bundna till sjölivet. Båthamnen (d) mitt i området består bland annat av bryggor med båtplatser, parkering, dass, föreningslokal m m. Här finns också fikabord och grillstad. Annars är tillgängligheten begränsad till resten av stranden på grund privata vägar och hus.

Norr om viken finns ett parti med höga friluftsvärden (C). Här finns flera stigar som leder dels till Vättraberget där utsikten över Vättern och Bastedalen är magnifik dels leder stigar till badviken. Vid badviken har gjorts i ordning en badplats vid klipporna som är tillgänglig för allmänheten.

Foto: Bosse Björk

Exploateringsbedömning

Huvudskälet till LIS-området är att inte låta närheten till vattnet i Bastedalen och tillhörande strandskydd försvåra naturlig förtätning och komplettering av bebyggelse men det finns också några intressanta exploateringsytor, centralt och i norra delen, som bjuder på fina vyer över vattnet i västerläge och med närhet till strand och småbåtshamn.

LIS-området största potential är att det centrala obebyggda området innanför småbåtshamnen som idag ligger som en oskött impediment kan utvecklas och förädlas utan att strandskyddet lägger hinder för detta. Detta kan med fördel vara en kombination av publika funktioner och bostäder.

Därutöver ska givetvis båthamnen tillåtas att utvecklas för att stärka friluftsvärdena är kopplade till båtlivet. Den inre delen av viken är mycket lättillgänglig och även badvänlig.

I södra och nordöstra delen av området är det med något undantag endast komplettering av befintlig bebyggelse som är aktuell.

I norr är byggandet något mera komplicerat p g a kuperad och bergig terräng men det är en naturlig förlänging av befintlig bebyggelse på orten i ett mycket vackert läge.

Exploatering kan endera ske direkt intill befintligt gatunät eller med vissa kompletteringar i en norra delen. Kommunalt VA finns och kan enkelt byggas ut.

Markstabiliteten bedöms god i hela området och även om det finns stora höjdskillnader i både norr och söder bedöms det inte finnas risk för ras eller skred. Vissa central bör höjas något om de ska bebyggas med bostäder men i övrigt bedöms det inte finnas risk för översvämningar.

Den sammanlagda bedömningen med avseende på att det ligger i ett vackert läge vid Vättern och med tillgång till småbåtshamnen samt att det är relativt nära till riksväg 50 likväl som till Askersund har en mycket god exploateringspotential.

Infrastruktur

Större delen av området nås via befintligt gatunät. Vissa kompletteringar behövs om den nordvästligaste delen bebyggs. Vägarna fram till Bastedalen är relativt smala men håller god standard.

Kollektivtrafik finns vid riksväg 50, ca 3 kilometer från området.

Kommunalt vatten och avlopp finns i området och kan lätt byggas ut. Bredband och el finns och kan byggas ut. LIS-området ligger inom Vätterns vattenskyddsområde.

Risk och störningar

Markstabiliteten bedöms som god i hela området och även om det finns stora höjdskillnader i både norr och söder bedöms det inte finnas risk för ras eller skred.

Vissa ytor inne i viken bör höjas något om de ska bebyggas med bostäder men i övrigt bedöms det inte finnas risk för översvämningar. Förslagsvis utreds i denna del en lägsta golvnivå som är lämplig för att undvika framtida översvämningar.

Planer och bestämmelser

Den centrala delen av området är detaljplanlagd medan det i söder och norr inte finns några detaljplaner eller andra bestämmelser som reglerar markanvändningen.

Strandskydd med 100 meter gäller.

Förslag finns om att utvidga strandskyddet till 300 meter för Vätterns stränder men väntas inte beslutas innan LIS-planen är antagen. Befintliga bebyggelse- och exploateringsområden, t ex LIS-områden, kommer dock sannolikt att undantas från utvidgningen.

Syftet med LIS-området är förenligt med gällande översiktsplan då hela kommunen ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

Området ingår i sin helhet i riksintresse för rörligt friluftsliv och turism (Vättern) samt i vissa delar för rörligt friluftsliv (Tiveden).

Riksintresseområdet för Vättern innebär att extra stor restriktivitet ska gälla vid exploatering. Bedömningen är att riksintressets syften inte skadas eftersom hänsyn tas till de värden som finns i området och att dessa också är begränsade inom LIS-området. Exploatering närmast stranden är inte aktuellt, undantaget de delar där båthamnen avses att kunna utvecklas.

LIS-området ligger inom Vätterns vattenskyddsområde.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt begränsad betydelse för strandskyddets syften. Området är, med hänsyn till att särskild restriktivitet råder kring hela Vättern, lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- Äldre tallar i branten mot vattnet i den södra skogen (A) samt i norr (B) ska lämnas orörda.

- särskild hänsyn tas till äldre träd i det norra skogsområdet.
- en frizon på ca 20-30 meter bör lämnas längs hela stranden, undantaget utveckling av småbåtshamnen och befintliga tomter, så att tillgängligheten för allmänheten bibehålls.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse och komplettering av befintlig bebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Bastdalen och som stärker underlaget för viktig service i Hammar och för verksamheter längs riksväg 50 samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Hammar, Askersund och kommunen i övrigt. LIS-området ger därutöver större möjligheter att utveckla befintlig småbåtshamn med tillhörande verksamheter.

Bastedalen - Vättern 14 Askersunds kommun

Förändring efter granskning

Komplettering att LIS-området ligger inom Vätterns vattenskyddsområde. Kartan har kompletterats med symbol som visar att översvämningsrisk ska beaktas vid exploatering. Markering på kartan av område i norr där Länsstyrelsen och kommunen inte delar uppfattning om LIS-områdets utbredning.

Stora Forsa - Vättern

LIS-området syfte

Möjlighet att bygga nya bostäder och komplettera befintlig bebyggelse och därmed bidra till en naturlig utveckling av Stora Forsaområdet samt att utveckla befintliga småbåtshamnar med för ändamålet lämpliga verksamheter.

Läge

LIS-området som består av tre delområden är beläget vid Forsaviken och Forsanäset längs sjön Vätterns östra strand och utgörs till större delen av befintlig bostadsbebyggelse och en större småbåtshamn samt en mindre äldre småbåtshamn. Stora Forsa ligger ca 1 mil söder om Hammar och ca 2 mil söder om Askersund.

Beskrivning

Det östra delområdet är beläget mellan riksväg 50 och Forsaviken och består till större del av befintlig bebyggelse, både året runt- och fritidsboende, men det finns även obebyggda partier. I norr finns här även en större småbåtshamn med gemensamma byggnader och en badplats, längst i söder en äldre småbåtshamn. Marken sluttar ner mot vattnet och lövvegetationen är delvis tät i södra delen medan den norra är öppnare och mer låglänt.

Det centrala delområdet är beläget i sydostläge på Forsanäset och utgörs i sin helhet av ett bebyggelseområde, till större delen fritidsboende. Bebyggelsen är avbryten av några obebyggda partier. Terrängen är generellt kuperad, här och var med berg i dagen, med gles blandskog som ramar in bebyggelsen.

Det västra delområdet utgörs av en liten grund vik på Forsnäset kallad Silverviken och är obebyggd även om det finns bebyggelse på båda sidor. Marken sluttar ner mot viken vilken som öppnar upp mot sydväst. Vegetationen består av tall och lövträd.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

Forsaviken är ett mycket varierat område med flera olika naturtyper. Vid Silverviken dominerar tallskog längs stränderna. På Forsanäset finns ett större fritidshusområde men här finns även flera områden med ekar och andra lövträd. Längst in i Forsaviken breder ett stort vassbälte ut sig. Stränderna ute på Forsanäset är karga och klippiga.

I Silverviken finns ett mindre alkärr (J) och närmast stranden rikligt med äldre tallar (K). Runt Forsaviken finns flera områden med gammal skog. LIS-området är avgränsat så de mest värdefulla områdena (C,D, E och F) ligger utanför området.

Vid Forsanässets fritidsområde finns flera områden som är tillgängliga för allmänheten även om de i första hand utnyttjas för närboende i fritidsområdet. Längs stranden runt näset (H och I, ytor som ligger utanför LIS-området) går en trevlig stig som bitvis är spångad. Längs stränderna finns också badplatser och båtplatser som är mer eller mindre tillgängliga för allmänheten. En större gemensam badplats finns i Sandviken (G).

I det östra delområdet, vid Grönlund finns ett område med hållmarkstallskog (A) med inslag av asp, hassel och krypgran, grov granlåga och en jättetall. Hållmarkstallskogen övergår i söder till en rik askskog med inslag tibast, ängsvädd, svinrot, olvon och ormbär.

Forsaån (L) och Laxbäcken (M) rinner båda ut i Forsaviken. Öring

Foto: Bosse Björk

vandrar upp i vattendragen. Åarna omges i stor utsträckning av rik lövskog. Strandskydd råder längs hela Forsaån och den del som är utanför LIS-området har klassats som naturvärde av Skogsstyrelsen. Laxbäcken är biotopskyddad.

I Stora Forsa finns en småbåtsbrygga, en badplats och en mindre campingplats (B) samt en äldre småbåtshamn (a) som är viktiga för friluftslivet.

Exploateringsbedömning

Området bedöms med avseende på att det ligger vid Vättern med tillgång till småbåtshamn och nära riksväg 50 ha mycket god exploateringspotential.

För stora delar av området, det centrala delområdet och i princip det östra, är det bara frågan om komplettering av befintlig bebyggelse, inklusive omvandling från fritidsboende till åretruntboende, och några enstaka nybyggnationer i form av förtätningar.

Mest intressant är ytorna runt Silverviken i det illa västra delområdet där en mycket attraktiv bebyggelsegrupp skulle kunna skapas samtidigt som själva stranden och viken behålls för bad och båtliv. Här skulle 6-8 nya tomter kunna skapas.

Längst i söder i det östra delområdet finns en intressant yta för ny bebyggelse, uppskattningsvis 5-6 nya hus. Byggnade bör dock anstå till riksvägen flyttat till sitt nya läge.

Inom hela området finns möjlighet till bostadsbebyggelse med vackra utblickar över vattnet, främst i väster runt Silverviken och på östra sidan Forsaviken.

Befintlig vägnät kan utnyttjas vid exploatering, i några lägen med korta kompletterande väganslutningar.

Kommunalt VA saknas varför enskilda va-anläggningar gäller tills vidare, endera för respektive tillkommande byggnation, alternativt gemensamma enskilda anläggningar.

Markstabiliteten bedöms god i hela området. Eftersom området delvis är bergigt innebär det i dessa partier utmaningar vid byggande medan andra bedöms mycket lätta att bebygga.

Infrastruktur

Området i sig nås enkelt från riksväg 50 som tangerar det östra delområdet och i princip alla delar av området nås av befintligt vägnät som håller god standard. För det västra delområdet, vid Silverviken, kan anslutning ske från två håll. Om en förlängning av befintligt vägnät görs från öster innebär det en komplettering med drygt 200 meter väg.

Kollektivtrafik finns längs med riksväg 50.

Kommunalt VA saknas varför enskilda va-anläggningar gäller tills vidare, endera för respektive tillkommande byggnation, alternativt gemensamma enskilda anläggningar.

El och bredband finns och kan byggas ut.

LIS-området ligger inom Vätterns vattenskyddsområde.

Risk och störningar

Markstabiliteten bedöms god i hela området och även om det finns stora höjdskillnader i bedöms det inte finnas risk för ras eller skred. Längst inne i Forsaviken finns låglänta och sankar ytor där det kan finnas risk för översvämningar men här är ingen bostadsbebyggelse aktuell.

Det östra delområdet ligger direkt intill riksväg 50 och även om hastigheten är skyltad till 50 km/m på större delen av sträckan så är vissa ytor idag bullerutsatta. Vid planering och/eller byggande ska bullerberäkningar göras för att klargöra vilka skärningsåtgärder som krävs.

Trafikverket planerar för att ge riksvägen en ny sträckning längre österut, varför påverkan från trafiken så småningom försvinner.

Planer och bestämmelser

Det centrala delområdet är detaljplanlagt och här är strandskyddet upphävt. För övriga delområden finns inga detaljplaner eller liknande bestämmelser som reglerar markanvändningen och här gäller strandskydd med 100 meter.

Förslag finns om att utvidga strandskyddet till 300 meter för Vätterns stränder men väntas inte beslutas innan LIS-planen är antagen. Befintliga bebyggelse- och exploateringsområden,

t ex LIS-områden, kommer dock sannolikt att undantas från utvidgningen.

Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då Stora Forsa ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

Området ingår i sin helhet i riksintresse för rörligt friluftsliv och turism (Vättern) samt i vissa delar för rörligt friluftsliv (Tiveden). Riksintresseområdet för Vättern innebär att extra stor restriktivitet ska gälla vid exploatering. Bedömningen är att riksintressets syften inte skadas eftersom hänsyn tas till de värden som finns i området och att dessa också är begränsade inom LIS-området. Exploatering närmast stranden är inte aktuellt, undantaget de delar där båthamnarna, badplatserna och campingplatsen avses att kunna utvecklas.

LIS-området ligger inom Vätterns vattenskyddsområde.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt viss betydelse för strandskyddets syften. Området är, med hänsyn till att särskild restriktivitet råder kring Vättern, lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- friluftsvärdena är höga längs stränderna i Forsanäset. Mot bakgrund av att området är riksintresse för rörligt friluftsliv bör stränderna exploateras med stor försiktighet. En strandzon på 30 meter har lämnats oexploaterade i fritidsområdet, vilket innebär att de liksom idag kommer vara tillgängliga för friluftsliv trots att det finns bebyggelse i närheten. I det västra delområdet, vid Silverviken (K och J), ska en frizon på 40-50 meter hållas till strandlinjen och vid planering ska förutsättningar ges för att göra viken mer tillgänglig för allmänheten än idag.

- stor hänsyn ska tas till Forsaån (L) och Laxbäcken (M).

- hållmarkstallskogen (A) bör i princip lämnas orörd

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Stora Forsaområdet och som stärker underlaget för viktig service i Hammar och för verksamheter längs riksväg 50 samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Hammar, Askersund och kommunen i övrigt. LIS-området ger därutöver större möjligheter att utveckla befintliga småbåtshamnar med tillhörande verksamheter.

Olshammar - Vättern

LIS-området syfte

Möjlighet att bygga nya bostäder och därmed bidra till en naturlig utveckling av Olshammars samhälle samt att utveckla befintlig småbåtshamn med tillhörande verksamheter.

Läge

LIS-området består av två delområden och är beläget inne i Norrviken och Kvistviken längs sjön Vätterns västra strand och omfattar den allra nordligaste delen av samhället Olshammar med dess småbåtshamn samt ett kort stycke av stranden norr om denna. Olshammar är beläget ca 2 mil sydväst om Askersund.

Beskrivning

Den södra delområdet utgörs av småbåtshamnen med dess byggnader, parkerings- och upplagsytor, och området närmast runt denna i södra änden av Norrviken. Området ligger strax norr om pappersbruket. Knappråset nordost om småbåtshamnen är kuperad och sluttar brant mot vattnet, även området runt kyrkan ligger på en markerad höjd men själva LIS-området innehåller inga större höjdskillnader. Det finns ingen bostadsbebyggelse inom strandzonen, den ligger längre söderut, och större delen är öppna ofta grusade ytor imed partier av lövvegetation.

Det norra delområdet av en samling byggnader i norra delen och en badplatsen i söder. Resterande ytor är obebyggda och består till större delen är brukad åkermark. Marken sluttar svagt mot stranden och de öppna ytorna inramas av lövvegetation.

Natur-, kultur- och friluftsvärden

LIS-området ligger dels längst inne i Norrviken där det finns en båthamn och annan bebyggelse, dels en bit in i Kvistviken där det främst består av odlad mark.

Vättern är ett riksintresse för naturvård och är dessutom utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten för natur och fiske. I skogsremsan längs vattnet (E) finns äldre träd av bland annat björk.

Kulturvärdena ligger främst omkring kyrkomiljön (C). Det finns också kulturvärden kopplade till odlingsmarken och områden som tidigare brukats.

Friluftsvärdena ligger främst i sjölivet. I båthamnen finns, förutom bryggor med båtplatser och illägningsplats, glassförsäljning i den lilla klubbstugan. Bakom finns en grillplats med tak.

Badplatsen (A) i norra delområdet ligger naturskönt med sandstrand och här finns brygga med hopptorn, omklädningshytt, toalett och fikabänkar.

Allmänheten har mycket god tillgänglighet till så gott som hela stranden i området då det går en gångväg längs vattnet från badplatsen (A) i norr till skogen (D) på Knappråset. Längs vattnet finns spridda båtplatser, bland annat vid en udde med båthus och grillplats med bord och stolar.

Foto: Bosse Björk

Exploateringsbedömning

Området bedöms med avseende på att det ligger vid Vättern och med tillgång till småbåtshamn och badplats, att det är relativt nära till riksväg 49 likväl som till Askersund, ha relativt god exploateringspotential.

Det södra delområdet liksom delar av Olshammar i övrigt med omgivningar är utsatta för ljud- och luftstörningar från pappersbruket. Det norra delområdet är dock beläget på så stort avstånd från pappersbruket att störningarna bedöms marginella och inom ramen för vad som kan accepteras för bostäder.

För det norra delområdet är huvdsyftet således nya bostadstomter samt komplettering av befintlig bebyggelse. För badplatsområdet gäller endast utveckling av denna verksamhet. Även om det är österläge mot vattnet ligger det öppet även mot väster och i ett vackert kulturlandskap med vackra utblickar över viken. Marken bedöms lättbebyggd och det finns ingen risk för skred och översvämningar. Området nås enkelt via befintlig grusväg kompletterad med bara en kort anslutningsväg. VA kan byggas ut från Olshammar.

Avseende den södra delen av området med småbåtshamnen, inkl parkering, m.m är det endast aktuellt med utveckling av verksamheterna vilket kan innebära serveringar m m.

Infrastruktur

Det är enkelt att ta sig till de aktuella ytorna i Olshammar via befintligt vägnät. Småbåtshamnen är lätt att nå via befintligt gatunät inom tätorten. Den norra delen av området kan nås via en grusväg av god standard, bara en kort komplettering av väg, runt 50 meter, för att möjliggöra exploatering av bostäder.

I det norra delområdet finns idag bara enskilt vatten och avlopp. Vid en exploatering bör anslutning till kommunalt ledningsnät ske genom en förhållandevis enkel utbyggnad från södra delområdet.

Avseende det södra delområdet runt småbåtshamnen finns kommunalt vatten och avlopp och det krävs inga direkta utbyggnader av infrastrukturen för att utveckla området.

El och bredband finns och kan byggas ut i hela området.

LIS-området ligger inom Vätterns vattenskyddsområde.

Kollektivtrafik finns mellan Askersund och Olshammar, med några turer per dag.

Risk och störningar

Markstabiliteten bedöms god i hela området och det finns inga större höjdskillnader som indikerar risk för ras eller skred. Området alldeles intill småbåtshamnen är låglänt men här har detta begränsad betydelse. I övrigt bedöms det inte finnas risk för översvämning.

Riksväg 49 går som närmast ca 130 meter väster om LIS-området. Bostäder bedöms därför kunna uppföras utan behov av bullerskärning. Detta utreds närmare i plan- eller bygglovskede.

Planer och bestämmelser

Inga detaljplaner eller andra bestämmelser som reglerar markanvändningen finns inom LIS-området.

Strandskydd med 100 meter gäller. Förslag finns om att utvidga strandskyddet till 300 meter för Vätterns stränder men väntas inte beslutas innan LIS-planen är antagen. Befintliga bebyggelse- och exploateringsområden, t ex LIS-områden, kommer dock sannolikt att undantas från utvidgningen.

Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då Olshammar ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

Området ingår i sin helhet i riksintresse för rörligt friluftsliv och turism (Vättern) samt i vissa delar för rörligt friluftsliv (Tiveden). Riksintresseområdet för Vättern innebär att extra stor restriktivitet ska gälla vid exploatering. Bedömningen är att riksintressets syften inte skadas eftersom hänsyn tas till de värden som finns i området och att dessa också är begränsade inom LIS-området. Exploatering närmast stranden är inte aktuellt, undantaget de delar där båthamnen avses att kunna utvecklas.

Riksväg 49 utgör riksintresse för väg. Avståndet till vägen är så stort att exploatering påverkar riksintresset.
LIS-området ligger inom Vätterns vattenskyddsområde.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt viss betydelse för strandskyddets syftet men är ändå, med hänsyn till att särskild restriktivitet råder kring Vättern, lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- en frizon på ca 30 meter bör lämnas längs hela stranden så att tillgängligheten för allmänheten bibehålls samt att hänsyn tas till öppna diken i odlingslandskapet som är biotopskyddade.

- vid badplatsen (A) förutsätts endast åtgärder som utvecklar denna medges.

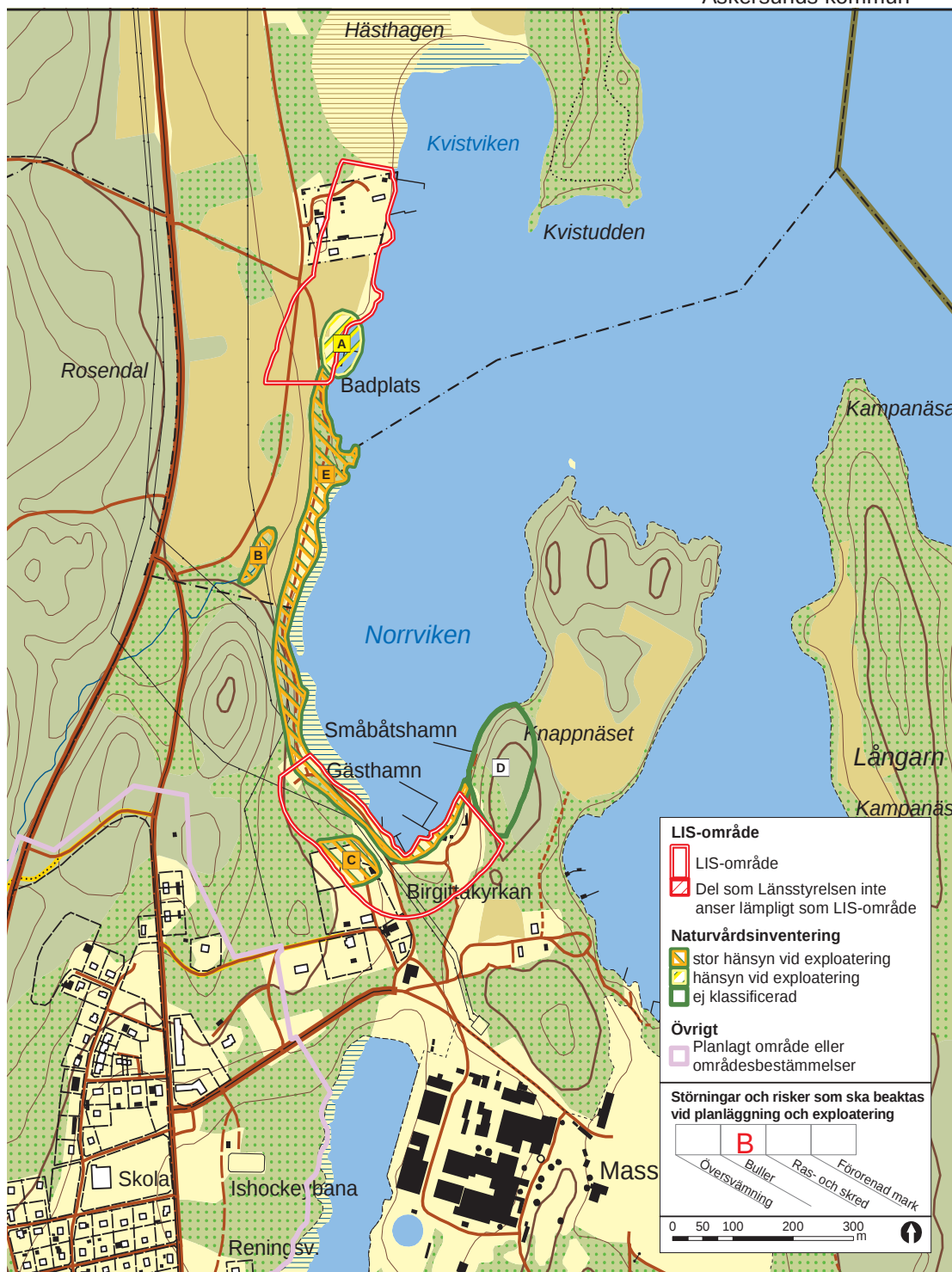
- särskild hänsyn tas till kyrkogården (C).

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Olshammars samhälle och som stärker underlaget för viktig service i Olsammar och närområdet i övrigt, samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till Olshammar, Askersund och kommunen i övrigt. LIS-området ger därutöver större möjligheter att utveckla befintlig småbåtshamn och badplats.

Olshammar - Vättern 16

Askersunds kommun

Stenboda – Östra Laxsjön

LIS-områdets syfte

Möjliggöra för ny bostadsbebyggelse samt komplettering av befintlig bebyggelse inklusive utveckling av verksamheten och badplatsen.

Läge

LIS-området ligger vid Östra Laxsjöns östra strand, omedelbart söder om Stenboda gård och befintligt fritidshusområde vid Sikudden samt ca 1500 m söder om Revelns bad och camping i Laxå kommun. Avståndet till Askersund är ca 12 km och till Laxå tätort ca 15 km.

Beskrivning

Det finns ett 10-tal bostadshus/fritidshus samt en större föreningsgård längs stranden och däremellan två obebyggda partier. I anslutning till föreningsgården Stenbodagården (Immanuelskyrkan) finns en badplats men eftersom det finns en ypperlig lång sandstrand är stranden badbar på en lång sträcka. Här och var bryts sandstranden av en stenhäll eller några block. Den grusväg som försörjer området ligger till stor del direkt intill stranden och avskiljer i södra delen av området bebyggelsen från vattnet.

Området är inte särskilt kuperat men sluttar generellt ner mot stranden. Barrskog med inslag av lövträd dominerar i södra delen, norra delen dominerar lövvegetationen och här finns också öppnare partier.

Närmast stranden ligger marken bara strax över sjöns ordinarie vattennivå, men bara ett tiotal meter ifrån stranden blir marknivån gradvis högre. Markförhållanden bedöms bra eftersom större delen av området tycks vara en grusås.

Natur-, kultur- och fritidsvärden

Området består av två fina sandstränder som är attraktiva för badgäster, en aktivitetsgård som drivs av Immanuelskyrkan, ett antal mindre tomter och skog, främst ung produktionsskog men också en tallskog på hållmark.

Badstränderna (A och C) har högt friluftsvärde och tallskogen (B) på grund av höga naturvärden. Alla tre områdena är belägna mellan stranden och vägen.

Skogsremsan (D) på udden i söder har också höga naturvärden knutna till de äldre träden och den döda veden men den ytan är belägen utanför LIS-området.

Sandstranden är delvis ianspråktagen med privata bryggor men i övrigt bör endast åtgärder som gynnar friluftslivet tillkomma mellan stranden och vägen. Hänsyn bör generellt tas till äldre träd, ek och hassel.

Exploateringsbedömning

Området är lätt att nå från länsväg 205 och via befintlig väg i

Foto: Bosse Björk

södra delen av området. Exploatering kan här ske direkt intill vägen och vid behov kan mindre kompletteringar mycket enkelt anläggas. I norra delen finns enklare vägar fram till befintliga hus som kan behöva förstärkas och förlängas i några lägen. Marken bedöms generellt stabil och enkel att bebygga.

Området ligger i västerläge mot sjön och även om grusvägen ligger mellan stranden och bebyggelsen blir vattenkontakten mycket bra. Eftersom marken stiger kan bebyggelse även en bit längre från stranden få bra utsikt och vattenkontakt. Stranden är utomordentligt fin och lätt tillgänglig. VA, el och bredband bedöms kunna gå att lösa.

Sveaskog är markägare och företaget har uttalat intresse för att marknadsföra området.

Teoretiskt skulle över 20 tomter rymmas här men det realistiska antalet bedöms vara 10-15. Ingen bebyggelse är aktuell mellan stranden och vägen.

Föreningsgården Stenbodagården ges bättre möjligheter att utvecklas inom ramen för LIS-området.

Den samlade bedömningen är att området har mycket god exploateringspotential och därför är intressant som LIS-område.

Infrastruktur

Området ligger några hundra meter från riksväg 205 mellan Laxå och Askersund och det finns en befintlig grusväg av god kvalitet som går rakt igenom hela området. Ny bebyggelse kan anläggas direkt intill vägen och på udden i söder kan kompletterande väg och anslutningar enkelt anläggas.

Kollektivtrafik finns längs länsväg 205 några hundratalet meter från området.

Kommunalt vatten och avlopp saknas, enskilda lösningar är troligen enda alternativet. Markförhållanden bedöms goda för infiltration. Kommunen kan tänka sig att ta över och ansvara för en sådan anläggning om den blir av en viss omfattning (15-20 hushåll).

El finns fram till området men kan behöva förstärkas. Detsamma gäller bredband.

Störningar och risker

Generellt bedöms höjdskillnaderna så begränsade att någon risk för ras eller skred inte föreligger. Eftersom det tycks vara en grusås måste radonfrågan beaktas.

Om ny bebyggelse förläggs bara ett mindre stycke från stranden finns ingen risk för översvämningar, vägen kan dock möjligen översvämmas i vissa partier.

Avståndet till länsvägen är flera hundra meter varför trafikbuller inte är en faktor.

Planer och bestämmelser

Området är inte planlagt, strandskydd med 100 meter gäller. Syftet med LIS-området har stöd i gällande översiktsplan då hela kommunen ska ha möjligheter att utvecklas.

Konkurrerande intressen

Det finns inga uppenbara konkurrerande intressen till LIS-området.

Området är sekundär skyddszon för vattentäkt vilket inte utgör något hinder för bostadsbebyggelse eller utveckling av föreningsgården.

LIS-områdets lämplighet och anpassning till strandskyddets syften

Området har ur natur- och friluftssynpunkt betydelse för strandskyddets syften och är lämpligt som LIS-område med följande kommentarer:

- att hänsyn tas till de natur- och friluftsvärden som finns närmast stranden. Mellan stranden och vägen ska inga åtgärder tillåtas som inte utvecklar badplatserna och friluftsvärdena. I övrigt bör ny bebyggelse förläggas 30-50 meter från stranden.

LIS-områdets bidrag till landsbygdsutvecklingen

LIS-området stimulerar till ny bostadsbebyggelse liksom komplettering av befintlig bebyggelse som ger utrymme för en naturlig utveckling av Stenbodaområdet och som stärker underlaget för viktig service i Laxå, Röfors och vid Revelbadets camping samt gynnar näringslivets möjligheter att rekrytera attraktiv arbetskraft till både Laxå och Askersunds kommuner. LIS-området ger därutöver större möjligheter att utveckla föreningsgården och badplatserna.

Stenboda - Östra Laxsjön 17

Askersunds kommun

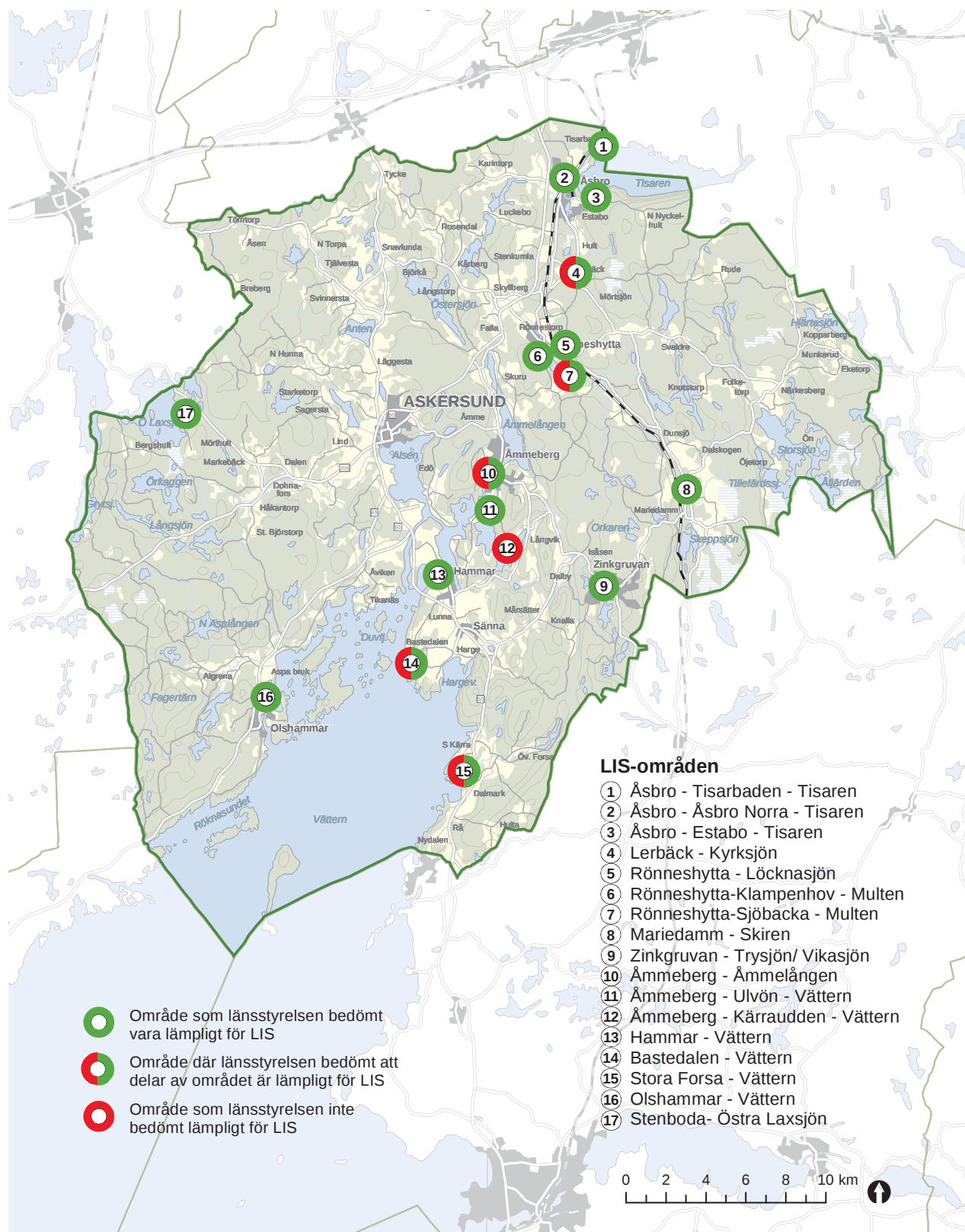
Länsstyrelsens granskningsyttrande och kommunens kommentarer till detta

På följande sidor redovisas länsstyrelsens granskningsyttrande avseende LIS-områden belägna i Askersunds kommun samt de kommentarer som kommunen lämnat med anledning av detta.

11 LIS-områden har av länsstyrelsen bedömts lämpliga i sin helhet, 5 områden anses delvis lämpliga medan 1 område inte bedömts lämpligt. Områdena är markerade på kartan nedan.

De ytor inom LIS-områdena där kommunen och länsstyrelsen är överens om lämpligheten öppnar för ett extra särskilt skäl att ge dispens (bygglov) eller att upphäva (detaljplan) strandskyddet. Se det inledande kapitlet för närmare beskrivning av vilka kriterier som gäller för LIS-områden.

För de ytor där kommunen och länsstyrelsen inte är överens kan kommunen fortfarande hävda LIS-området men sannolikheten är då stor att länsstyrelsen kommer ifrågasätta och sannolikt upphäva kommunala beslut som lutar sig mot översiktsplanen för dessa delar av LIS-områdena. Kommunen har i så fall möjlighet att överklaga ett sådant beslut och få det prövat i högre instans (mark- och miljödomstolen).

Länsstyrelsen
Örebro län

Helena Siegert
Direkt: 010-224 84 74
helena.siegert@lansstyrelsen.se

Camilla Lund
Direkt: 010-224 84 72
camilla.lund@lansstyrelsen.se

Bilaga: Länsstyrelsen Västra
Götalands yttrande

ASKERSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen

2015 -11- 10

Dnr. 2012.13

GRANSKNINGSYTTRANDE

2015-11-09

Dnr: 401-4600-2015

Askersunds kommun
Kommunstyrelsen
696 82 ASKERSUND

1(7)

Tematiskt tillägg till översiktsplan avseende LIS (landsbygdsutveckling i strandnära lägen), Askersunds kommun

Det tematiska tillägget till översiktsplanen (TÖP) har överlämnats till Länsstyrelsen i enlighet med 3 kap. 25 § plan- och bygglagen (PBL). Länsstyrelsen har beretts tillfälle att lämna synpunkter.

Länsstyrelsens granskningsyttrande ska enligt 3 kap. 20 § PBL redovisas tillsammans med översiktsplanen. Om Länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del ska det anmärkas i planen.

Länsstyrelsens sammanfattande synpunkter

Länsstyrelsen anser att TÖP:en är väl genomarbetad och kan fungera som ett bra underlag vid kommande planläggning, lovgivning och övrigt beslutsfattande inom området. Länsstyrelsen anser att synpunkterna som framfördes vid samrådet till stora delar har beaktats och tillgodosetts i planen. Länsstyrelsen har dock några kvarstående synpunkter gällande LIS-områdenas lämplighet som redovisas nedan.

Länsstyrelsens synpunkter kan sammanfattas i nedanstående punkter:

1. Länsstyrelsen bedömer att LIS-områdena 1-3, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 16 och 17 är lämpliga områden för LIS.
2. Länsstyrelsen bedömer att delar av LIS-områdena 4, 7, 10, 14 och 15 är lämpliga områden för LIS.
3. Länsstyrelsen anser att LIS-område 12 är olämpligt område för LIS.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Totalt 41 områden pekas ut som lämpliga för LIS i Askersunds, Laxå och Lekebergs kommuner varav 17 områden ligger i Askersunds kommun.

Länsstyrelsen har i sin granskning av de föreslagna LIS-områdenas lämplighet utgått ifrån de kriterier som anges för LIS i 7 kap. 18 e §

15006/15

Länssstyrelsen
Örebro län

GRANSKNINGSYTTRANDE

2015-11-09

Dnr: 401-4600-2015

miljöbalken (MB) samt utifrån det som anges gällande landsbygdsutveckling i proposition 2008/09:119. Med åtgärder som främjar landsbygdsutvecklingen avses i propositionen bl.a. sådana åtgärder som långsiktigt kan antas ge positiva sysselsättningseffekter och som kan bidra till att upprätthålla serviceunderlaget i landsbygder. Sådana situationer kan enligt propositionen exempelvis uppstå i samband med etablering av en turistanläggning för en verksamhet där tillgång till stränder är en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel. Det kan även tänkas handla om tillkomsten av bostäder för permanent- och fritidsboende i syfte att upprätthålla ett ekonomiskt och personellt underlag för olika former av kommersiell och offentlig service.

I propositionen anges även att en restriktivare syn bör gälla i fråga om områden som har stora värden för djur- och växtlivet eller för allmänhetens friluftsliv. Även i rapporten *Hantering av områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) i Örebro län*, framtagen av Länssstyrelsen i Örebro län år 2010, anges att områden med dokumenterat höga naturvärden bör undvikas även om de saknar formellt skydd eftersom de har stor betydelse för växt- och djurlivet och därmed strandskyddets syften.

Länssstyrelsen har även i sin granskning beaktat om riksintressen enligt 3 och 4 kap. MB tillgodoses i planförslaget. I ovan nämnda rapport anges exempelvis att LIS bör undvikas i riksintresseområden enligt 3 kap. MB för naturvärden, friluftslivet och kulturmiljövården när det finns en koppling till vatten i värdebeskrivningen.

Vättern

Kring Vättern råder särskilda, mer restriktiva, bestämmelser om LIS. Enligt 7 kap. 18 e § MB avses med LIS-område ett område som endast har en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften vid Vättern, om det råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse i området.

I promemorian *Landsbygdsutveckling i strandnära lägen vid Vättern*, framtagen av länssstyrelserna i Jönköping, Västra Götaland, Örebro och Östergötland, finns en redovisning av riktlinjer för utpekande av LIS-områden runt Vättern. Vidare anges att det finns höga värden för såväl naturvård som kulturmiljövård och friluftsliv samt att Vättern är ett viktigt område nationellt och internationellt för det rörliga friluftslivet. I promemorian anges bl.a. att LIS-områden bör undvikas vid Vättern inom områden med dokumenterat höga naturvärden samt inom riksintresseområden för

natur och friluftslivet enligt 3 kap. MB. På grund av sina höga naturvärden utreds Vättern för att eventuellt få utökat strandskydd.

Länsstyrelserna kring Vättern bedömer att efterfrågan på mark är hög kring hela Vättern. Med hänsyn till att Vättern har höga natur-, kultur- och friluftsvärden och att det råder ett exploateringsstryck kan endast ett mindre antal LIS-områden av begränsad omfattning komma ifråga.

Lämpliga områden för LIS

Länsstyrelsen bedömer att följande områden utgör LIS-områden där bebyggelse och exploatering kan prövas enligt kriterierna i 7 kap. 18 d § MB:

- LIS-område 1, Åsbro – Tisarbuden – Tisaren
- LIS-område 2, Åsbro – Åsbro Norra – Tisaren
- LIS-område 3, Åsbro – Estabo – Tisaren
- LIS-område 5, Rönneshytta – Löcknasjön
- LIS-område 6, Rönneshytta – Klampenhov – Multen
- LIS-område 8, Mariedamm – Skiren
- LIS-område 9, Zinkgruvan – Trysjön/Vikasjön
- LIS-område 11, Åmmeberg – Ulvön - Vättern
- LIS-område 13, Hammar – Vättern
- LIS-område 16, Olshammar – Vättern
- LIS-område 17, Stenboda – Östra Laxsjön

Delvis lämpliga områden för LIS

Länsstyrelsen bedömer att delar av följande områden utgör LIS-områden där bebyggelse och exploatering kan prövas enligt kriterierna i 7 kap. 18 d § MB:

LIS-område 4, Lerbäck – Kyrksjön

LIS-området syftar till att möjliggöra ny bostadsbebyggelse och utveckling av befintlig verksamhet. LIS-området är i stort sett oexploaterat. Länsstyrelsen anser att områden vid sjöar eller vattendrag som är opåverkade av bebyggelse har stor betydelse för att säkerställa strandskyddets syften långsiktigt. LIS-området är i *Naturvårdsprogram Örebro län* utpekade som område med högt värde med hänvisning till att Klockarhyttefältet är ett av de stora randdeltana i länet. Fält av denna typ är ovanliga.

LIS-området ligger inom riksintresse för naturvården, Lerbäcksmön, samt strax utanför riksintresse för kulturmiljövården, Lerbäck. Riksintresset omfattar bl.a. ett område mellan sockencentrum och Kyrksjön. Länsstyrelsen bedömer att sambandet mellan sockencentrum och Kyrksjön påverkas av en exploatering i

Länsstyrelsen
Örebro län

GRANSKNINGSYTTRANDE

2015-11-09

Dnr: 401-4600-2015

siktlinjen mellan sockencentrum och sjön. Länsstyrelsen anser därför att ett utpekande av LIS-område söder om befintlig bebyggelse i det norra delområdet inte tillgodoser riksintresset för kulturmiljövården, då landskapets värden påtagligt skadas av en exploatering i detta område. Detta fastän området ligger utanför riksintressets geografiska avgränsning. Länsstyrelsen anser även att det södra delområdet helt ska undantas som LIS-område, eftersom området har betydelse för allmänhetens tillgång till stranden samt är oexploaterad.

Länsstyrelsen bedömer att en utveckling av befintlig verksamhet kan prövas enligt kriterierna i 7 kap. 18 d § MB i den norra delen av LIS-området där bebyggelse redan finns. Övriga delar av LIS-området bedöms ha stor betydelse för att tillgodose strandskyddets syften långsiktigt samt för att tillgodose riksintresset för naturvården och kulturmiljövården. Utpekande av LIS-område i övriga delar bedöms därför inte vara förenligt med 7 kap. 18 e § MB.

LIS-område 7, Rönneshytta-Sjöbacka – Multen

LIS-området ligger inom riksintresse för naturvården, Lerbäcksmön. Länsstyrelsen bedömer att planförslaget inte påtagligt skadar riksintresset för naturvården. LIS-området är dock i stort sett oexploaterat. Länsstyrelsen anser att områden vid sjöar eller vattendrag som är opåverkade av bebyggelse har stor betydelse för att säkerställa strandskyddets syften långsiktigt. En utveckling av befintlig badplats (A) bedöms kunna prövas enligt kriterierna i 7 kap. 18 d § MB inom den del av LIS-området där badplatsen redan finns. Länsstyrelsen bedömer dock att bebyggelse i övriga delar av LIS-området inte är förenligt med 7 kap. 18 e § MB.

LIS-område 10, Åmmeberg – Åmmelången

De centrala delarna av Åmmeberg är av riksintresse för kulturmiljövården. Värdena är kopplade till samhällets funktion och organisation som bruksort baserad på gruvindustrin och med en särpräglad tegel- och korsvirkesbebyggelse. Miljön kring Casinot och Kågelbanan (E) inklusive de stora ekar som minner om parkfunktionen är av betydelse för att förstå bruksortens sociala organisation och bör inte exploateras ytterligare. Vidare bör stor hänsyn tas till miljön vid Folkets hus (A) och endast bebyggelse som har med verksamheten att göra eller gynnar friluftslivet bör uppföras här. Länsstyrelsen anser att det är bra att det i planen anges att inom riksintresset för kulturmiljö tillåts endast varsam utveckling av verksamheter och som inte motverkar riksintressets syfte.

Länsstyrelsen
Örebro län

GRANSKNINGSYTTRANDE

2015-11-09

Dnr: 401-4600-2015

Den södra delen av LIS-området, längs den västra sidan av bäcken, går in i ett område där höga föroreningshalter har uppmätts. Länsstyrelsen anser att denna del ska undantas som LIS-område, eftersom området innebär en risk för människors hälsa.

I övrigt bedöms kompletterande bebyggelse och utveckling av verksamheter, med stor hänsyn tagen till ovanstående värden, kunna prövas enligt kriterierna i 7 kap. 18 d § MB.

LIS-område 14, Bastedalen – Vättern

LIS-området ligger vid Vättern. Vättern är ett viktigt område nationellt och internationellt för det rörliga friluftslivet och är även utpekad som särskilt nationellt värdefullt vatten för natur och fiske. Kring Vättern råder särskilda, mer restriktiva, bestämmelser om LIS enligt 7 kap. 18 e § MB. Avsikten är främst att begränsa möjligheterna att tillämpa reglerna i områden där det råder ett fortsatt högt bebyggelsetryck eller där strandskyddsvärdena är särskilt höga. På grund av sina höga naturvärden utreds Vättern för att eventuellt få utökat strandskydd. I promemorian *Landsbygdsutveckling i strandnära lägen vid Vättern* anges bl.a. att LIS-områden bör undvikas för ny bostadsbebyggelse som lokaliseras till tidigare obebyggda eller glest bebyggda lägen vid Vättern.

Den nordvästra delen av LIS-området, fram till befintlig bebyggelse, hyser skogliga naturvärden och har genom stigar gjorts lättillgängligt för allmänheten. Området har samma karaktär som naturområdets fortsättning norrut och är av stort värde för friluftslivet. Denna del av LIS-området är helt oexploaterat och har stor betydelse för att tillgodose strandskyddets syften långsiktigt. Länsstyrelsen bedömer därför att utpekande av den nordvästra delen av LIS-området inte är förenligt med 7 kap. 18 e § MB.

Inom övriga delar av LIS-området finns redan viss bebyggelse. Kompletterande bebyggelse och utveckling av befintliga verksamheter bedöms kunna prövas enligt kriterierna i 7 kap. 18 d § MB inom dessa delar av LIS-området.

LIS-område 15, Stora Forsa – Vättern

LIS-området ligger vid Vättern och berörs bl.a. av riksintresse för det rörliga friluftslivet. Kring Vättern råder särskilda, mer restriktiva, bestämmelser om LIS enligt 7 kap. 18 e § MB (se LIS-område 14).

Länssstyrelsen
Örebro län

GRANSKNINGSYTTRANDE

2015-11-09

Dnr: 401-4600-2015

Länssstyrelsen bedömer att en förtätning av den redan utbredda fritidsbebyggelsen inom LIS-området motverkar syftet med riksintresset för det rörliga friluftslivet, eftersom ytterligare bebyggelse och exploatering bidrar till en minskning av de allemansrättsligt tillgängliga strandnära friluftsmiljöerna. En utveckling av befintliga småbåtshamnar med tillhörande verksamheter bedöms däremot kunna prövas enligt kriterierna i 7 kap. 18 d § MB inom de delar av LIS-området där småbåtshamnarna redan finns.

Olämpliga områden för LIS

Länssstyrelsen bedömer att följande LIS-områden inte är förenliga med 7 kap. 18 e § MB och därmed inte utgör LIS-områden. Kommande bebyggelse och exploatering inom dessa områden prövas därför mot strandskyddslagstiftningen i likhet med övriga områden som inte är utpekade som LIS-områden.

LIS-område 12, Åmmeberg – Kärraudden – Vättern

LIS-området ligger vid Vättern. Kring Vättern råder särskilda, mer restriktiva, bestämmelser om LIS enligt 7 kap. 18 e § MB (se LIS-område 14 och 15).

Syftet med LIS-området är att möjliggöra ny bebyggelse samt komplettering av befintlig bebyggelse. LIS-området är i stort sett oexploaterat. LIS-området bedöms inte vara lämpligt för privat boende eftersom det har stor betydelse för det rörliga friluftslivet och allmänhetens tillgång till och utnyttjande av stranden. LIS-området har därmed stor betydelse för att tillgodose strandskyddets syften långsiktigt. Länssstyrelsen bedömer därför att utpekande av LIS-området inte är förenligt med 7 kap. 18 e § MB.

Människors hälsa och säkerhet

Förorenade områden

Länssstyrelsen vill upplysa om att stora delar av LIS-område 11, Åmmeberg-Ulvön – Vättern, samt södra delen av LIS-område 10, Åmmeberg – Åmmelången, ligger på ett gammalt sandmagasin som härrör från tidigare gruvverksamhet. Undersökningar av markföroreningar har till viss del genomförts på den norra delen av det gamla sandmagasinet (del av LIS-område 10), vilka indikerar på mycket höga halter av metaller, främst bly, zink, kadmium och arsenik. Stora delar av det övriga sandmagasinet har inte provtagits och det går därför i dagsläget inte att säga om marken i dessa områden kommer bli lämplig för planerad markanvändning. Länssstyrelsen vill därför uppmärksamma att hela eller delar av LIS-område 11 samt delar av LIS-område 10 kan bli föremål för

Länsstyrelsen
Örebro län

GRANSKNINGSYTTRANDE

2015-11-09

Dnr: 401-4600-2015

ytterligare markundersökningar och eventuell sanering i framtiden genom tillsyn enligt MB, vilket kan påverka den planerade markanvändningen. För LIS-område 11 anges i planen att befintlig badplats ska värnas och om möjligt utvecklas. Länsstyrelsen ifrågasätter lämpligheten av detta med anledning av ovanstående synpunkter.

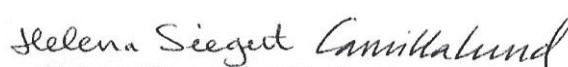
LIS-område 2, Åsbro-Åsbro Norra – Tisaren, har justerats så att Åsbros gamla impregneringsområde undantas som LIS-område, eftersom höga föroreningshalter har uppmätts där. Länsstyrelsen vill upplysa om att markundersökningar visar att det även finns föroreningar vid de befintliga husen i det sydvästra hörnet av LIS-området, vilket behöver beaktas vid eventuell komplettering av befintliga bostäder.

Trafikbuller

Väster om LIS-område 8, Mariedamm – Skiren, ligger Godsstråket genom Bergslagen, som är av riksintresse för kommunikationer - järnväg. Godsstråket har stor betydelse för godstransporter från norra till södra Sverige och kontinenten. Trafikverket avser att bygga dubbelspår mellan Hallsberg och Degerön. Dubbelspåret är av regional och nationell betydelse och syftar till att fler tåg ska kunna gå på banan och att transporttiderna ska minska. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att buller- och risksituationen kopplat till trafiken på järnvägen kan behöva utredas och att ev. åtgärder kan behöva vidtas för att säkerställa att ny bebyggelse och utveckling av verksamheter är lämpligt i LIS-området.

I detta ärende har länsrådet Kjell Unevik beslutat. I handläggningen av ärendet har också bitr. länsarkitekt Lena Lundkvist, naturvårdshandläggare Marie Larsson, vattenvårdshandläggare Christian Brun, antikvarie Anders Kritz, Mia Geijer samt Raoul Hjærtström deltagit och samhällsplanerare Helena Siegert och Camilla Lund varit föredragande.

Kjell Unevik

Helena Siegert/Camilla Lund

Kommentar till yttrande nr 1, Länsstyrelsen Örebro län

Rubrik/område	Kommentar	Påverkan på ÖP
LIS-område 2 Åsbro-Åsbro Norra - Tisaren	Text under rubriken Risk och störningar kompletteras med uppgiften att eventuella föroreningar inom befintlig bebyggelse i den allra sydligaste delen av LIS-området ska beaktas vid olika typer av åtgärder.	Komplettering text.
LIS-område 4 Lerbäck - Kyrksjön	Kommunen vidhåller att den begränsade komplettering med bostadsbebyggelse som skulle kunna tillkomma i södra delen av LIS-området är viktig för Lerbäck och faller inom ramen för LIS-kriterierna. LIS-området behålls oförändrat.	Ingen ändring.
LIS-område 7 Rönneshytta- Sjöbacka - Multen	Kommunen vidhåller att den begränsade komplettering med bostadsbebyggelse som skulle kunna tillkomma norr och söder om badplatsen är viktig för utvecklingsmöjligheterna i Rönneshytta och faller inom ramen för LIS-kriterierna. LIS-området behålls oförändrat.	Ingen ändring.
LIS-område 10 Åmmeberg – Åmmelången	Den del i söder längs västra sidan av bäcken där höga föroreningshalter uppmätts utgår ur LIS-området.	Justering av karta.
LIS-område 12 Åmmeberg- Kärraudden - Vättern	Kommunen vidhåller att den begränsade komplettering med bostadsbebyggelse som skulle kunna tillkomma inom eller i direkt anslutning till befintlig bebyggelse faller inom ramen för LIS-kriterierna, med hänsyn tagen till att området ligger vid Vättern och de mer restriktiva bestämmelser som råder här. LIS-området behålls oförändrat.	Ingen ändring.
LIS-område 14 Bastedalen - Vättern	Kommunen vidhåller att den begränsade komplettering med bostadsbebyggelse som skulle kunna tillkomma i direkt anslutning till befintlig bebyggelse i norra delen av området faller inom ramen för LIS-kriterierna, med hänsyn tagen till att området ligger vid Vättern och de mer restriktiva bestämmelser som råder här. LIS-området behålls oförändrat.	Ingen ändring.

Rubrik/område	Kommentar	Påverkan på ÖP
LIS-område 15 Stora Forsa - Vättern	Kommunen vidhåller att den begränsade komplettering med bostadsbebyggelse som skulle kunna tillkomma inom eller i direkt anslutning till befintlig bebyggelse i norra delen av området faller inom ramen för LIS-kriterierna, med hänsyn tagen till att området ligger vid Vättern och de mer restriktiva bestämmelser som råder här. LIS-området behålls oförändrat.	Ingen ändring.
Förorenade områden	Hänsyn till eventuella föroreningar, såväl som andra företeelser, måste alltid tas oaktat det aktuella området utgör ett LIS-område eller inte. Detta resonemang finns redovisat i LIS-dokumentets inledning.	Ingen ändring.
Översvämningsrisk	Samtliga områden där översvämning särskilt måste beaktas markeras med en symbol på kartan. Det finns idag inte underlag som på ett säkert sätt kan peka ut mer exakt vilka ytor som berörs, Kompletterande studier får därför göras vid kommande planering eller andra åtgärder vilket redan framgår i texten.	Komplettering karta.

Askersunds kommun

Antagen - KF §47 2016-06-20

Foto: Stenboda, Östra Laxsjön, Askersunds kommun - Bosse Björk

Tematiskt tillägg till översiktsplanen avseende LIS-områden

(Landsbygdsutveckling i strandnära läge)

